

EVRO-SREDOZEMSKI LETALSKI**sporazum med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Vlado Države Izrael na drugi strani**

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BOLGARIJA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANIJA,

FRANCOSKA REPUBLIKA,

ITALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPER,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MADŽARSKA,

MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AVSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

ROMUNIJA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAŠKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

ZDRUŽENO KRALJESTVO VELIKA BRITANIJA IN SEVERNA IRSKA,

pogodbenice Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: države članice) in

EVROPSKA UNIJA

na eni strani ter

VLADA DRŽAVE IZRAEL (v nadaljnjem besedilu: Izrael)

na drugi strani,

V ŽELJI, da bi spodbujale mednarodni letalski sistem na podlagi poštene konkurence med letalskimi prevozniki na trgu s čim manjšim vplivom držav in njihovih predpisov;

V ŽELJI, da bi omogočile širitev možnosti za mednarodni zračni promet, tudi z razvojem omrežij zračnega prometa za izpolnjevanje potreb potnikov in vrcevalcev po primernih storitvah zračnega prometa;

OB PRIZNAVANJU pomena zračnega prometa za spodbujanje trgovine, turizma in naložb;

V ŽELJI, da bi letalskim prevoznikom omogočile, da potujoči javnosti in naročnikom prevozov ponudijo konkurenčne cene in storitve na odprtih trgih;

OB PRIZNAVANJU potencialnih koristi regulativnega zbliževanja ter uskladitve predpisov, kolikor je ta izvedljiva;

V ŽELJI, da bi imeli vsi sektorji letalske industrije, vključno z delavci letalskih prevoznikov, koristi od liberaliziranega okolja;

V ŽELJI, da bi zagotovile najvišjo stopnjo varnosti in varovanja v mednarodnem zračnem prometu, ter s potrditvijo zaskrbljenosti nad dejanji ali grožnjami, usmerjenimi proti varnosti zrakoplovov, ki ogrožajo varnost oseb ali premoženja, škodljivo vplivajo na delovanje zračnega prometa in spodkopavajo zaupanje javnosti v varnost civilnega letalstva;

OB PRIZNAVANJU varnostnih potreb v zvezi z odnosi na področju letalstva med Evropsko unijo in Izraelom zaradi trenutnega geopolitičnega položaja;

OB UPOŠTEVANJU Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu, ki je bila na voljo za podpis 7. decembra 1944 v Čikagu;

OB PRIZNAVANJU, da ta evro-sredozemski letalski sporazum spada na področje uporabe evro-sredozemskega partnerstva, predvidenega v Barcelonski deklaraciji z dne 28. novembra 1995;

OB UPOŠTEVANJU skupne želje, da bi spodbujale evro-sredozemski zračni prostor, ki temelji na načelih regulativnega zbliževanja, regulativnega sodelovanja in liberalizacije dostopa do trga;

V ŽELJI, da bi zagotovile enake konkurenčne pogoje, ki bi letalskim prevoznikom omogočili poštene in enake možnosti za opravljanje zračnega prevoza;

OB PRIZNAVANJU, da lahko subvencije škodljivo vplivajo na konkurenco med letalskimi prevozniki in ogrozijo osnovne cilje tega sporazuma;

OB POTRĐITVI pomena varstva okolja pri razvoju in izvajanju mednarodne letalske politike ter ob priznavanju pravic suverenih držav za sprejetje ustreznih ukrepov v ta namen;

OB UPOŠTEVANJU pomena varstva potrošnikov, vključno z varstvom, ki ga zagotavlja Konvencija o poenotenju nekatereh pravil za mednarodni letalski promet, sklenjena 28. maja 1999 v Montrealu, če sta pogodbenici tudi pogodbenici navedene konvencije;

OB UPOŠTEVANJU, da ta sporazum vključuje izmenjavo osebnih podatkov, za katero bosta veljala zakonodaja o varstvu podatkov pogodbenic in sklep Komisije z dne 31. januarja 2011 v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES o ustreznem varstvu osebnih podatkov s strani Države Izrael glede samodejne obdelave (2011/61/EU);

Z NAMENOM razširiti okvir obstoječih sporazumov o zračnem prometu s ciljem odprtja dostopa do trgov in doseganja čim večjih koristi za potrošnike, letalske prevoznike, delovno silo in skupnosti pogodbenic;

OB UPOŠTEVANJU, da se bo ta sporazum izvajal postopno, a celovito in da se lahko z ustreznim mehanizmom zagotovi vzpostavitev enakovrednih zakonodajnih zahtev in standardov za civilno letalstvo na podlagi najvišjih standardov, ki jih uporabljata pogodbenici;

SO SE DOGOVORILE O NASLEDNJEM:

Člen 1

Opredelitev pojmov

Če ni drugače določeno, v tem sporazumu:

- (1) „dogovorjene storitve“ in „določene proge“ pomenijo mednarodni zračni promet v skladu s členom 2 in Prilogo I k temu sporazumu;
- (2) „Sporazum“ pomeni ta sporazum, njegove priloge in vse spremembe Sporazuma;
- (3) „letalski prevoznik“ pomeni podjetje z veljavno operativno licenco;
- (4) „zračni promet“ pomeni prevoz potnikov, prtljage, tovora in pošte z zrakoplovom, ločeno ali skupaj, ki je na voljo javnosti za plačilo ali najem ter v izogib dvomom vključuje redni in izredni (čarterski) zračni promet ter zračni prevoz tovora;
- (5) „Pridružitveni sporazum“ pomeni Evro-sredozemski sporazum o pridružitvi med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani ter Državo Izrael na drugi strani, sklenjen 20. novembra 1995 v Bruslju;
- (6) „pristojni organi“ pomenijo vladne agencije ali subjekte, ki so pristojni za upravne naloge na podlagi tega sporazuma;
- (7) „pogodbenici“ pomenita na eni strani Evropsko unijo ali njene države članice ali Evropsko unijo in njene države članice v skladu z njihovimi (pristojnostmi ter na drugi strani Izrael;
- (8) „Konvencija“ pomeni Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu, ki je bila na voljo za podpis 7. decembra 1944 v Čikagu in vključuje:
 - (a) vsako spremembo, ki je začela veljati v skladu s členom 94(a) Konvencije in sta jo ratificirali tako Izrael kot tudi država članica ali države članice Evropske unije, ter
 - (b) vsako prilogo ali spremembo priloge, sprejeto v skladu s členom 90 Konvencije, če se taka priloga ali sprememba kadar koli uporabi tako za Izrael kot tudi za državo članico ali države članice Evropske unije, kot je ustrezno v posameznem primeru;
- (9) „Pogodbi EU“ pomenita Pogodbo o Evropski uniji in Pogodbo o delovanju Evropske unije;
- (10) „pravica pete svoboščine“ pomeni pravico ali privilegij, ki jo ena država (v nadaljnjem besedilu: država podeljevalka) prizna letalskim prevoznikom druge države (v nadaljnjem besedilu: država prejemnica) za zagotavljanje storitev v mednarodnem zračnem prometu med ozemljem države podeljevalke in ozemljem tretje države, pod pogojem, da takšne storitve izvirajo ali se končajo na ozemlju države prejemnice;
- (11) „spособnost“ pomeni, ali je letalski prevoznik sposoben opravljati mednarodni letalski promet, tj. ali ima zadostne finančne zmožnosti in ustrezno strokovno znanje ter je pripravljen ravnati v skladu z zakoni, predpisi in zahtevami, ki urejajo delovanje teh storitev;
- (12) „celotni stroški“ pomenijo stroške zagotavljanja storitev in razumne upravne režijske stroške ter, če je to ustrezno, vse pristojbine, ki so odraz okoljskih stroškov in se uporabljajo brez razlikovanja glede na državljanstvo;
- (13) „mednarodni zračni promet“ pomeni zračni promet, ki poteka čez zračni prostor nad ozemljem vsaj dveh držav;
- (14) „IATA“ pomeni Mednarodno združenje letalskih prevoznikov;
- (15) „ICAO“ pomeni Mednarodno organizacijo civilnega letalstva;
- (16) „državljan“ pomeni:
 - (a) vsako osebo z izraelskim državljanstvom v primeru Izraela ali državljanstvom države članice v primeru Evropske unije in njenih držav članic ali
 - (b) vsak pravni subjekt, (i) ki je v neposredni ali večinski lasti in ga ves čas dejansko nadzirajo osebe ali subjekti z izraelskim državljanstvom v primeru Izraela ali osebe ali subjekti z državljanstvom države članice ali ene od držav, ki so navedene v Prilogi III, v primeru Evropske unije in njenih držav članic ter (ii) katerega glavni kraj poslovanja je v Izraelu v primeru Izraela ali v državi članici v primeru Evropske unije in njenih držav članic;
- (17) „državljanstvo“, kadar se nanaša na letalskega prevoznika, pomeni, ali letalski prevoznik izpolnjuje zahteve glede vprašanj, kot so lastništvo, dejanski nadzor in glavni kraj poslovanja;
- (18) „posebni zračni prevoz“ pomeni vsak komercialni zračni prevoz razen rednega zračnega prevoza;
- (19) „operativna licenca“ pomeni (i) v primeru Evropske unije in njenih držav članic operativno licenco in vse druge ustrezne dokumente ali spričevala, podeljene na podlagi Uredbe (ES) št. 1008/2008 in vsakega nadaljnjega instrumenta, ter (ii) v primeru Izraela letalsko operativno licenco in vse druge ustrezne dokumente ali spričevala, podeljene na podlagi člena 18 izraelskega zakona o zračni plovbi iz leta 2011 in vsakega nadaljnjega instrumenta;

(20) „cena“ pomeni:

- (a) „letalske prevoznine“, ki se plačajo letalskim prevoznikom ali njihovim zastopnikom ali drugim prodajalcem kart za letalski prevoz potnikov in prtljage, ter kakršne koli pogoje, pod katerimi te cene veljajo, vključno s plačili in pogoji, ki so ponujeni agenciji in drugim pomožnim službam, ter
- (b) „tarife zračnega prevoza“, ki se plačajo za prevoz tovora, in pogoje, pod katerimi te tarife veljajo, vključno s plačili in pogoji, ki so ponujeni agenciji in drugim pomožnim službam.

Ta opredelitev zajema, če je to ustrezno, kopenski in vodni prevoz v povezavi z mednarodnim zračnim prevozom ter veljavne pogoje;

(21) „glavni kraj poslovanja“ pomeni glavno upravo ali registrirani sedež letalskega prevoznika v državi pogodbenici, v kateri se izvajajo glavne finančne naloge in operativni nadzor letalskega prevoznika, vključno z upravljanjem stalne plovnosti, kot je navedeno v njegovi operativni licenci;

(22) „obveznost javne službe“ pomeni vse obveznosti, ki jih imajo letalski prevozniki, da na določeni progi zagotovijo minimalno opravljanje rednih letalskih prevozov, ki izpolnjujejo ustaljene standarde neprekinjenosti, rednosti, določanja cen in minimalne zmogljivosti, ki jih letalski prevozniki ne bi prevzeli, če bi upoštevali samo svoje poslovne interese. Zadevna pogodbenica lahko letalskim prevoznikom izplača nadomestilo za izpolnjevanje obveznosti javne službe;

(23) „redni zračni prevoz“ pomeni serijo letov z naslednjimi značilnostmi:

- (a) na vsakem letu so sedeži in/ali zmogljivost prevoza tovora in/ali pošte javnosti na voljo za individualen nakup (bodisi neposredno od letalskega prevoznika bodisi od njegovih pooblaščenih zastopnikov);
- (b) opravlja se tako, da zagotavlja prevoz med istima dvema ali več letališči:
 - v skladu z objavljenim voznim redom ali
 - z leti, ki so tako redni ali pogosti, da tvorijo prepoznavno sistematično serijo;

(24) „SESAR“ (raziskave ATM enotnega evropskega neba) pomeni tehnično izvedbo enotnega evropskega neba, ki predvideva usklajene in sinhronizirane raziskave, razvoj in uvedbo novih generacij sistemov upravljanja zračnega prometa;

(25) „subvencija“ pomeni vsak finančni prispevek, ki ga zagotovijo pristojni organi, vlada, regionalna organizacija ali druga javna organizacija, če na primer:

- (a) praksa pristojnih organov, vlade, regionalnega organa ali druge javne organizacije vključuje neposreden

prenos sredstev, kot so nepovratna sredstva, posojila ali infuzije lastniškega kapitala, možen neposreden prenos sredstev na podjetje, prevzem obveznosti podjetja, kot so garancije za posojila, kapitalski vložki, lastništvo, zaščita pred bankrotom ali zavarovanje;

(b) se pristojni organi, vlada, regionalni organ ali druga javna organizacija odrečejo prihodkom, do katerih so drugače upravičeni, ali pa teh prihodkov ne poberejo;

(c) pristojni organi, vlada, regionalni organ ali druga javna organizacija zagotovijo blago ali storitve, ki niso splošna infrastruktura, ali kupijo blago ali storitve ali

(d) pristojni organi, vlada, regionalni organ ali druga javna organizacija izvršijo plačila v mehanizmu za financiranje ali za izvedbo ene ali več nalog take vrste, kot so prikazane v točkah (a), (b) in (c), ki so običajno v pristojnosti vlade, pooblastijo zasebni organ ali mu odredijo tako izvedbo, pri čemer se ta v praksi ne razlikuje od dejavnosti, ki jo sicer opravljajo vlade,

in če je s tem dodeljena ugodnost;

(26) „ozemlje“ za Izrael pomeni ozemlje Države Izrael, za Evropsko unijo pa kopenska območja (celino in otoke), notranje vode in teritorialno morje, v katerem veljata Pogodbi EU in pogoji, določeni v Pogodbah EU in vseh naslednjih instrumentih. Uporaba tega sporazuma za gibraltarsko letališče ne posega v pravni položaj Kraljevine Španije in Združenega kraljestva v zvezi s sporom glede suverenosti nad ozemljem, na katerem je letališče, in ne posega v nadaljnje začasno izvetje gibraltarskega letališča iz ukrepov EU na področju letalstva, ki veljajo od 18. decembra 2006 med državami članicami v skladu z Ministrsko izjavo o gibraltarskem letališču, dogovorjeno 18. septembra 2006 v Cordobi. Uporaba tega sporazuma ne posega v status ozemelj, ki so prišla pod upravo Izraela po juniju 1967;

(27) „pristojbina za uporabnike“ pomeni pristojbino, zaračunano letalskim prevoznikom za uporabo letaliških, letaliških okoljskih in navigacijskih objektov ali storitev ali storitev varovanja v letalstvu, vključno s sorodnimi storitvami in objekti.

NASLOV I

GOSPODARSKE DOLOČBE

Člen 2

Prometne pravice

1. Vsaka pogodbenica v skladu s Prilogo I in Prilogo II drugi pogodbenici prizna letalskim prevoznikom druge pogodbenice naslednje pravice za opravljanje mednarodnega zračnega prometa:

- (a) pravico do preleta njenega ozemlja brez pristanka;

- (b) pravico do pristankov na njenem ozemlju za vse namene, ki ne pomenijo vkrcanja ali izkrcanja potnikov, prtljage, tovora in/ali pošte v zračnem prometu (za nekomercialne namene);
- (c) med opravljanjem dogovorjene storitve na določeni progi pravico do pristankov na njenem ozemlju za namene vkrcanja in izkrcanja potnikov, tovora in/ali pošte v mednarodnem prometu, ločeno ali skupaj, ter
- (d) pravice, ki so drugače določene v tem sporazumu.

2. Nobena določba tega sporazuma ne podeljuje letalskim prevoznikom:

- (e) Izraela pravice, da za plačilo na ozemlju katere koli države članice vkrcajo potnike, prtljago, tovor in/ali pošto za prevoz do drugega kraja na ozemlju zadevne države članice;
- (f) Evropske unije pravice, da za plačilo na ozemlju Izraela vkrcajo potnike, prtljago, tovor in/ali pošto za prevoz do drugega kraja na ozemlju Izraela.

Člen 3

Dovoljenja

1. Ko pristojni organi ene pogodbenice od letalskega prevoznika druge pogodbenice prejmejo zahtevek za izdajo dovoljenja za opravljanje prevozov, po najkrajšem postopku podelijo ustrezna dovoljenja, pod pogojem, da:

(a) v primeru izraelskega letalskega prevoznika:

- ima letalski prevoznik svoj glavni kraj poslovanja v Izraelu in je svojo operativno licenco prejel v skladu z zakonodajo Izraela ter
- Izrael izvaja in vzdržuje učinkovit predpisani nadzor letalskega prevoznika ter
- je letalski prevoznik neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti in pod dejanskim nadzorom Izraela in/ali njegovih državljanov;

(b) v primeru letalskega prevoznika Evropske unije:

- ima letalski prevoznik glavni kraj poslovanja na ozemlju države članice Evropske unije na podlagi Pogodb EU in je svojo operativno licenco prejel v skladu z zakonodajo Evropske unije ter

— država članica, ki je pristojna za izdajo spričevala letalskega prevoznika, izvaja in vzdržuje učinkovit predpisani nadzor letalskega prevoznika in je pristojni organ jasno opredeljen ter

— je letalski prevoznik neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti in pod dejanskim nadzorom držav članic Evropske unije in/ali državljanov držav članic Evropske unije ali drugih držav, ki so navedene v Prilogi III, in/ali državljanov teh drugih držav;

(c) letalski prevoznik izpolnjuje pogoje, predpisane v zakonih in drugih predpisih, ki jih običajno uporablja organ, pristojen za delovanje mednarodnega zračnega prometa, ter

(d) se ohranjajo in uporabljajo določbe iz člena 13 in člena 14.

Člen 3a

Vzajemno priznavanje zakonskih določitev v zvezi s sposobnostjo in državljanstvom letalskega prevoznika

Ko pristojni organi ene pogodbenice od letalskega prevoznika druge pogodbenice prejmejo zahtevek za izdajo dovoljenja, ti priznajo vsako določitev o sposobnosti in/ali državljanstvu, ki jo sprejmejo pristojni organi prve pogodbenice v zvezi z zadevnim letalskim prevoznikom, kot če bi takšno določitev sprejeli njeni lastni pristojni organi, in takih zadev ne obravnavajo dalje, razen kot je določeno v pododstavku a) spodaj.

(a) Če imajo pristojni organi pogodbenice prejemnice, potem ko od letalskega prevoznika prejmejo zahtevek za izdajo dovoljenja ali potem ko takšno dovoljenje dodelijo, kljub ugotovitvi pristojnih organov druge pogodbenice, določene pomisleke na podlagi upravičenega dvoma in če pogoji iz člena 3 tega sporazuma za dodelitev ustreznih pooblastil ali dovoljenj niso izpolnjeni, navedene organe takoj obvestijo in navedejo bistvene razloge za svoje pomisleke. V navedenem primeru lahko katera koli od pogodbenic zaprosi za posvetovanje, ki lahko vključuje predstavnike pristojnih organov obeh pogodbenic, in/ali dodatne informacije, pomembne v zvezi z navedenimi pomisleki; takšne zahteve je treba obravnavati takoj, ko je to mogoče. Če zadeva ostane nerešena, lahko katera koli od obeh pogodbenic zadevo predloži Skupnemu odboru, ustanovljenemu v skladu s členom 22 tega sporazuma, in lahko v skladu z odstavkoma 7 in 9 člena 22 sprejme ustrezne zaščitne ukrepe v skladu s členom 24.

(b) Ti postopki ne zajemajo priznanja ugotovitev v zvezi z:

- (i) varnostnimi spričevali ali licencami,
- (ii) ureditvami varovanja ali
- (iii) zavarovalnim kritjem.

Člen 4

Zavrnitev, preklíc, začasna razveljavitev ali omejitev dovoljenja

1. Pristojni organi obeh pogodbenic lahko zavrnejo, prekličejo, začasno razveljavijo ali omejijo dovoljenja za opravljanje prevozov ali na drug način začasno ukinejo ali omejijo opravljanje prevozov letalskega prevoznika druge pogodbenice, če:

(a) v primeru izraelskega letalskega prevoznika:

- letalski prevoznik nima glavnega kraja poslovanja v Izraelu ali svoje operativne licence ni prejel v skladu z veljavno zakonodajo Izraela ali
- Izrael ne izvaja in vzdržuje učinkovitega predpisanega nadzora letalskega prevoznika ali
- letalski prevoznik ni neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti in pod dejanskim nadzorom Izraela in/ali državljanov Izraela;

(b) v primeru letalskega prevoznika Evropske unije:

- letalski prevoznik nima glavnega kraja poslovanja na ozemlju države članice Evropske unije na podlagi Pogodb EU ali svoje operativne licence ni prejel v skladu z zakonodajo Evropske unije ali
- država članica Evropske unije, ki je pristojna za izdajo spričevala letalskega prevoznika, ne izvaja in vzdržuje učinkovitega predpisanega nadzora letalskega prevoznika ali pristojni organ ni jasno opredeljen ali
- letalski prevoznik ni neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti ali pod dejanskim nadzorom držav članic Evropske unije in/ali državljanov držav članice Evropske unije ali drugih držav, ki so navedene v Prilogi III, in/ali državljanov teh drugih držav;

(c) letalski prevoznik ne ravna v skladu z zakoni in drugimi predpisi iz člena 6 tega sporazuma;

(d) se določbe iz člena 13 in člena 14 ne ohranjajo ali uporabljajo ali

(e) je pogodbenica v skladu s členom 7 sprejela ugotovitev, da pogoji za konkurenčno okolje niso izpolnjeni.

2. Pravice, določene s tem členom, se uresničujejo le po posvetovanju s pristojnimi organi druge pogodbenice, razen če je nujno takojšnje ukrepanje, da bi preprečili nadaljnjo neskladnost s točko (c) ali (d) odstavka 1.,

Člen 5

Naložbe

1. Ne glede na člen 3 in člen 4 tega sporazuma in po potrditvi Skupnega odbora v skladu s členom 22(10), da so vzajemne ureditve na voljo, lahko pogodbenici omogočita

večinsko lastništvo letalskih prevoznikov Izraela in/ali dejanski nadzor nad njimi s strani držav članic Evropske unije ali njenih državljanov ali večinsko lastništvo letalskih prevoznikov Evropske unije in/ali dejanski nadzor nad njimi s strani Izraela ali njenih državljanov v skladu s pogoji iz odstavka 2 tega člena.

2. V zvezi z odstavkom 1 tega člena se posebne naložbe v skladu z interesi pogodbenic posebej dovolijo na podlagi predhodne odločitve Skupnega odbora v skladu s členom 22(2) tega sporazuma.

S to odločitvijo se opredelijo pogoji v zvezi z opravljanjem dogovorjenih storitev na podlagi tega sporazuma ter v zvezi s storitvami med tretjimi državami in pogodbenicama. Določbe člena 22(9) tega sporazuma se za tovrstne odločitve ne uporabljajo.

Člen 6

Skladnost z zakoni in drugimi predpisi

1. Zakoni in drugi predpisi ene pogodbenice, ki se na njenem ozemlju uporabljajo za prihod zrakoplova, ki opravlja mednarodni zračni promet, na njeno ozemlje in odhod z njega ali za upravljanje in navigacijo zrakoplova, veljajo tudi za letalske prevoznike druge pogodbenice, ki vstopajo na ozemlje prve pogodbenice, so na njem ali odhajajo z njega.

2. Zakoni in drugi predpisi ene pogodbenice, ki se na njenem ozemlju uporabljajo za prihod potnikov, posadk ali tovora na zrakoplovu na njeno ozemlje in odhod z njega (vključno s predpisi v zvezi z vstopom, mejno kontrolo, imigracijo, potnimi listinami, carino in karanteno ali za pošto v skladu s poštnimi predpisi), veljajo tudi za potnike, posadke ali tovor letalskih prevoznikov druge pogodbenice, ki vstopajo na ozemlje prve pogodbenice, so na njem ali odhajajo z njega.

Člen 7

Konkurenčno okolje

1. Pogodbenici potrjujeta uporabo določb iz poglavja 3 (Konkurenca) naslova IV Pridružitvenega sporazuma k temu sporazumu.

2. Pogodbenici priznavata, da je njun skupni cilj pošteno in konkurenčno okolje za opravljanje storitev zračnega prevoza. Pogodbenici priznavata, da poštena konkurenčna ravnanja letalskih prevoznikov najpogosteje obstajajo, če ti letalski prevozniki delujejo na izključno komercialni podlagi in niso subvencionirani ter če je zagotovljen nevtralen in nediskriminatoren dostop do letaliških objektov, storitev in dodeljevanja slotov.

3. Če ena pogodbenica ugotovi, da na ozemlju druge pogodbenice obstajajo pogoji, zlasti zaradi subvencije, ki bi škodljivo vplivali na poštene in enake možnosti za konkuriranje njenih letalskih prevoznikov, lahko svoja opažanja predloži drugi

pogodbenici. Poleg tega lahko zahteva sestanek Skupnega odbora, kot je določeno v členu 22 tega sporazuma. Posvetovanja se začnejo v 30 dneh po prejemu takega zahtevka. Če se zadovoljiv sporazum ne sprejme v 30 dneh po začetku posvetovanj, je to razlog za pogodbenico, ki je zahtevala posvetovanja, da zavrne, zadrži, prekliče, začasno razveljavi ali določi primerne pogoje za dovoljenja zadevnih letalskih prevoznikov v skladu s členom 4.

4. Ukrepi iz odstavka 3 so ustrezni, sorazmerni ter glede obsega uporabe in trajanja omejeni na najnujnejše. Ukrepi so usmerjeni izključno proti letalskim prevoznikom, ki imajo koristi od okoliščin iz odstavka 3, ter ne posegajo v pravico katere koli pogodbenice do ukrepanja na podlagi člena 23.

5. Pogodbenici soglašata, da udeležba izraelske vlade pri kritju dodatnih stroškov varovanja, ki jih imajo izraelski letalski prevozniki zaradi navodil izraelske vlade, ni nepravilno konkurenčno ravnanje in ne velja za subvencijo za namene tega člena, pod pogojem, da:

(a) takšna podpora krije izključno stroške, ki jih izraelski letalski prevozniki neizogibno imajo pri izvajanju dodatnih varnostnih ukrepov, ki jih zahtevajo izraelski organi, in niso naloženi letalskim prevoznikom Evropske unije ali jih ti nimajo, ter

(b) Izrael takšne stroške varovanja jasno opredeli in količinsko določi ter

(c) Skupni odbor enkrat letno prejme poročilo z opisom skupne vsote stroškov varovanja in stopnje udeležbe izraelske vlade v prejšnjem letu.

6. Vsaka pogodbenica lahko zaradi obravnavanja zadeve, povezane s tem členom, po obvestilu druge pogodbenice stopi v stik s pristojnimi vladnimi organi na ozemlju druge pogodbenice, vključno z organi na državni, regionalni ali lokalni ravni.

7. Določbe tega člena se uporabljajo brez poseganja v zakone in druge predpise pogodbenic glede obveznosti javne službe na ozemljih pogodbenic.

Člen 8

Poslovne priložnosti

Predstavniki letalskih prevoznikov

1. Letalski prevozniki obeh pogodbenic imajo pravico ustanoviti urade in objekte na ozemlju druge pogodbenice, potrebne za opravljanje zračnega prometa ter njegovo promocijo in prodajo, vključno z dodatnimi ali dopolnilnimi storitvami.

2. Letalski prevozniki obeh pogodbenic imajo v skladu z zakoni in drugimi predpisi druge pogodbenice v zvezi z vstopom, prebivanjem in zaposlovanjem pravico, da na ozemlje

druge pogodbenice pripeljejo in tam obdržijo upravno, prodajno, tehnično, operativno in drugo strokovno osebje, katerega naloga je podpirati zagotavljanje zračnega prometa.

Zemeljska oskrba

3. (a) Brez poseganja v točko (b) spodaj ima vsak letalski prevoznik v povezavi z zemeljsko oskrbo na ozemlju druge pogodbenice:

(i) pravico opravljati lastno zemeljsko oskrbo (samooksrba) ali, po svoji izbiri,

(ii) pravico izbrati med konkurenčnimi izvajalci, ki oskrbujejo zrakoplove na letališču v celoti ali delno, če je takim izvajalcem dovoljen dostop do trga na podlagi zakonov in drugih predpisov obeh pogodbenic ter če so taki izvajalci prisotni na trgu.

(b) Za naslednje kategorije storitev zemeljske oskrbe, to so postopki v zvezi s prtljago, postopki na ploščadi, postopki v zvezi z gorivom in oljem, postopki v zvezi s tovorom in pošto, kar zadeva fizične postopke v zvezi s tovorom in pošto med letališkim terminalom in zrakoplovom, so pravice pod točko (a)(i) in (ii) zgoraj zgolj predmet fizičnih in operativnih omejitev v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki se uporabljajo na ozemlju druge pogodbenice. Če take omejitve izključujejo samooskrbo in če ni učinkovite konkurence med izvajalci, ki opravljajo storitve zemeljske oskrbe, so vse take storitve vsem letalskim prevoznikom na voljo na enakovredni in nediskriminatorni osnovi; cene takih storitev ne presegajo njihovih celotnih stroškov, vključno s primerno donosnostjo po amortizaciji.

Prodaja, lokalni stroški in prenos sredstev

4. Vsak letalski prevoznik vsake pogodbenice lahko prodaja zračni promet na ozemlju druge pogodbenice neposredno in/ali, po presoji letalskega prevoznika, prek prodajnih zastopnikov, drugih posrednikov, ki jih imenuje letalski prevoznik, interneta ali drugih razpoložljivih kanalov. Vsak letalski prevoznik ima pravico do prodaje takega prevoza in vsaka oseba lahko neovirano kupi tak prevoz v lokalni ali kateri koli prosto zamenljivi valuti.

5. Vsak letalski prevoznik ima pravico, da kadar koli kakor koli na zahtevo prosto zamenja in prenese lokalne prihodke brez omejitev ali obdavčenja v kateri koli prosto zamenljivi valuti in po veljavnem uradnem menjalnem tečaju z ozemlja druge pogodbenice na svoje ozemlje in, razen če to ni skladno s splošno veljavno zakonodajo ali predpisi, v državo ali države po lastni izbiri.

6. Letalski prevozniki vsake pogodbenice lahko na ozemlju druge pogodbenice poravnajo lokalne stroške, ki vključujejo nakup goriva, v lokalni valuti. Letalski prevozniki vsake

pogodbenice lahko na ozemlju druge pogodbenice po lastni presoji poravnajo take stroške v prosto zamenljivih valutah v skladu z lokalnimi predpisi o valutah.

Ureditve o sodelovanju

7. Pri opravljanju ali zagotavljanju storitev v skladu s tem sporazumom lahko vsak letalski prevoznik pogodbenice sodeluje pri ureditvah o sodelovanju na področju trženja, kot so sporazumi o skupinski prodaji ali skupnih letih, z:

- (a) letalskim prevoznikom ali letalskimi prevozniki pogodbenic in
- (b) letalskim prevoznikom ali letalskimi prevozniki tretje države ter
- (c) kopenskimi prevozniki ali prevozniki po morju ali celinskih vodnih poteh;

pod pogojem, (i) da ima letalski prevoznik, ki izvaja let, ustrezne prometne pravice in (ii) letalski prevozniki, ki tržijo let, ustrezne pravice do določene proge v okviru zadevnih dvostranskih določb ter (iii) da dogovori izpolnjujejo zahteve v zvezi z varnostjo in konkurenco, ki običajno veljajo za takšne dogovore. Pri prodaji potniškega prevoza, ki vključuje skupne lete, je kupec na prodajni točki ali v vsakem primeru ob prijavi ali vkrcanju na letalo, kadar prijava za povezovalni let ni potrebna, obveščen o tem, kateri ponudniki prevoza bodo opravljali prevoz v posameznih sektorjih storitve.

Kopenski in vodni prevoz

8. (a) Kar zadeva prevoz potnikov, za ponudnike kopenskega in vodnega prevoza ne veljajo zakoni in drugi predpisi, ki urejajo zračni promet, izključno zato, ker take prevoze zagotavlja letalski prevoznik pod svojim imenom. Ponudniki kopenskega in vodnega prevoza se lahko po lastni presoji odločijo, ali želijo skleniti ureditve o sodelovanju. Pri odločanju glede posamezne ureditve lahko ponudniki kopenskega in vodnega prevoza med drugim upoštevajo interese potrošnika ter tehnične, ekonomske, prostorske in zmogljivostne omejitve.
- (b) Poleg tega in ne glede na ostale določbe tega sporazuma je letalskim prevoznikom in posrednim ponudnikom tovornega prevoza pogodbenic v skladu z veljavnimi zakoni in drugimi predpisi brez omejitev dovoljeno, da v povezavi z mednarodnim zračnim prometom uporabijo katero koli obliko kopenskega in vodnega prevoza tovora v kateri koli kraj v Izraelu in Evropski uniji ali iz njega ali v tretjih državah, vključno s prevozom na vsa letališča s carinskimi objekti ali z njih in vključno, če je to ustrezno, s pravicami do prevoza tovora pod carinskim nadzorom. Tak tovor ima, če se prevaža po površini ali po zraku, dostop do letaliških carinskih postopkov in objektov. Letalski prevozniki se lahko odločijo, da

sami opravljajo svoj kopenski in vodni prevoz ali ga zagotovijo z ureditvami z drugimi kopenskimi prevozniki in prevozniki po morju in celinskih vodnih poteh, vključno s kopenskim in vodnim prevozom, ki ga opravljajo drugi letalski prevozniki in posredni izvajalci tovornega zračnega prevoza. Taki intermodalni prevozi tovora se lahko zagotovijo po eni, direktni ceni za kombinirani zračni in kopenski/vodni prevoz, pod pogojem, da se vkrcevalcev ne zavaja glede dejstev o takem prevozu.

Zakup

9. (a) Letalski prevozniki obeh pogodbenic imajo pravico, da opravljajo dogovorjene storitve z zrakoplovom, zakupljenim s posadko ali brez nje od katerega koli letalskega prevoznika, vključno iz tretjih držav, če vsi udeleženci v teh ureditvah izpolnjujejo pogoje, predpisane v zakonih in drugih predpisih, ki jih pogodbenici običajno uporabljata pri takšnih ureditvah.
- (b) Nobena od pogodbenic ne zahteva, da bi letalski prevozniki oddajali svojo opremo v zakup, da bi imeli prometne pravice v skladu s tem sporazumom.
- (c) Zakup zrakoplova s posadko (*wet-leasing*) letalskega prevoznika tretje države, razen tistih, ki so navedene v Prilogi III, s strani izraelskega letalskega prevoznika ali letalskega prevoznika Evropske unije, da bi izkoristil pravice, predvidene v tem sporazumu, mora ostati izjema ali izpolnjevati začasne potrebe. Predloži se (i) licenčnemu organu letalskega prevoznika, ki želi zakupiti letalo s posadko, v predhodno odobritev in (ii) pristojnemu organu druge pogodbenice, kamor naj bi zrakoplov, zakupljen s posadko, letel, v informativne namene.

Za namene tega pododstavka izraz „zrakoplov“ pomeni zrakoplov letalskega prevoznika tretje države, za katerega ne velja prepoved opravljanja letov v Evropski uniji in/ali Izraelu.

Franšizing in trženje blagovne znamke

10. Letalski prevozniki obeh pogodbenic imajo pravico, da sodelujejo pri ureditvah o franšizingu ali trženju blagovne znamke z družbami, vključno z letalskimi prevozniki obeh pogodbenic ali tretjih držav, če imajo letalski prevozniki ustrezno pooblastilo in izpolnjujejo pogoje, predpisane v zakonih in drugih predpisih, ki jih pogodbenici običajno uporabljata pri takšnih ureditvah, zlasti pogoje, ki zahtevajo razkritje identitete letalskega prevoznika, ki opravlja storitev.

Dodeljevanje slotov na letališčih

11. Pogodbenici zagotovita, da se njuni postopki, smernice in predpisi za upravljanje slotov, ki ustrezajo letališčem na njunih ozemljih, izvajajo pregledno, učinkovito in na nediskriminatoreni način.

Posvetovanja v Skupnem odboru

12. Če pogodbenica meni, da druga pogodbenica krši ta člen, lahko drugo pogodbenico obvesti o svojih ugotovitvah in zahteva posvetovanja v skladu z odstavkom 4 člena 22.

Člen 9

Carinske dajatve in takse

1. Zrakoplovi so ob prihodu na ozemlje ene pogodbenice, ki jih v mednarodnem zračnem prometu upravljajo letalski prevozniki druge pogodbenice, njihova običajna oprema, gorivo, maziva, potrošne tehnične zaloge, oprema na letališču, nadomestni deli (vključno z motorji), zaloge na zrakoplovu (ki med drugim vključujejo hrano, pijačo, alkohol, tobak in druge izdelke, namenjene za prodajo ali uporabo potnikov v omejenih količinah med letom) ter druge stvari, ki so namenjene za upravljanje ali servisiranje zrakoplova v mednarodnem zračnem prometu ali se uporabljajo izključno v zvezi s tem, na podlagi vzajemnosti oproščeni vseh uvoznih omejitev, davkov na premoženje in dajatev na kapital, carin, trošarin in podobnih pristojbin in bremenitev, ki (a) jih določajo nacionalni ali lokalni organi ali Evropska unija in (b) ne temeljijo na stroških opravljenih storitev, če taka oprema in zaloge ostanejo na zrakoplovu.

2. Oprostitev, na podlagi vzajemnosti, davkov, dajatev, davščin, pristojbin in taks iz odstavka 1 tega člena, razen plačila stroškov za opravljene storitve, velja tudi za:

- (a) zaloge na zrakoplovu, vnesene na ozemlje pogodbenice ali tam dobavljene in natovorjene v razumnih količinah in namenjene za uporabo na zrakoplovu letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki opravlja mednarodni zračni promet, tudi če se te zaloge uporabljajo na delu poti čez omenjeno ozemlje;
- (b) opremo na letališču in nadomestne dele (vključno z motorji), ki so vneseni na ozemlje ene pogodbenice za servisiranje, vzdrževanje ali popravilo zrakoplova letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki se uporablja v mednarodnem zračnem prometu;
- (c) gorivo, maziva in potrošne tehnične zaloge, vnesene na ozemlje ene pogodbenice ali tam dobavljene in namenjene za uporabo na zrakoplovu letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki opravlja mednarodni zračni promet, tudi če se te zaloge uporabljajo na delu poti čez omenjeno ozemlje;
- (d) tiskovine, kot določa carinska zakonodaja vsake pogodbenice, vnesene na ozemlje ene pogodbenice ali tam dobavljene in namenjene za uporabo na čezmejnem letu letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki opravlja mednarodni zračni promet, tudi če se te zaloge uporabljajo na delu poti čez omenjeno ozemlje, in

(e) varnostna in varovalna oprema za uporabo na letališčih ali tovornih terminalih.

3. Nobena določba tega sporazuma ne preprečuje pogodbenicama, da na nediskriminatorni podlagi ne bi zaračunali davkov, dajatev, davščin, pristojbin ali taks za gorivo, dobavljeno na njenem ozemlju, za uporabo na zrakoplovu letalskega prevoznika, ki opravlja prevoze med dvema krajema na njenem ozemlju. Ko vstopajo na ozemlje ene pogodbenice, se na njem zadržujejo ali ga zapuščajo, letalski prevozniki druge pogodbenice ravnaajo v skladu z zakoni in predpisi v zvezi s prodajo, oskrbo in uporabo letalskega goriva, ki veljajo na navedenem ozemlju.

4. Običajna oprema na zrakoplovu ter material, zaloge in rezervni deli iz odstavkov 1 in 2 tega člena, ki so običajno na zrakoplovu letalskega prevoznika ene od pogodbenic, se lahko raztovorijo na ozemlju druge pogodbenice le, če to odobrijo carinski organi te pogodbenice. Zahteva se lahko, da so pod nadzorom zadevnih organov, dokler se ponovno ne izvozijo ali drugače odstranijo v skladu s carinskimi predpisi.

5. Izjeme, določene v tem členu, so na voljo tudi, kadar imajo letalski prevozniki ene pogodbenice sklenjene pogodbe z drugim letalskim prevoznikom, ki podobno uživa take izjeme druge pogodbenice, za posojilo ali prenos predmetov, določenih v odstavkih 1 in 2, na ozemlje druge pogodbenice.

6. Nobena določba tega sporazuma ne preprečuje pogodbenicama, da ne bi zaračunali davkov, dajatev, davščin, pristojbin in bremenitev za blago, ki se potnikom ne prodaja za porabo na zrakoplovu na delu zračnega prevoza med dvema krajema na njenem ozemlju, kjer je dovoljeno vkrcanje ali izkrcanje.

7. Določbe tega sporazuma ne vplivajo na področje DDV, razen na davek na uvoz. Ta sporazum ne vpliva na določbe zadevnih konvencij, ki veljajo med državo članico Evropske unije in Izraelom ter preprečujejo dvojno obdavčitev dohodkov in kapitala.

Člen 10

Pristojbine za uporabnike letališč ter letaliških objektov in storitev

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so pristojbine za uporabnike, ki jih lahko njeni pristojni organi ali telesa zaračunajo letalskim prevoznikom druge pogodbenice za uporabo navigacijskih služb zračnega prometa in kontrolo zračnega prometa, vezane na stroške in nediskriminatorne. V vsakem primeru se take pristojbine za uporabnike proučijo pri letalskih prevoznikih druge pogodbenice po pogojih, ki niso manj ugodni od najugodnejših pogojev, ki so na voljo kateremu koli drugemu letalskemu prevozniku.

2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da pristojbine za uporabnike, ki jih lahko njeni pristojni organi ali telesa zaračunajo letalskim prevoznikom druge pogodbenice za uporabo letališča,

varovanja v letalstvu ter s tem povezanih objektov in storitev, niso nepravilno diskriminatorne ter so pravično razdeljene med kategorije uporabnikov. Te pristojbine lahko izražajo celotne stroške pristojnih organov ali teles pri zagotavljanju ustreznega letališča, letaliških varnostnih objektov in storitev na zadevnem letališču ali znotraj sistema zadevnega letališča, vendar jih ne smejo presegati. Te pristojbine lahko vključujejo primerno donosnost po amortizaciji. Objekti in storitve, za katere so zaračunane pristojbine za uporabnike, se zagotavljajo učinkovito in ekonomično. V vsakem primeru se te pristojbine proučijo pri letalskih prevoznikih druge pogodbenice po pogojih, ki niso manj ugodni od najugodnejših pogojev, ki so na voljo kateremu koli drugemu letalskemu prevozniku v trenutku, ko se pristojbine proučujejo.

3. Vsaka pogodbenica spodbuja posvetovanja med pristojnimi organi ali telesi na njenem ozemlju in letalskimi prevozniki ali njihovimi predstavniškimi telesi, ki uporabljajo storitve in infrastrukturo, ter spodbuja pristojne organe ali telesa, da vsakemu uporabniku letališča ali zastopnikom ali združenjem uporabnikov letališč zagotovijo informacije o elementih, ki so podlaga za določanje sistema ali ravni vseh pristojbin, ki jih na vsakem letališču zaračunavajo organi za upravljanje letališča, če so te informacije potrebne za omogočanje natančnega pregleda sprejemljivosti taks v skladu z načeli iz odstavkov 1 in 2 tega člena. Pogodbenici spodbujata pristojne organe, da uporabnike dovolj zgodaj obvestijo o vseh predlaganih spremembah taks za uporabnike, da lahko zadevni organi obravnavajo izražena stališča uporabnikov, preden se spremembe uveljavijo.

4. Nobena od pogodbenic pri postopkih reševanja sporov v skladu s členom 23 ne krši določbe tega člena, razen če (a) v razumnem roku ne opravi pregleda pristojbine ali ravnanja, ki je predmet pritožbe druge pogodbenice, ali (b) če po takem pregledu ne sprejme vseh ukrepov v svoji pristojnosti, da bi popravila pristojbino ali ravnanje, ki ni v skladu s tem členom.

Člen 11

Določanje cen

1. Pogodbenici letalskim prevoznikom dovolita prosto določanje cen na podlagi svobodne in poštene konkurence.

2. Pogodbenici ne zahtevata, da se cene sporočajo.

3. Pristojni organi lahko medsebojno razpravljajo o zadevah, ki vključujejo, vendar niso omejene na cene, ki so lahko nepravilne, nerazumne ali diskriminatorne.

Člen 12

Statistika

1. Obe pogodbenici druga drugi zagotovita statistiko, ki je potrebna v skladu z domačimi zakoni in drugimi predpisi, ter na zahtevo tudi druge razpoložljive statistične podatke, ki so upravičeno potrebni za pregledovanje opravljanja letalskega prevoza v skladu s tem sporazumom.

2. Pogodbenici sodelujeta v okviru Skupnega odbora v skladu s členom 22, da se omogoči izmenjava statističnih podatkov med njima za spremljanje razvoja letalskega prevoza v skladu s tem sporazumom.

NASLOV II

REGULATIVNO SODELOVANJE

Člen 13

Varnost v letalstvu

1. Pogodbenici brez poseganja v diskrecijo zakonodajnih organov pogodbenic tesno sodelujeta na področju varnosti v letalstvu s ciljem vzpostavitve, kolikor je to izvedljivo, usklajenih predpisov ali vzajemnega priznavanja varnostnih standardov. Skupni odbor ob pomoči Evropske agencije za varnost v letalstvu nadzoruje ta proces sodelovanja.

2. Pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, pravila ali postopki zagotavljajo najmanj raven regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prometom, opredeljeno v delu A Priloge IV, kot je podrobno opisano v Prilogi VI.

3. Pristojni organi pogodbenic za namen opravljanja zračnega prevoza, ki ga določa ta sporazum, priznajo veljavnost spričeval o plovnosti, spričeval o usposobljenosti in dovoljenj, ki jih izda ali potrdi ena ali druga pogodbenica in so še veljavna, pod pogojem, da so bile zahteve za taka spričevala ali dovoljenja vsaj enake minimalnim standardom, ki se lahko določijo po Konvenciji. Pristojni organi lahko za lete nad svojim ozemljem ne priznajo veljavnosti spričeval o usposobljenosti in dovoljenj, ki so jih njenim državljanom izdali ali potrdili ti drugi pristojni organi.

4. Vsaka pogodbenica lahko kadar koli zahteva posvetovanja o varnostnih standardih, ki jih ohranja druga pogodbenica na področjih v zvezi z letalskimi objekti, letalskimi posadkami, zrakoplovi in delovanjem zrakoplovov. Taka posvetovanja se opravijo v tridesetih (30) dneh po predložitvi zahteve.

5. Če po takem posvetovanju ena pogodbenica ugotovi, da druga pogodbenica dejansko ne ohranja in uporablja varnostnih standardov na področjih iz odstavka 4, ki izpolnjujejo standarde, določene ob tem času v skladu s Konvencijo, drugo pogodbenico obvesti o teh ugotovitvah in ukrepih, ki so po njenem mnenju potrebni, da bi bili standardi skladni s standardi ICAO. Druga pogodbenica nato v dogovorjenem časovnem obdobju sprejme ustrezne popravne ukrepe.

6. Pogodbenici zagotovita, da zrakoplov, ki je registriran v eni pogodbenici in za katerega obstaja sum o neskladnosti z mednarodnimi letalskimi varnostnimi standardi, določenimi v skladu s Konvencijo, ter ki pristaja na letališčih, odprtih za

mednarodni zračni promet, na ozemlju druge pogodbenice, na ploščadi pregledajo pristojni organi navedene druge pogodbenice, znotraj in zunaj, da bi preverili veljavnost dokumentov zrakoplova in njegove posadke ter vidno stanje zrakoplova in njegove opreme.

7. Pristojni organi obeh pogodbenic lahko sprejmejo vse ustrezne in takojšnje ukrepe, kadar ugotovijo, da obstaja možnost, da zrakoplov, njegova komponenta ali delovanje:

- (a) ne izpolnjuje minimalnih standardov, določenih v skladu s Konvencijo, ali
- (b) vzbuja resne pomisleke – na podlagi inšpekcije iz odstavka 6 v skladu s členom 16 Konvencije – o tem, da zrakoplov ali njegovo delovanje ne izpolnjuje minimalnih standardov, določenih v skladu s Konvencijo, ali

- (c) vzbuja resne pomisleke o premalo učinkovitem ohranjanju in uporabi minimalnih standardov, določenih v skladu s Konvencijo.

8. Če pristojni organi ene pogodbenice ukrepajo v skladu z odstavkom 7, o tem ukrepu nemudoma obvestijo pristojne organe druge pogodbenice ter navedejo razloge zanj.

9. Kadar je hitro ukrepanje bistveno za zagotovitev varnega delovanja letalskega prevoznika, si vsaka pogodbenica pridržuje pravico, da nemudoma začasno prekliče ali spremeni dovoljenje letalskega prevoznika ali letalskih prevoznikov druge pogodbenice.

10. Če se izvajanje ukrepov, sprejetih na podlagi odstavka 7 ali 9, ne preneha, čeprav zanje ni več razloga, lahko katera koli pogodbenica zadevo predloži Skupnemu odboru.

Člen 14

Varovanje v letalstvu

1. Pogodbenici potrjujeta medsebojne obveznosti, da zagotavljata varovanje civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja, zlasti svoje obveznosti na podlagi Konvencije, Konvencije o kaznivih dejanjih in nekaterih drugih dejanjih, storjenih na krovu letal, podpisane 14. septembra 1963 v Tokiu, Konvencije o zatiranju nezakonite ugrabitve zrakoplovov, podpisane 16. decembra 1970 v Haagu, Konvencije o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega zrakoplovstva, podpisane 23. septembra 1971 v Montrealu, in Protokola o zatiranju nezakonitih dejanj na letališčih za mednarodno civilno zrakoplovstvo, podpisanega 24. februarja 1988 v

Montrealu, če sta pogodbenici podpisnici teh konvencij, ter na podlagi vseh drugih konvencij in protokolov o varovanju civilnega letalstva, katerih podpisnici sta pogodbenici.

2. Pogodbenici na zahtevo druga drugi zagotovita vso potrebno pomoč, da bi preprečili nezakonite ugrabitve civilnih zrakoplovov in druga nezakonita dejanja zoper varnost takih zrakoplovov, njihovih potnikov in posadke, letališč, navigacijskih naprav ter vsako drugo ogrožanje varnosti civilnega letalstva.

3. Pogodbenici v medsebojnih odnosih ravnata v skladu s standardi varovanja v letalstvu in, če jih uporabljata, v skladu s priporočenimi praksami, ki jih je ICAO določila v prilogah h Konvenciji, če te določbe o varovanju veljajo za pogodbenici. Pogodbenici zahtevata od letalskih družb, ki so vpisane v njunih registrih ali imajo glavni kraj poslovanja ali stalni naslov na njunih ozemljih, ter od upravljavcev letališč na svojih ozemljih, da delujejo najmanj v skladu s takimi predpisi o varovanju v letalstvu.

4. Vsaka pogodbenica zagotavlja, da se na njenem ozemlju učinkovito izvajajo ukrepi za varovanje zrakoplovov, za varnostno pregledovanje potnikov in ročne prtljage ter primerni pregledi posadke, tovora (vključno z oddano prtljago) in zalog na zrakoplovu pred in med vkrcavanjem ali natovarjanjem in da se ti ukrepi prilagajajo glede na povečano grožnjo. Pogodbenici soglašata, da se lahko od njunih letalskih prevoznikov zahteva spoštovanje predpisov o varovanju v letalstvu iz odstavka 3, ki jih zahteva druga pogodbenica za vstop na ozemlje, izstop z njega ali dokler so zrakoplovi na ozemlju te druge pogodbenice. Kadar je pogodbenica obveščena o posebni grožnji za določen let ali določeno serijo letov na ozemlje ali z ozemlja druge pogodbenice, o tem obvesti drugo pogodbenico ter lahko v skladu z odstavkom 6 odloči o posebnih varnostnih ukrepih, da bi posebno grožnjo upoštevala.

5. Pogodbenici se strinjata, da si bosta prizadevali za doseg vzajemnega priznavanja varnostnih standardov druge pogodbenice. V ta namen vzpostavita upravne ureditve, ki omogočajo posvetovanja o obstoječih ali načrtovanih ukrepih za varovanje v letalstvu ter sodelovanje in izmenjavo informacij o ukrepih za nadzor kakovosti, ki jih izvajata pogodbenici. Pogodbenica lahko tudi zaprosi za sodelovanje druge pogodbenice pri ocenjevanju, ali določeni varnostni ukrepi te druge pogodbenice izpolnjujejo zahteve pogodbenice, ki da zahtevo. Ob upoštevanju rezultatov ocen lahko pogodbenica, ki da zahtevo, odloči, da se na ozemlju druge pogodbenice uporabljajo varnostni ukrepi enakovrednega standarda, tako da so tranzitni potniki, tranzitna prtljaga in/ali tranzitni tovor lahko oproščeni ponovnega varnostnega pregledovanja ozemlju pogodbenice, ki da zahtevo. Taka odločitev se sporoči drugi pogodbenici.

6. Pogodbenici z naklonjenostjo obravnavata vsako zahtevo druge pogodbenice za uvedbo dodatnih varnostnih ukrepov zaradi določene grožnje. Razen v izrednih razmerah ena pogodbenica drugo pogodbenico vnaprej obvesti o nameravani uvedbi posebnih varnostnih ukrepov, ki bi lahko imeli znatni finančni

ali operativni učinek na storitve zračnega prometa, zagotovljene na podlagi tega sporazuma. Vsaka od pogodbenic lahko zahteva sestanek Skupnega odbora zaradi razpravljanja o teh varnostnih ukrepih, kot je določeno v členu 22 tega sporazuma.

7. Ob nezakoniti ugrabitvi ali grožnji ugrabitve civilnega zrakoplova ali drugih nezakonitih dejanjih proti varnosti takega zrakoplova, njegovih potnikov in posadke, letališč ali letalskih navigacijskih naprav, pogodbenici pomagata druga drugi, s tem da poskrbita za komuniciranje in druge ustrezne ukrepe, da bi se tak dogodek ali grožnja čim hitreje in varneje končala.

8. Vsaka pogodbenica sprejme vse ukrepe, za katere meni, da so izvedljivi za zagotovitev, da se zrakoplov, ki je ugrabljen ali izpostavljen dejanjem nezakonitega vmešavanja in je na tleh njenega ozemlja, tam zadrži, razen če je njegov odhod nujen zaradi prevladujoče dolžnosti varovanja človeških življenj. Kadar je to možno, se takšni ukrepi sprejmejo na podlagi skupnih posvetovanj.

9. Ko ima ena pogodbenica razlog za utemeljen sum, da je druga pogodbenica kršila določbe o varovanju v letalstvu iz tega člena, lahko ta pogodbenica zahteva takojšnja posvetovanja z drugo pogodbenico.

10. Brez poseganja v člen 4 je neuspela sklenitev zadovoljivega sporazuma v petnajstih (15) dneh od datuma take zahteve razlog za zadržanje, preklic, omejitev ali določitev pogojev glede dovoljenja za opravljanje prometa enega ali več letalskih prevoznikov takšne druge pogodbenice.

11. Če to zahteva neposredna in izjemna grožnja, lahko pogodbenica sprejme začasen ukrep pred iztekom petnajstih (15) dni.

12. Brez poseganja v potrebo po takojšnjem ukrepanju za varovanje prevoza pogodbenici potrjujeta, da bo pri obravnavanju varnostnih ukrepov vsaka pogodbenica ovrednotila morebitne škodljive gospodarske in operativne učinke na opravljanje letalskega prevoza v skladu s tem sporazumom in bo, razen če jo omejuje zakon, pri določanju, kateri ukrepi so potrebni in ustrezni za reševanje navedenih varnostnih zadev, take dejavnike upoštevala.

13. Izvajanje ukrepa, sprejetega v skladu z odstavkom 10 ali 11, se preneha, ko druga pogodbenica ravna v skladu z določbami tega člena.

14. Ne glede na ta člen, se pogodbenici strinjata, da nobena ne bo zavezana razkriti informacij, ki bi lahko škodovala nacionalni varnosti pogodbenic.

Člen 15

Upravljanje zračnega prometa

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta tesno sodelovali na področju upravljanja zračnega prometa z namenom razširitve enotnega evropskega neba na Izrael, da se izboljšata varnost in

splošna učinkovitost splošnega zračnega prometa ter dosežejo največje kapacitete in najmanjše zamude. V ta namen Izrael sodeluje v Odboru za enotno evropsko nebo kot opazovalec. Proces sodelovanja spremlja Skupni odbor.

2. Da bi olajšali izvajanje zakonodaje glede enotnega evropskega neba na svojih ozemljih:

(a) Izrael sprejme potrebne ukrepe za prilagoditev svoje institucionalne strukture upravljanja zračnega prometa enotnemu evropskemu nebu, zlasti z zagotovitvijo, da so primerni nacionalni nadzorni organi vsaj funkcijsko neodvisni od ponudnikov navigacijskih služb zračnega prometa, in

(b) Evropska unija Izrael pridruži ustreznim operativnim pobudam na področju navigacijskih služb zračnega prometa, zračnega prostora in interoperabilnosti, ki izhajajo iz enotnega evropskega neba, zlasti z ustrezno uskladitvijo v okviru SESAR.

3. (a) Pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, pravila ali postopki zagotavljajo najmanj regulativne zahteve in standarde v zvezi z zračnim prometom, opredeljene v oddelku A dela B Priloge IV, kot je podrobno opisano v Prilogi VI.

(b) Pogodbenici si prizadevata, da ravnata v skladu z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z zračnim prometom, opredeljenimi v oddelku B dela B Priloge IV, kot je podrobno opisano v Prilogi VI.

Člen 16

Okolje

1. Pogodbenici priznavata pomen varstva okolja pri razvoju in izvajanju mednarodne letalske politike.

2. Pogodbenici potrjujeta, da je potrebno učinkovito globalno, regionalno, nacionalno in/ali lokalno ukrepanje za zmanjšanje vpliva civilnega letalstva na okolje.

3. Pogodbenici priznavata pomen sodelovanja in v okviru večstranskih razprav pomen proučevanja in zmanjševanja vplivov letalstva na okolje in gospodarstvo ter zagotavljanja popolne skladnosti ukrepov za omilitev vplivov s cilji tega sporazuma.

4. Nobena določba tega sporazuma ne omejuje pristojnosti pristojnih organov pogodbenice za sprejetje vseh ustreznih ukrepov, da bi preprečili ali drugače obravnavali vplive zračnega prometa na okolje, če se taki ukrepi uporabljajo brez razlikovanja glede državljanstva.

5. Pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, pravila ali postopki zagotavljajo najmanj regulativne zahteve in standarde v zvezi z zračnim prometom, opredeljene v delu C Priloge IV, kot je podrobno opisano v Prilogi VI.

Člen 17

Odgovornost letalskega prevoznika

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta svoje obveznosti, ki izhajajo iz Konvencije o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz, sklenjene 28. maja 1999 v Montrealu (Montrealska konvencija).

2. Pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, pravila ali postopki zagotavljajo najmanj regulativne zahteve in standarde v zvezi z zračnim prometom, opredeljene v delu D Priloge IV, kot je podrobno opisano v Prilogi VI.

Člen 18

Pravice potrošnikov in varstvo osebnih podatkov

Pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, pravila ali postopki zagotavljajo najmanj regulativne zahteve in standarde v zvezi z zračnim prometom, opredeljene v delu E Priloge IV, kot je podrobno opisano v Prilogi VI.

Člen 19

Računalniški sistemi rezervacij

Pogodbenici uporabljata svoje zakone in druge predpise, vključno s predpisi o konkurenci, za delovanje računalniških sistemov rezervacij na pravičen in nediskriminatoren način. Računalniški sistemi rezervacij, letalski prevozniki in potovalne agencije ene pogodbenice se obravnavajo enako kot računalniški sistemi rezervacij, letalski prevozniki in potovalne agencije, ki delujejo na ozemlju druge pogodbenice.

Člen 20

Socialni vidiki

Pogodbenici zagotovita, da njuna ustrezna zakonodaja, pravila ali postopki zagotavljajo najmanj regulativne zahteve in standarde v zvezi z zračnim prometom, opredeljene v delu F Priloge IV, kot je podrobno opisano v Prilogi VI.

NASLOV III

INSTITUCIONALNE DOLOČBE

Člen 21

Razlaga in izvajanje

1. Pogodbenici sprejmeta vse ustrezne ukrepe, splošne ali posebne, za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz tega sporazuma, in se vzdržita vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje ciljev tega sporazuma.

2. Vsaka pogodbenica je na svojem ozemlju odgovorna za pravilno izvrševanje tega sporazuma ter zlasti regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prometom, opredeljenih v Prilogi IV, kakor je podrobno opisano v Prilogi VI.

3. Vsaka pogodbenica drugi pogodbenici zagotovi vse potrebne informacije in pomoč v skladu z veljavno zakonodajo zadevne pogodbenice v primeru preiskav o morebitnih kršitvah, ki jih druga pogodbenica opravlja v okviru svojih pristojnosti na podlagi tega sporazuma.

4. Kadar ena pogodbenica v skladu s pooblastili, ki so ji dana s tem sporazumom, ukrepa glede zadev, ki zanimajo drugo pogodbenico in zadevajo organe ali podjetja druge pogodbenice, o tem v celoti obvesti pristojne organe druge pogodbenice in jim da pred sprejetjem končne odločitve priložnost za pripombe.

Člen 22

Skupni odbor

1. Ustanovi se odbor, ki ga sestavljajo predstavniki pogodbenic (v nadaljnjem besedilu: Skupni odbor) ter je pristojen za upravljanje tega sporazuma in zagotavljanje njegovega pravilnega izvajanja. V ta namen daje priporočila in sprejema odločitve v primerih, določenih v tem sporazumu.

2. Odločitve Skupnega odbora se sprejemajo s soglasjem in so za pogodbenici zavezujoče. Pogodbenici te odločitve izvajata v skladu z lastnimi pravili.

3. Skupni odbor sprejme poslovnik.

4. Skupni odbor se sestaja po potrebi in najmanj enkrat na leto. Vsaka pogodbenica lahko zahteva sklic sestanka.

5. Pogodbenica lahko sestanek Skupnega odbora zahteva tudi, kadar skuša rešiti morebitna vprašanja v zvezi z razlago ali uporabo tega sporazuma. Tak sestanek se prične v najkrajšem možnem času, vendar najpozneje dva meseca po prejemu zahteve, če pogodbenici ne odločita drugače.

6. Pogodbenici si zaradi pravilnega izvajanja tega sporazuma izmenjujeta informacije in se na zahtevo katere koli od njiju posvetujeta v Skupnem odboru.

7. Če ena od pogodbenic meni, da druga pogodbenica odločitve Skupnega odbora ne izvaja pravilno, lahko zahteva, da o tem vprašanju razpravlja Skupni odbor. Če Skupni odbor vprašanja ne more rešiti v dveh mesecih od datuma, ko mu je bilo predloženo, lahko pogodbenica, ki je razpravo zahtevala, sprejme ustrezne zaščitne ukrepe na podlagi člena 24 (Zaščitni ukrepi).

8. V odločitvah Skupnega odbora so navedeni datum začetka izvajanja v pogodbenicah in vse druge informacije, za katere obstaja verjetnost, da bodo zadevale gospodarske subjekte.

9. Če Skupni odbor odločitve o vprašanju, ki mu je bilo predloženo, ne sprejme v šestih mesecih od datuma, ko mu je bilo predloženo, lahko pogodbenici brez poseganja v odstavek 2 sprejmeta ustrezne začasne zaščitne ukrepe na podlagi člena 24.

10. Skupni odbor prouči vprašanja v zvezi z medsebojnimi naložbami z večinsko udeležbo ali spremembami v dejanskem nadzoru letalskih prevoznikov pogodbenic.

11. Poleg tega Skupni odbor razvija sodelovanje z:

- (a) izvajanjem posebnih nalog v zvezi s postopkom regulativnega sodelovanja, kot je določeno v naslovu II tega sporazuma;
- (b) spodbujanjem strokovne izmenjave o novih zakonodajnih ali regulativnih pobudah in razvoju, tudi na področju varovanja, varnosti, okolja, letalske infrastrukture (vključno s sloti), konkurenčnega okolja in varstva potrošnikov;
- (c) rednim preverjanjem socialnih vplivov Sporazuma med njegovim izvajanjem, zlasti na področju zaposlovanja, in oblikovanjem ustreznih odzivov na pomisleke, ki so spoznani za utemeljene;
- (d) strinjanjem, na podlagi soglasja, o predlogih, pristopih ali dokumentih postopkovne narave, ki so neposredno povezani z delovanjem tega sporazuma;
- (e) proučevanjem možnih področij za nadaljnji razvoj tega sporazuma, vključno s priporočilom za njegove spremembe, in
- (f) obravnavo uporabe oddelka A.1 Priloge IV (seznam letalskih prevoznikov, za katere velja prepoved opravljanja letov).

12. Skupni cilj pogodbenic je čim bolj povečati koristi za uporabnike, letalske prevoznike, delovno silo in skupnosti na obeh straneh z razširitvijo tega sporazuma na tretje države. V ta namen si bo Skupni odbor prizadeval oblikovati predlog v zvezi s pogoji in postopki, vključno z vsemi potrebnimi spremembami tega sporazuma, ki bi bili nujni za pristop tretjih držav k temu sporazumu.

Člen 23

Reševanje sporov in arbitraža

1. Vsaka pogodbenica lahko po diplomatski poti Pridružitvenemu svetu, ustanovljenemu s Pridružitvenim sporazumom, predloži vsak spor v zvezi z uporabo ali razlago tega sporazuma, ki ni bil rešen v skladu s členom 22. V tem členu kot Skupni odbor nastopa Pridružitveni svet, ustanovljen s Pridružitvenim sporazumom.

2. Pridružitveni svet lahko spor reši s sklepom.

3. Pogodbenici sprejmeta vse potrebne ukrepe za izvedbo sklepa iz odstavka 2.

4. Če pogodbenici spora ne moreta rešiti v skladu z odstavkom 2, se spor na zahtevo katere koli pogodbenice predloži arbitražnemu sodišču treh arbitrov v skladu s postopkom, določenim v nadaljevanju:

- (a) vsaka pogodbenica imenuje arbitra v šestdesetih (60) dneh od datuma, ko od druge pogodbenice po diplomatski poti prejme uradno obvestilo z zahtevo po reševanju spora pred arbitražnim sodiščem; tretjega arbitra imenujeta pogodbenici v nadaljnjih šestdesetih (60) dneh; če ena od pogodbenic v dogovorjenem času ne imenuje svojega arbitra ali če tretji arbiter v dogovorjenem obdobju ni imenovan, lahko katera koli pogodbenica od predsednika sveta ICAO zahteva, da imenuje arbitra ali arbitre, kakor je ustrezno;
- (b) tretji arbiter, imenovan v skladu s pogoji iz odstavka (a) zgoraj, je državljan tretje države, ki ima ob imenovanju diplomatske odnose z vsako od pogodbenic in nastopa kot predsednik arbitražnega sodišča;
- (c) arbitražno sodišče sprejme svoj poslovnik in
- (d) skladno s končno odločitvijo arbitražnega sodišča se stroški arbitraže enakomerno razdelijo med pogodbenici.

5. Na zahtevo pogodbenice lahko arbitražno sodišče od druge pogodbenice zahteva, da do končne odločitve arbitražnega sodišča izvaja začasne zaščitne ukrepe.

6. Arbitražno sodišče si prizadeva sprejeti vse začasne ali končne odločitve s soglasjem. Če soglasje ni možno, arbitražno sodišče sprejme odločitev z večino glasov.

7. Če ena od pogodbenic ne ravna v skladu z odločitvijo arbitražnega sodišča, sprejeto v skladu s pogoji iz tega člena, v tridesetih (30) dneh od uradnega obvestila o navedeni odločitvi, lahko druga pogodbenica za toliko časa, kolikor ta kršitev traja, pogodbenici v kršitvi omeji, začasno odvzame ali prekliče pravice ali privilegije, ki ji jih je priznala v skladu s pogoji tega sporazuma.

Člen 24

Zaščitni ukrepi

1. Pogodbenici sprejmeta vse splošne ali posebne ukrepe za izpolnjevanje svojih obveznosti na podlagi tega sporazuma. Poskrbita, da se uresničijo cilji, določeni s tem sporazumom.

2. Če katera od pogodbenic meni, da druga ni izpolnila kakšne obveznosti na podlagi tega sporazuma, lahko sprejme ustrezne ukrepe. Zaščitni ukrepi po obsegu in trajanju ne smejo preseči okvira, ki je nujno potreben za odpravo takega stanja ali ohranitev ravnovesja tega sporazuma. Prednost imajo ukrepi, ki najmanj ovirajo delovanje tega sporazuma.

3. Pogodbenica, ki načrtuje sprejetje zaščitnih ukrepov, o tem uradno obvesti drugo pogodbenico prek Skupnega odbora in zagotovi vse ustrezne informacije.

4. Pogodbenici takoj začneta posvetovanja v Skupnem odboru, da bi našli vsestransko sprejemljivo rešitev.

5. Brez poseganja v člen 3(1)(d) in člen 4(1)(d) ter člena 13 in 14 tega sporazuma sme zadevna pogodbenica sprejeti zaščitne ukrepe šele po izteku enega meseca od datuma uradnega obvestila iz odstavka 3, razen če se je postopek posvetovanja iz odstavka 4 končal pred iztekom navedenega roka.

6. Zadevna pogodbenica nemudoma uradno obvesti Skupni odbor o sprejetih ukrepih in zagotovi vse ustrezne informacije.

7. Vsak ukrep, sprejet v skladu s pogoji iz tega člena, se začasno prekine, takoj ko pogodbenica v kršitvi ravna v skladu z določbami tega sporazuma.

Člen 25

Geografska širitev Sporazuma

Pogodbenici se zavežeta, da bosta s stalnim dialogom zagotovili skladnost tega sporazuma z barcelonskim procesom in si bosta prizadevali za doseg končnega cilja, ki je vzpostavitev skupnega evro-sredozemskega zračnega prostora. Zato se bo v Skupnem odboru v skladu s členom 22(11) razpravljalo o možnostih za skupno dogovorjene spremembe z namenom upoštevanja podobnih evro-sredozemskih letalskih sporazumov.

Člen 26

Razmerje do drugih sporazumov

1. Določbe tega sporazuma prevladajo nad ustreznimi določbami obstoječih dvostranskih sporazumov med Izraelom in državami članicami. Vendar pa se ne glede na določila tega sporazuma obstoječe prometne pravice in varnostne ureditve, ki izhajajo iz teh dvostranskih sporazumov ali drugih ureditev, ki niso zajete v tem sporazumu ali so bolj ugodne, še naprej uveljavljajo oziroma izvajajo. Kar zadeva letalske prevoznike, lahko takšne pravice in ureditve še naprej uveljavljajo oziroma izvajajo:

(a) letalski prevozniki Evropske unije, pod pogojem, da ni diskriminacije pri uveljavljanju teh obstoječih pravic in izvajanju drugih dogovorov med letalskimi prevozniki Evropske unije na podlagi državljanstva;

(b) letalski prevozniki Države Izrael.

2. Če pogodbenici postaneta pogodbenici večstranskega sporazuma ali potrđita sklep, ki ga sprejme ICAO ali druga mednarodna organizacija in obravnava zadeve iz tega sporazuma, se v Skupnem odboru posvetujeta, da bi ugotovili, ali je treba ta sporazum zaradi takega razvoja dogodkov spremeniti.

3. Ta sporazum ne posega v odločitve obeh pogodbenic za izvedbo prihodnjih priporočil, ki jih lahko pripravi ICAO. Pogodbenici ne navedeta tega sporazuma ali dela tega sporazuma kot podlage za nasprotovanje proučitvi alternativnih politik v ICAO o zadevah, zajetih v tem sporazumu.

4. Pogodbenici se strinjata, da se lahko v prihodnosti brez omejitev ali preprečevanja sklenejo varnostne ureditve med Vlado Države Izrael in posamezno vlado države članice Evropske unije na področjih varovanja, ki ne spadajo v izključno pristojnost EU. Vendar se pogodbenici strinjata, (i) da, kadar je to mogoče in v skladu z odstavkom 5 člena 14, data prednost sklenitvi varnostne ureditve na ravni EU in (ii) Skupnemu odboru predložita ustrezne informacije o navedenih dvostranskih varnostnih ureditvah v skladu z odstavkom 14 člena 14.

Člen 27

Spremembe

1. Če želi ena od pogodbenic revidirati določbe tega sporazuma, o tem ustrezno obvesti Skupni odbor. Sprememba tega sporazuma začne veljati v skladu s členom 30.

2. Skupni odbor se lahko na predlog ene od pogodbenic in v skladu s tem členom odloči, da spremeni priloge k temu sporazumu.

3. Ta sporazum ne posega v pravico pogodbenic, da ob spoštovanju načela nediskriminacije in v skladu z določbami tega sporazuma enostransko sprejemata novo zakonodajo ali spreminjata obstoječo zakonodajo na področju zračnega prometa iz Priloge IV.

4. Če ena od pogodbenic proučuje možnost sprejetja nove zakonodaje ali spremembe obstoječe zakonodaje na področju zračnega prometa, iz Priloge IV, o tem obvesti drugo pogodbenico, če je to primerno in možno. Če zadevna pogodbenica drugi zagotovi ustrezne informacije in če tako zahteva ena od pogodbenic, lahko pogodbenici predhodno izmenjata mnenja v Skupnem odboru.

5. Vsaka pogodbenica redno in takoj, ko je mogoče, ustrezno obvešča drugo pogodbenico o novo sprejeti zakonodaji ali spremembi obstoječe zakonodaje na področju zračnega prometa iz Priloge IV. Tako obveščanje lahko poteka v Skupnem odboru. Na zahtevo katere koli od pogodbenic se v Skupnem odboru v šestdesetih dneh po zahtevi izmenjajo mnenja o posledicah takšne nove zakonodaje ali spremembe za pravilno delovanje tega sporazuma.

6. Da se zagotovi pravilno delovanje tega sporazuma Skupni odbor:

(a) sprejme odločitev o spremembi Priloge IV in/ali VI k temu sporazumu, tako da se vanjo, če je to potrebno na osnovi vzajemnosti, vključi zadevna nova zakonodaja ali sprememba, ali

(b) sprejme odločitev, s katero potrdi, da je zadevna nova zakonodaja ali sprememba v skladu s tem sporazumom, ali

(c) odloči o drugih ukrepih, ki jih je treba v razumnem roku sprejeti glede zadevne nove zakonodaje ali spremembe.

Člen 28

Odpoved

1. Ta sporazum je sklenjen za nedoločen čas.

2. Vsaka pogodbenica lahko kadar koli po diplomatski poti pisno obvesti drugo pogodbenico o svoji odločitvi, da odpove ta sporazum. Takšno obvestilo se hkrati pošlje tudi ICAO. Ta sporazum preneha veljati ob polnoči po greenwiškem srednjem času na koncu prometne sezone IATA eno leto po datumu pisnega obvestila o odpovedi, razen če pogodbenici obvestila sporazumno ne umakneta pred iztekom tega obdobja.

Člen 29

Registracija pri Mednarodni organizaciji civilnega letalstva in sekretariatu Združenih narodov

Ta sporazum in vse spremembe sporazuma se registrirajo pri ICAO in sekretariatu ZN.

Člen 30

Uporaba in začetek veljavnosti

1. Ta sporazum se začasno uporablja v skladu z nacionalno zakonodajo pogodbenic od datuma podpisa Sporazuma s strani pogodbenic.

2. Ta sporazum začne veljati en mesec po datumu zadnje note v izmenjavi diplomatskih not med pogodbenicama, ki potrjuje, da so zaključeni vsi postopki, potrebni za začetek veljavnosti tega sporazuma. V namen te izmenjave Izrael izroči Generalnemu sekretariatu Sveta Evropske unije svojo diplomatsko noto Evropski uniji in njenim državam članicam, Generalni sekretariat Sveta Evropske unije pa izroči Izraelu diplomatsko noto Evropske unije in njenih držav članic. Diplomatska nota Evropske unije in njenih držav članic vsebuje sporočila vseh držav članic, ki potrjujejo, da so končani njihovi postopki, potrebni za začetek veljavnosti tega sporazuma.

V POTRDITEV NAVEDENEGA so spodaj podpisani, ki so za to ustrezno pooblašeni, podpisali ta sporazum.

V Luxembourg, desetega junija leta dva tisoč trinajst, kar ustreza drugemu dnevu tamuza v letu pet tisoč sedemsto triinšestdeset hebrejskega koledarja, v dveh izvodih, v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem, švedskem in hebrejskem jeziku, pri čemer je vsako besedilo enako verodostojno.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.
Diese Unterschrift bindet zugleich die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

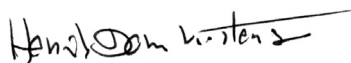
За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

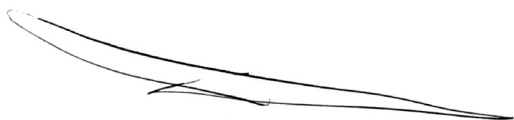
Pour la République française

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Għal Malta

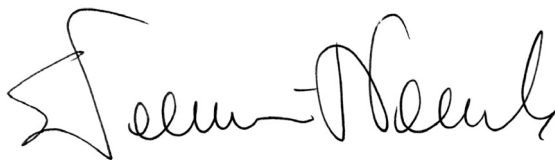
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

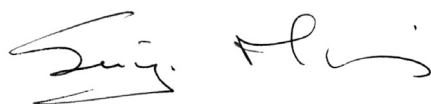
Für die Republik Österreich

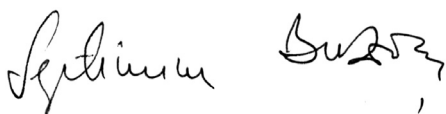
W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

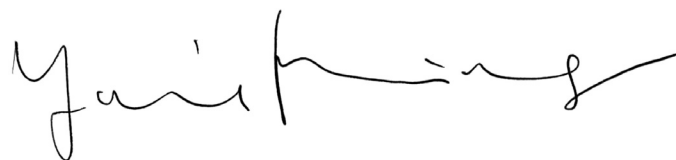
Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

Ingegerd Bendt

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Stefan Hammar

Za Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

בשם ממשלת מדינת ישראל

—

PRILOGA I

DOGOVORJENE STORITVE IN DOLOČENE PROGE

1. Ta priloga je v skladu s prehodnimi določbami iz Priloge II k temu sporazumu.
2. Vsaka pogodbenica prizna letalskim prevoznikom druge pogodbenice pravico do opravljanja storitev zračnega prevoza na progah, določenih v nadaljevanju:
 - (a) v primeru letalskih prevoznikov Evropske unije:

kraji v Evropski uniji—eden ali več krajev vmesnega pristanka v državah Euromed ⁽¹⁾, državah ECAA ⁽²⁾ ali državah, naštetih v Prilogi III,—eden ali več krajev v Izraelu;
 - (b) v primeru letalskih prevoznikov Izraela:

kraji v Izraelu—eden ali več krajev vmesnega pristanka v državah Euromed, državah ECAA ali državah, naštetih v Prilogi III,—eden ali več krajev v Evropski uniji.
3. Prevozi, ki se opravljajo v skladu z odstavkom 2 te priloge, se za letalske prevoznike Izraela začnejo ali končajo na ozemlju Izraela, za letalske prevoznike Evropske unije pa na ozemlju Evropske unije.
4. Letalski prevozniki obeh pogodbenic lahko na katerem koli letu ali na vseh letih in po svoji izbiri:
 - (a) opravljajo lete v eni ali obeh smereh;
 - (b) kombinirajo različne številke letov v okviru ene operacije zrakoplova;
 - (c) opravljajo prevoze med kraji vmesnega pristanka, kot je določeno v odstavku 2 te priloge, in med kraji na ozemljih pogodbenic v kateri koli kombinaciji in katerem koli vrstnem redu;
 - (d) izpustijo pristanke v katerem koli kraju ali krajih;
 - (e) kadar koli preusmerijo promet s katerega koli svojega zrakoplova na kateri koli drug svoj zrakoplov;
 - (f) pristajajo v katerem koli kraju, ne glede na to, ali so znotraj ali zunaj ozemlja ene ali druge pogodbenice, brez poseganja v člen 2(2) tega sporazuma;
 - (g) izvajajo tranzitni promet čez ozemlje druge pogodbenice in
 - (h) kombinirajo promet na istem zrakoplovu, ne glede na to, od kod se tak promet začne.
5. Vsaka pogodbenica vsem letalskim prevoznikom dovoli, da na podlagi poslovnih premislekov na trgu določijo pogostost in zmogljivost mednarodnega zračnega prometa, ki ga zagotavljajo. V skladu s to pravico nobena pogodbenica enostransko ne omejuje obsega prometa, pogostosti ali rednosti prevozov ali tipa oziroma tipov zrakoplovov, ki jih uporabljajo letalski prevozniki druge pogodbenice, razen zaradi carinjenja, iz tehničnih, operativnih ali okoljskih razlogov ali zaradi varovanja zdravja ali uporabe člena 7 tega sporazuma.
6. Letalski prevozniki obeh pogodbenic lahko opravljajo prevoze, vključno v okviru ureditev o skupni uporabi oznak letov, v kateri koli kraj v tretji državi, ki ni vključen na določenih progah, če ne uveljavljajo pravic pete svoboščine.
7. Ne glede na druge določbe te priloge ta sporazum ne podeljuje pravic, ki omogočajo opravljanje mednarodnega zračnega prometa na ozemlje, z ozemlja in čez ozemlje tretje države, ki nima diplomatskih odnosov z vsemi pogodbenicami.

⁽¹⁾ Države „Euromed“ so Maroko, Alžirija, Tunizija, Libija, Egipt, Libanon, Jordanija, Izrael, Palestinsko ozemlje, Sirija in Turčija.

⁽²⁾ Države „ECAA“ so države, ki so pogodbenice večstranskega sporazuma o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora: države članice Evropske unije, Republika Albanija, Bosna in Hercegovina, Republika Črna gora, Republika Hrvaška, Republika Islandija, Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Kraljevina Norveška, Republika Srbija in Kosovo v skladu z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1244.

PRILOGA II

PREHODNE DOLOČBE

1. Ne glede na odstavka 2 in 3 te priloge se vse pravice, vključno s prometnimi, in ugodnejša obravnava, ki so bile že odobrene v okviru dvostranskih sporazumov ali ureditev med Izraelom in državami članicami Evropske unije, ki obstajajo od datuma podpisa tega sporazuma, še naprej uveljavljajo oziroma izvajajo v skladu z določbami člena 3 tega sporazuma. Kar zadeva letalske prevoznike, lahko takšne pravice in ureditve še naprej uveljavljajo oziroma izvajajo:

(a) letalski prevozniki Evropske unije, pod pogojem, da ni diskriminacije pri uveljavljanju teh obstoječih pravic in izvajanju drugih ureditev med letalskimi prevozniki Evropske unije na podlagi državljanstva;

(b) letalski prevozniki Države Izrael.

2. Za prevoz potnikov, tovora in/ali pošte, ločeno ali v kombinaciji, so letalski prevozniki Izraela in držav članic Evropske unije upravičeni do uveljavljanja pravic tretje in četrte svoboščine na določenih progah, kjer veljajo naslednje prehodne določbe:

(a) od datuma podpisa tega sporazuma in samo za redni zračni promet:

i. za vsako progo, razen tistih, ki so določene v Prilogi V, so pooblaščen letalski prevozniki upravičeni, da opravljajo število tedenskih letov, ki je na voljo na podlagi veljavnih dvostranskih sporazumov ali ureditev, ali sedem (7) tedenskih letov, kar koli je višje, in

ii. za proge, določene v Prilogi V, so pooblaščen letalski prevozniki upravičeni, da opravljajo število tedenskih letov, kot je določeno v Prilogi V.

Od datuma podpisa tega sporazuma ne bo nobenih omejitev glede števila pooblaščenih letalskih prevoznikov na pot vsake pogodbenice.

(b) Od prvega dne prve poletne sezone IATA po datumu podpisa tega sporazuma in samo za redni zračni promet so pooblaščen letalski prevozniki upravičeni, da opravljajo:

i. za proge, ki so določene v delu A Priloge V k temu sporazumu, tri (3) dodatne tedenske lete v zvezi s številom tedenskih letov, določenim v delu A Priloge V, in

ii. za vse druge proge, vključno za proge, ki so določene v delu B Priloge V, sedem (7) dodatnih tedenskih letov v zvezi s številom tedenskih letov na podlagi uporabe odstavka a)i. in a)ii. zgoraj.

(c) Od prvega dne druge poletne sezone IATA po datumu podpisa tega sporazuma in samo za redni zračni promet so pooblaščen letalski prevozniki upravičeni, da opravljajo:

i. za proge, ki so določene v delu A Priloge V k temu sporazumu, tri (3) dodatne tedenske lete v zvezi s številom tedenskih letov na podlagi uporabe odstavka b)i. zgoraj in

ii. za vse druge proge, vključno za proge, ki so določene v delu B Priloge V, sedem (7) dodatnih tedenskih letov v zvezi s številom tedenskih letov na podlagi uporabe odstavka b)ii. zgoraj.

(d) Ob upoštevanju odstavka 4 spodaj so od prvega dneva tretje poletne sezone IATA po datumu podpisa tega sporazuma in samo za redni zračni promet pooblaščen letalski prevozniki upravičeni, da opravljajo:

i. za proge, ki so določene v delu A Priloge V k temu sporazumu, štiri (4) dodatne tedenske lete v zvezi s številom tedenskih letov na podlagi uporabe odstavka c)i. zgoraj in

ii. za vse druge proge, vključno za proge, ki so določene v delu B Priloge V, sedem (7) dodatnih tedenskih letov v zvezi s številom tedenskih letov na podlagi uporabe odstavka c)ii. zgoraj.

(e) Od prvega dne četrte poletne sezone IATA po datumu podpisa tega sporazuma in samo za redni zračni promet so pooblaščen letalski prevozniki upravičeni, da opravljajo:

i. za proge, ki so določene v delu A Priloge V k temu sporazumu, štiri (4) dodatne tedenske lete v zvezi s številom tedenskih letov na podlagi uporabe odstavka d)i. zgoraj in

- ii. za vse druge proge, vključno za proge, ki so določene v delu B Priloge V, sedem (7) dodatnih tedenskih letov v zvezi s številom tedenskih letov na podlagi uporabe odstavka d)ii. zgoraj.
- (f) Od prvega dne pete poletne sezone IATA po datumu podpisa tega sporazuma se uporabljajo določbe Priloge I in letalski prevozniki pogodbenic so upravičeni, da svobodno uveljavljajo pravice tretje in četrte svoboščine na določenih progah brez omejitev glede zmogljivosti, tedenske pogostosti letov ali rednosti storitev.
3. Glede posebnih zračnih prevozov:
- (a) od datuma podpisa tega sporazuma opravljanje posebnih zračnih prevozov še vedno odobrijo pristojni organi pogodbenic, ki z naklonjenostjo obravnavajo takšen zahtevek, in
- (b) od datuma iz odstavka 2(f) zgoraj se uporabljajo določbe Priloge I in letalski prevozniki pogodbenic so upravičeni, da svobodno uveljavljajo pravice tretje in četrte svoboščine na določenih progah brez omejitev glede zmogljivosti, tedenske pogostosti letov, števila pooblaščenih letalskih prevoznikov ali rednosti storitev.
4. Skupni odbor se sestane pred datumom iz odstavka 2(d) te priloge, da bi pregledal izvajanje tega sporazuma in ocenil tržni vpliv prvih dveh faz prehodnega obdobja, opisanega v tej prilogi. Na podlagi takšne ocene in brez poseganja v svoje pristojnosti v skladu s členom 22 tega sporazuma se lahko skupni odbor soglasno odloči:
- (a) da za skupno dogovorjeno obdobje, ki ne presega dveh let, odloži izvajanje odstavkov 2(d), 2(e) in 2(f) na določenih progah, če je iz zgoraj navedene ocene ugotovljeno izogibanje omejitev, uvedenih za redne zračne prevoze, z opravljanjem posebnih zračnih prevozov ali obstoj znatnega neravnotežja v obsegu prometa, ki ga izvajajo letalski prevozniki pogodbenic, ki bi lahko ogrozil ohranitev zračnih prevozov, ali
- (b) da poveča število dodatnih letov iz odstavkov 2(d)i. in 2(e)i.
- Če Skupni odbor ne more doseči dogovora, lahko pogodbenica sprejme ustrezne zaščitne ukrepe v skladu s členom 24 tega sporazuma.
5. Skupni odbor na podlagi ocene Evropske unije s sklepom potrdi izvajanje in uporabo regulativnih zahtev in standardov iz zakonodaje Evropske unije v zvezi z zračnim prometom iz Priloge IV s strani Izraela. Takšna ocena se opravi najprej: (i) na datum, na katerega Izrael Skupni odbor uradno obvesti o dokončanju uskladitvenega postopka na podlagi Priloge IV tega sporazuma, ali (ii) tri leta po začetku veljavnosti tega sporazuma.
6. Ne glede na določbe Priloge I ter brez poseganja v člen 26(1) tega sporazuma in odstavke 1 te priloge letalski prevozniki pogodbenic do sprejetja sklepa iz odstavka 5 te priloge niso upravičeni do uveljavljanja pravic pete svoboščine, vključno med točkama na ozemlju Evropske unije, pri opravljanju dogovorjenih storitev na določenih progah.
-

*PRILOGA III***SEZNAM DRUGIH DRŽAV IZ ČLENOV 3, 4 in 8 SPORAZUMA IN PRILOGE I**

1. Republika Islandija (v skladu s Sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru)
 2. Kneževina Lihtenštajn (v skladu s Sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru)
 3. Kraljevina Norveška (v skladu s Sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru)
 4. Švicarska konfederacija (v skladu s Sporazumom o zračnem prometu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo)
-

PRILOGA IV

PREDPISI NA PODROČJU CIVILNEGA LETALSTVA

Enakovredne regulativne zahteve in standardi iz zakonodaje Evropske unije, navedene v tem sporazumu, se izvajajo na podlagi naslednjih aktov. Če je to potrebno, so v nadaljevanju za posamezni akt določene posebne prilagoditve. Enakovredne regulativne zahteve in standardi se uporabljajo v skladu s Prilogo VI, razen če je drugače določeno v tej prilogi ali Prilogi II o prehodnih določbah.

A. VARNOST V LETALSTVU

A.1 Seznam letalskih prevoznikov, za katere velja prepoved opravljanja letov

Izrael takoj, ko je to mogoče, sprejme ukrepe, ki ustrezajo ukrepom, ki jih izvajajo države članice EU na podlagi seznama letalskih prevoznikov, za katere velja prepoved opravljanja letov iz varnostnih razlogov.

Ukrepi se sprejmejo v skladu z ustreznimi pravili o vzpostavitvi in objavi seznama letalskih prevoznikov, za katere velja prepoved opravljanja letov, in zahtevami glede informacij za letalske potnike o identiteti letalskega prevoznika, ki opravlja lete, s katerimi potujejo, določenimi v naslednji zakonodaji EU:

št. 2111/2005

Uredba (ES) št. 2111/2005 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2005 o vzpostavitvi seznama Skupnosti o letalskih prevoznikih, za katere velja prepoved opravljanja letov v Skupnosti, in informiranju potnikov v zračnem prometu o identiteti letalskega prevoznika, ki opravlja let, ter razveljavitvi člena 9 Direktive 2004/36/ES

Zadavne določbe: členi od 1 do 13, Priloga.

št. 473/2006

Uredba Komisije (ES) št. 473/2006 z dne 22. marca 2006 o določitvi izvedbenih pravil za seznam Skupnosti o letalskih prevoznikih, za katere velja prepoved opravljanja letov v Skupnosti iz poglavja II Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 2111/2005

Zadavne določbe: členi od 1 do 6, priloge od A do C.

št. 474/2006

Uredba Komisije (ES) št. 474/2006 z dne 22. marca 2006 o vzpostavitvi seznama Skupnosti o letalskih prevoznikih, za katere velja prepoved opravljanja letov v Skupnosti iz poglavja II Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 2111/2005,

kakor je bila redno spremenjena z uredbami Komisije.

Zadavne določbe: členi od 1 do 3, prilogi A in B.

Če ukrep Izraelu vzbuja resne pomisleke, lahko Izrael odloži njegovo uporabo in brez odlašanja zadevo posreduje Skupnemu odboru v skladu s členom 22(11)(f) tega sporazuma.

A.2 Preiskave nesreč/incidentov in poročanje o dogodkih

A.2.1: št. 996/2010

Uredba (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ter razveljavitvi Direktive 94/56/ES

Zadavne določbe: členi od 1 do 5, od člena 8 do člena 18(2), členi 20, 21 in 23, Priloga.

A.2.2: št. 2003/42

Direktiva 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2003 o poročanju o dogodkih v civilnem letalstvu

Zadavne določbe: členi od 1 do 6, 8 in 9.

B. UPRAVLJANJE ZRAČNEGA PROMETA

OSNOVNE UREDBE

Oddelek A:

B.1: št. 549/2004

Uredba (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba (okvirna uredba)

Zadevne določbe: člen 1(1)–(3), člen 2, člen 4(1)–(4), člena 9 in 10, člen 11(1) in (2), člen 11(3)(b), člen 11(3)(d), člen 11(4)–(6), člen 13.

B.2: št. 550/2004

Uredba (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (Uredba o izvajanju služb)

Zadevne določbe: člen 2(1) in (2), člen 2(4)–(6), člen 4, člen 7(1) in (2), člen 7(4) in (5), člen 7(7), člen 8(1), člen 8(3) in (4), členi 9, 10 in 11, člen 12(1)–(4), člen 18(1) in (2), Priloga II.

B.3: št. 551/2004

Uredba (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (uredba o zračnem prostoru)

Zadevne določbe: členi 1, 3a in 4, člen 6(1)–(5), člen 6(7), člen 7(1), člen 7(3), člen 8.

B.4: št. 552/2004

Uredba (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (Uredba o interoperabilnosti)

Zadevne določbe: členi od 1 do 3, člen 4(2), členi od 5 do 6a, člen 7(1), člen 8, Priloge od I do V.

Uredbe (ES) od št. 549/2004 do št. 552/2004, spremenjene z Uredbo (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o spremembi uredb (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004, (ES) št. 551/2004 in (ES) št. 552/2004 z namenom izboljšanja delovanja in trajnosti evropskega letalskega sistema

B.5: Uredba (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu in razveljavitvi Direktive Sveta 91/670/EGS, Uredbe (ES) št. 1592/2002 in Direktive 2004/36/ES,

kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1108/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 216/2008 v zvezi z aerodromi, upravljanjem zračnega prometa in navigacijskimi službami zračnega prometa ter o razveljavitvi Direktive 2006/23/ES.

Zadevne določbe: člen 3, člen 8b(1)–(3), člen 8b(5) in (6), člen 8c(1)–(10), Priloga Vb.

Oddelek B:

B.2: št. 550/2004

Uredba (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (Uredba o izvajanju služb)

Zadevne določbe: člen 2(3), člen 7(6) in (8), člen 8(2) in (5), členi od 9a(1) do 9a(5), člen 13.

B.3: št. 551/2004

Uredba (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (uredba o zračnem prostoru)

Zadevne določbe: člen 3 in člen 6(6).

Uredbe (ES) od št. 549/2004 do št. 552/2004, spremenjene z Uredbo (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o spremembi uredb (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004, (ES) št. 551/2004 in (ES) št. 552/2004 z namenom izboljšanja delovanja in trajnosti evropskega letalskega sistema

B.5: Uredba (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu in razveljavitvi Direktive Sveta 91/670/EGS, Uredbe (ES) št. 1592/2002 in Direktive 2004/36/ES,

kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1108/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 216/2008 v zvezi z aerodromi, upravljanjem zračnega prometa in navigacijskimi službami zračnega prometa ter o razveljavitvi Direktive 2006/23/ES.

Zadevne določbe: člen 8b(4) in člen 8c(10), Priloga Vb(4)

IZVEDBENA PRAVILA

Naslednji akti bodo veljavni in relevantni, razen če je v Prilogi VI drugače določeno glede enakovrednih regulativnih zahtev in standardov v zvezi z „osnovnimi uredbami“:

okvirna uredba (Uredba (ES) št. 549/2004)

- Uredba Komisije (EU) št. 691/2010 z dne 29. julija 2010 o določitvi načrta izvedbe za navigacijske službe zračnega prometa in funkcije omrežja ter o spremembi Uredbe (ES) št. 2096/2005 o skupnih zahtevah za izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa

zagotavljanje storitev (Uredba (ES) št. 550/2004)

- Uredba Komisije (ES) št. 482/2008 z dne 30. maja 2008 o vzpostavitvi sistema za zagotavljanje varnosti programske opreme, ki ga morajo uvesti izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, in spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 2096/2005

zračni prostor (Uredba (ES) št. 551/2004)

- Uredba Komisije (EU) št. 255/2010 z dne 25. marca 2010 o določitvi skupnih pravil za upravljanje pretoka zračnega prometa
- Uredba Komisije (ES) št. 730/2006 z dne 11. maja 2006 o razvrstitvi zračnega prostora in dostopu letov, upravljanjih v skladu s pravili vizualnega letenja, nad nivo letenja 195
- Uredba Komisije (ES) št. 2150/2005 z dne 23. decembra 2005 o določitvi skupnih pravil za prilagodljivo uporabo zračnega prostora

interoperabilnost (Uredba (ES) št. 552/2004)

- Uredba Komisije (EU) št. 677/2011 z dne 7. julija 2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa (ATM) in spremembi Uredbe (EU) št. 691/2010
- Uredba Komisije (EU) št. 929/2010 z dne 18. oktobra 2010 o spremembi Uredbe (ES) št. 1033/2006 glede določb ICAO iz člena 3(1)
- Uredba Komisije (EU) št. 73/2010 z dne 26. januarja 2010 o zahtevah glede kakovosti letalskih podatkov in letalskih informacij za enotno evropsko nebo
- Uredba Komisije (ES) št. 262/2009 z dne 30. marca 2009 o določitvi zahtev za usklajeno dodelitev in uporabo spreševalnih kod Mode S za enotno evropsko nebo
- Uredba Komisije (ES) št. 633/2007 z dne 7. junija 2007 o zahtevah za uporabo protokola prenosa sporočila o letu, ki se uporablja za namen obveščanja, koordinacije in predaje letov med enotami kontrole letenja
- Uredba Komisije (ES) št. 1033/2006 z dne 4. julija 2006 o določitvi zahtev glede postopkov za načrte leta v fazi pred letom za enotno evropsko nebo
- Uredba Komisije (ES) št. 1032/2006 z dne 6. julija 2006 o zahtevah za avtomatske sisteme za izmenjavo podatkov o letih za namen obveščanja, koordinacije in predaje letov med enotami kontrole letenja

zahteve v zvezi z upravljanjem zračnega prometa in navigacijskimi službami zračnega prometa (ATM/ANS), ki izhajajo iz Uredbe (ES) št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1108/2009

- Uredba Komisije (EU) št. 805/2011 z dne 10. avgusta 2011 o določitvi podrobnih pravil za licence kontrolorjev zračnega prometa in nekatere certifikate v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1034/2011 z dne 17. oktobra 2011 o nadzoru varnosti pri upravljanju letalskega prometa in službah letalske navigacije in spremembi Uredbe (EU) št. 691/2010
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1035/2011 z dne 17. oktobra 2011 o skupnih zahtevah za izvajanje služb navigacijskih služb v zračnem prometu ter o spremembi uredb (ES) št. 482/2008 in (EU) št. 691/2010

C. OKOLJE

C.1: št. 2002/30

Direktiva 2002/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. marca 2002 o oblikovanju pravil in postopkov glede uvedbe s hrupom povezanih omejitev obratovanja na letališčih Skupnosti, kakor je bila spremenjena ali prilagojena z Aktom o pristopu iz leta 2003 in Aktom o pristopu iz leta 2005.

Zadevne določbe: členi od 3 do 5, členi 7, 9 in 10, člen 11(2), člen 12, Priloga II(1)–(3).

C.2: št. 2006/93

Direktiva 2006/93/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o reguliranju uporabe letal, ki jo ureja del II poglavja 3 zvezka 1 Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, druga izdaja (1988)

Zadevne določbe: členi od 1 do 3 in člen 5.

D. ODGOVORNOST LETALSKEGA PREVOZNIKA

D.1: št. 2027/97

Uredba Sveta (ES) št. 2027/97 z dne 9. oktobra 1997 o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč,

kakor je bila spremenjena z:

— Uredbo (ES) št. 889/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. maja 2002 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 2027/97.

Zadevne določbe: člen 2(1)(a) in člen 2(1)(c)–(g) ter členi od 3 do 6.

E. PRAVICE POTROŠNIKOV IN VARSTVO OSEBNIH PODATKOV

E.1: št. 90/314

Direktiva Sveta 90/314/EGS z dne 13. junija 1990 o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih

Zadevne določbe: od člena 1 do člena 4(2), člen 4(4)–(7) ter člena 5 in 6.

E.2: št. 95/46

Direktiva 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov

Zadevne določbe: členi od 1 do 34.

E.3: št. 261/2004

Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91

Zadevne določbe: členi od 1 do 16.

E.4: št. 1107/2006

Uredba (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu

Zadevne določbe: člen 1(1), členi od 2 do 16, prilogi I in II.

F. SOCIALNI VIDIKI

F.1: št. 2000/79

Direktiva Sveta 2000/79 z dne 27. novembra 2000 o Evropskem sporazumu o razporejanju delovnega časa mobilnih delavcev v civilnem letalstvu, ki so ga sklenili AEA (Združenje evropskih letalskih prevoznikov), ETF (Evropska federacija delavcev v prometu), ECA (Evropsko združenje pilotov), ERA (Evropsko združenje regionalnih letalskih prevoznikov) in IACA (Mednarodno združenje letalskih prevoznikov)

Zadevne določbe: klavzula 1(1) in klavzule od 2 do 9 Priloge.

PRILOGA V

Del A: Dogovorjena osnovna pogostost letov na nekaterih progah, ki je enaka ali višja od 14

Vrsta storitve	Proge		Osnovna zmogljivost (tedenska pogostost)
potniški promet	Dunaj	Tel Aviv (TLV)	za prvega prevoznika: 14 za drugega in naslednje prevoznike: 3
potniški promet	Pariz (CDG - ORY - BVA)	Tel Aviv (TLV)	za prvega prevoznika: neomejeno za drugega in naslednje prevoznike: 7
potniški promet	Frankfurt	Tel Aviv (TLV)	14
potniški promet	Atene	Tel Aviv (TLV)	14
potniški promet	Rim	Tel Aviv (TLV)	25
potniški promet	Madrid	Tel Aviv (TLV)	21
potniški promet/prevoz vsega tovora	London (LHR)	Tel Aviv (TLV)	za prva dva prevoznika: neomejeno

Del B: Dogovorjena osnovna pogostost letov na nekaterih progah, ki je višja od 7, vendar manjša od 14

Vrsta storitve	Proge		Osnovna zmogljivost (tedenska pogostost)
potniški promet	Milano	Tel Aviv (TLV)	13
potniški promet	Berlin	Tel Aviv (TLV)	11
potniški promet	Barcelona	Tel Aviv (TLV)	10
potniški promet	München	Tel Aviv (TLV)	10

**REGULATIVNE ZAHTEVE IN STANDARDI, KI JIH JE TREBA UPOŠTEVATI PRI IZVAJANJU ZAKONODAJE EU, NAŠTETE V PRILOGI IV K
EVRO-SREDOZEMSKEMU LETALSKEMU SPORAZUMU MED EU IN IZRAELOM**

Izjava o omejitvi odgovornosti: Nobena določba te priloge ne posega v izvajanje zakonodaje EU v EU.

DEL A.2: Preiskave nesreč/incidentov in poročanje o dogodkih

A.2.1: Uredba (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ter razveljavitvi Direktive št. 94/56/ES

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
1	A2.1.1.1	Cilj Uredbe št. 996/2010 je izboljšati varnost v letalstvu z zagotavljanjem visoke učinkovitosti, primernosti in kakovosti preiskav v zvezi z varnostjo v civilnem letalstvu, katerih edini namen je preprečiti nesreče in incidente v prihodnosti in ne ugotavljati krivde ali odgovornosti. V uredbi so določena tudi pravila o pravočasnem zagotavljanju informacij o vseh osebah in nevarnem blagu na krovu zrakoplova, ki je bil udeležen v nesreči. Namen uredbe je tudi okrepiti pomoč žrtvam letalskih nesreč in njihovim sorodnikom.
2	A2.1.2.1	Opredelitve iz člena 2 Uredbe št. 996/2010 se uporabljajo za standarde in zahteve, ki se nanašajo na preiskave in preprečevanje nesreč in incidentov v civilnem letalstvu iz te priloge, kot je primerno in ustrezno.
3	A2.1.3.1	Standardi in regulativne zahteve, opredeljeni v tej prilogi, se uporabljajo za preiskave v zvezi z varnostjo v primeru nesreč in resnih incidentov, ki jih izvajata pogodbenici v skladu z mednarodnimi standardi in priporočenimi praksami.
4(1)	A2.1.4.1	Pogodbenici zagotovita, da preiskave v zvezi z varnostjo brez zunanjega vmešavanja vodi ali nadzoruje stalni nacionalni organ za preiskave v zvezi z varnostjo v civilnem letalstvu (v nadaljnjem besedilu: organ za preiskave v zvezi z varnostjo), ki je bodisi sam bodisi s sporazumi z drugimi organi za preiskave v zvezi z varnostjo sposoben neodvisno izvesti celotno preiskavo v zvezi z varnostjo.
4(2)	A2.1.4.2	Organ za preiskave v zvezi z varnostjo je funkcijsko neodvisen zlasti od organov letalstva, ki so pristojni za plovnost, certifikacijo, letenje, vzdrževanje, izdajo licenc, kontrolo letenja ali obratovanje aerodroma, in na splošno od vsake druge stranke ali subjekta, katerih interesi ali misije bi lahko bili v nasprotju z nalogami organa za preiskave v zvezi z varnostjo ali bi lahko vplivali na njegovo objektivnost.
4(3)	A2.1.4.3	Pri izvajanju preiskav v zvezi z varnostjo organ za preiskave v zvezi z varnostjo od nikogar ne zahteva ali sprejema navodil ter ima neomejena pooblastila za izvajanje preiskav v zvezi z varnostjo.
4(4)	A2.1.4.4	Dejavnosti organa za preiskave v zvezi z varnostjo se lahko razširijo na zbiranje in analizo informacij v zvezi z varnostjo v letalstvu, zlasti za preprečevanje nesreč, če te dejavnosti ne vplivajo na njegovo neodvisnost in ne prinašajo nobenih zakonskih in upravnih pristojnosti ali pristojnosti glede standardizacije.
4(5)	A2.1.4.5	Da bi bila javnost seznanjena s splošno stopnjo varnosti v letalstvu, se vsako leto na nacionalni ravni objavi pregled varnosti. V tej analizi se viri zaupnih informacij ne smejo razkriti.
4(6)	A2.1.4.6	Organ za preiskave v zvezi z varnostjo od posamezne pogodbenice dobi na voljo sredstva, potrebna za neodvisno izvajanje njegovih nalog in je za ta namen sposoben pridobiti ustrezne vire.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
5(1)–(3)	A2.1.5.1	Pogodbenica mora proučiti vsako nesrečo ali resni incident, za katere je v Prilogi 13 h Konvenciji določeno, da jih je treba obvezno raziskati.
5(4)	A2.1.5.4	Organi za preiskave v zvezi z varnostjo se lahko odločijo za preiskavo incidentov, ki niso določeni v Prilogi 13 h Konvenciji, če pričakujejo, da bodo na podlagi teh preiskav pridobili znanje o varnosti.
5(5)	A2.1.5.5	Preiskave v nobenem primeru ne smejo biti povezane z ugotavljanjem krivde ali odgovornosti. Preiskave potekajo neodvisno, ločeno od in brez poseganja v sodne ali upravne postopke za ugotavljanje krivde ali odgovornosti.
8	A2.1.8.1	Organ za preiskave v zvezi z varnostjo lahko, pod pogojem, da je izpolnjena zahteva o izključitvi navzkrižij interesov, pozove nacionalni organ civilnega letalstva, da v okviru svojih pristojnosti imenuje predstavnika, ki sodeluje kot svetovalec glavnega preiskovalca v kateri koli preiskavi v zvezi z varnostjo, za katero je pooblaščen organ za preiskave v zvezi z varnostjo, in sicer pod nadzorom in po lastni presoji glavnega preiskovalca. Nacionalni organi za civilno letalstvo podpirajo preiskavo in v njej sodelujejo z zagotavljanjem zahtevanih informacij. Poleg tega organu, ki vodi preiskavo v zvezi z varnostjo, zagotovijo svetovalce in njihovo opremo, kadar je to primerno.
9(1)	A2.1.9.1	Vsaka vpletena oseba, ki ve, da se je zgodila nesreča ali resni incident, o tem nemudoma uradno obvesti pristojni organ za preiskave v zvezi z varnostjo države, v kateri se je zgodila nesreča ali resni incident.
9(2)	A2.1.9.2	Organ za preiskave v zvezi z varnostjo v skladu z mednarodnimi standardi in priporočenimi praksami nemudoma uradno obvesti Mednarodno organizacijo za civilno letalstvo (ICAO) in zadevne tretje države o vseh nesrečah in resnih incidentih, o katerih je bil uradno obveščen. Uradno obvesti tudi Evropsko komisijo in EASA v primeru nesreče ali resnega incidenta, ki vključuje zrakoplov, ki je registriran, se uporablja je izdelan ali certificiran v EU.
10(1)	A2.1.10.1	Ob prejemu uradnega obvestila o nesreči ali resnem incidentu tretje države pogodbenica, ki je država registracije, država upravljavca, država načrtovanja in država proizvodnje, čim prej sporoči tretji državi, na ozemlju katere se je zgodila nesreča ali resni incident, ali nameravajo imenovati pooblaščenega predstavnika v skladu z mednarodnimi standardi in priporočenimi praksami. Kadar je imenovan tak pooblaščen predstavnik, se sporočijo tudi njegovi kontaktni podatki ter pričakovani datum prihoda, če namerava pooblaščen predstavnik potovati v državo, ki je poslala uradno obvestilo.
10(2)	A2.1.10.2	Organ za preiskave v zvezi z varnostjo pogodbenice, na ozemlju katere je sedež podjetja imetnika certifikata za načrt tipa zrakoplova ali pogonske naprave, imenuje pooblaščen predstavnike za državo načrtovanja.
11(1)	A2.1.11.1	Potem ko je organ za preiskave v zvezi z varnostjo imenoval glavnega preiskovalca in ne glede na kakršno koli sodno preiskavo, je glavni preiskovalec pooblaščen za sprejemanje potrebnih ukrepov za izpolnjevanje zahtev preiskave v zvezi z varnostjo.
11(2)	A2.1.11.2	Ne glede na obveznost zaupnosti v skladu z zadevno zakonodajo pogodbenice, je glavni preiskovalec zlasti upravičen: (a) do takojšnjega, neomejenega in neoviranega dostopa do kraja nesreče ali incidenta kot tudi do zrakoplova, njegove vsebine ali njegovih razbitin; (b) da zagotovi takojšnjega popisa dokazov in nadzorovano odstranitev razbitin ali sestavnih delov za pregled ali analizo; (c) do takojšnjega dostopa do zapisovalnikov poletov, njihove vsebine vseh drugih zadevnih zapisov ter nadzora nad njimi; (d) da v skladu z veljavno zakonodajo pogodbenice zahteva in prispeva k celoviti obdukciji teles smrtno ponesrečenih oseb, in do takojšnjega dostopa do rezultatov takšnih preiskav ali preskusov odvzetih vzorcev;

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
		(e) da v skladu z veljavno zakonodajo pogodbenice zahteva zdravstvene preglede oseb, vključenih v delovanje zrakoplova, ali zahteva preskuse vzorcev, ki se vzamejo od teh oseb, in do takojšnjega dostopa do rezultatov teh preiskav ali preskusov; (f) pozvati in zaslišati priče ter od njih zahtevati, naj zagotovijo informacije ali dokaze, ki so pomembni za preiskavo v zvezi z varnostjo; (g) do prostega dostopa do vseh zadevnih informacij ali evidenc lastnika, imetnika certifikata za načrt tipa zrakoplova, organizacije, pristojne za vzdrževanje, organizacije za usposabljanje, operaterja ali proizvajalca zrakoplova, organov, pristojnih za civilno letalstvo, ter navigacijskih služb zračnega prometa ali upravljavcev letališč.
11(3)	A2.1.11.3	Glavni preiskovalec na svoje preiskovalce, in kadar ni v nasprotju z veljavno zakonodajo pogodbenic, na svoje svetovalce, pooblaščen predstavnike in njihove svetovalce, prenese upravičenja iz standarda A2.1.11.2 v obsegu, ki jim omogoča učinkovito sodelovanje v preiskavi v zvezi z varnostjo. Ta upravičenja ne posegajo v pravice preiskovalcev in strokovnjakov, ki jih imenuje organ, ki vodi sodno preiskavo.
11(4)	A2.1.11.4	Vsaka oseba, ki sodeluje v preiskavi v zvezi z varnostjo, opravlja svoje naloge neodvisno in od nikogar ne zahteva niti ne sprejema navodil, razen od glavnega preiskovalca.
12(1)–(2)	A2.1.12.1	Kadar se sproži tudi sodna preiskava, bi bilo treba o tem uradno obvestiti glavnega preiskovalca. V takšnem primeru bi moral glavni preiskovalec zagotoviti sledljivost in ohrani nadzor nad zapisovalniki poletov in vsemi materialnimi dokazi. Sodni organ lahko imenuje uslužbenca tega organa, da pospremi zapisovalnike poletov ali materialne dokaze do kraja obdelave ali izpisa. Kadar preiskovanje ali analiza teh materialnih dokazov lahko povzroči, da se spremenijo, preoblikujejo ali uničijo, je potrebna pridobitev predhodne odobritve sodnih organov, brez poseganja v nacionalno pravo. Če takšna odobritev ni pridobljena v razumnem roku, lahko glavni preiskovalec vseeno začne preiskavo ali analizo. Kadar sodni organ lahko zaseže vse dokaze, bi moral imeti glavni preiskovalec takojšen in neomejen dostop do teh dokazov in možnost njihove uporabe. Kadar se med potekom preiskave v zvezi z varnostjo izve ali sumi, da je med nesrečo ali resnim incidentom prišlo do nezakonitih dejanj, kot je določeno v nacionalnem pravu, na primer nacionalni zakonodaji o preiskavi nesreč, glavni preiskovalec o tem nemudoma obvesti pristojne organe. Ob upoštevanju standarda A2.1.14.1 se zadevne informacije, zbrane ob preiskavi v zvezi z varnostjo, na njihovo zaprosilo nemudoma posredujejo tem organom in se jim lahko preda tudi zadevno gradivo. Posredovanje teh informacij in gradiva ne posega v pravico organa za preiskave v zvezi z varnostjo, da v dogovoru z organi, ki bi jim lahko bil prepuščen nadzor nad krajem nesreče, nadaljuje preiskavo v zvezi z varnostjo.
12(3)	A2.1.12.2	Pogodbenici zagotovita, da organi za preiskave v zvezi z varnostjo na eni strani ter drugi organi, ki bodo predvidoma vključeni v dejavnosti, povezane s preiskavo v zvezi z varnostjo, kot so sodni organi, organi za civilno letalstvo, iskalni in reševalni organi, na drugi strani med seboj sodelujejo na podlagi predhodnih ureditev. Te ureditve spoštujejo neodvisnost organa za preiskave v zvezi z varnostjo ter omogočajo vestno in učinkovito izvajanje tehnične preiskave. Zajemati bi morale zlasti: dostop do kraja nesreče; zavarovanje dokazov in dostop do njih; začetno in tekoče poročanje o poteku posameznega postopka; izmenjava informacij; primerna uporaba varnostnih informacij; reševanje sporov.
13(1)	A2.1.13.1	Pogodbenica, na ozemlju katere se je zgodila nesreča ali resen incident, je odgovorna za zagotovitev varnega ravnanja z vsemi dokazi ter za sprejetje vseh razumnih ukrepov za zaščito takih dokazov ter za ohranitev varne hrambe zrakoplova, njegovih vsebin in razbitin, in sicer za obdobje, ki je potrebno za namene preiskave v zvezi z varnostjo. Zaščita dokazov vključuje zavarovanje, s fotografiranjem ali na drug način, dokazov, ki bi lahko bili odstranjeni, izbrisani, izgubljeni ali uničeni. Varna hramba vključuje zaščito pred dodatno škodo, dostopom nepooblaščenih oseb, krajo in kvarjenjem.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
13(2)	A2.1.13.2	Do prihoda preiskovalcev za varnost ne sme nobena oseba spreminjati stanja kraja nesreče ali jemati vzorcev z njega, prav tako ne sme kakor koli premikati ali odstranjevati zrakoplova, njegovih vsebin ali razbitin, ali jemati vzorcev z njih, razen če so taki ukrepi potrebni iz varnostnih razlogov ali za zagotovitev pomoči ranjenim osebam ali imajo izrecno dovoljenje organov, ki nadzorujejo kraj nesreče, in po možnosti ob posvetovanju z organom za preiskave v zvezi z varnostjo.
13(3)	A2.1.13.3	Vse vpletene osebe sprejmejo vse potrebne ukrepe, da se ohranijo dokumenti, gradivo in posnetki v zvezi z dogodkom, še zlasti da se prepreči izbris posnetkov pogovorov in alarmov po letu.
14	A2.1.14.1	Občutljive informacije o varnosti se lahko dajo na voljo ali uporabijo izključno za potrebe preiskave v zvezi z varnostjo. Pravosodni organ ali organ, pristojen za odločanje o razkritju evidenc, lahko v skladu z nacionalnim pravom odloči, da so koristi zakonitega razkritja občutljivih varnostnih informacij za katerikoli drug namen večje kot negativni domači ali mednarodni učinek, ki bi ga lahko takšno dejanje imelo na zadevno ali katero koli drugo prihodnjo preiskavo v zvezi z varnostjo.
15(1)	A2.1.15.1	Osebe organa, ki vodi preiskavo v zvezi z varnostjo, ali katera koli druga oseba, ki je povabljen k sodelovanju v preiskavi ali prispevanju k njej, zavezujejo veljavna pravila in postopki o varovanju poklicne skrivnosti, vključno z anonimnostjo udeležencev nesreče ali incidenta, na podlagi veljavne zakonodaje.
15(2)	A2.1.15.2	Organ, ki vodi preiskave v zvezi z varnostjo, sporoči informacije, za katere meni, da so pomembne za preprečevanje nesreče ali resnega incidenta osebam, ki so odgovorne za zrakoplove, izdelovanje ali vzdrževanje opreme zrakoplovov in posameznikom ali pravnim osebam, ki so odgovorne za obratovanje zrakoplova ali usposabljanje osebja.
15(3)	A2.1.15.3	Organ, ki vodi preiskave v zvezi z varnostjo, nacionalnim organom za civilno letalstvo sporoči relevantne dejanske izsledke, pridobljene med preiskavo v zvezi z varnostjo, razen občutljivih informacij o varnostni ali tistih, ki so vzrok za nasprotje interesov. Informacije, ki jih posredujejo nacionalni organi za civilno letalstvo, se zaščitijo v skladu z veljavno zakonodajo pogodbenice.
15(4)	A2.1.15.4	Organ, ki vodi preiskavo v zvezi z varnostjo, je pooblaščen, da obvešča žrtve in njihove sorodnike ali združenja ali da javno objavi vse informacije o dejanskih izsledkih in poteku preiskave v zvezi z varnostjo ter morebitna predhodna poročila ali sklepe in/ali varnostna priporočila pod pogojem, da to ne ogrozi ciljev preiskave in je v celoti v skladu z veljavno zakonodajo o varstvu osebnih podatkov.
15(5)	A2.1.15.5	Pred javno objavo informacij iz standarda A2.1.15.4, organ ki vodi preiskavo v zvezi z varnostjo, te informacije posreduje žrtvam in njihovim sorodnikom ali združenjem na način, ki ne ogroža ciljev preiskave v zvezi z varnostjo.
16(1)	A2.1.16.1	Vsaka preiskava v zvezi z varnostjo se zaključi s poročilom v obliki, ki je ustrezna glede na vrsto in resnost nesreče ali resnega incidenta. V poročilu se navede, da je edini cilj preiskav v zvezi z varnostjo preprečevanje nesreč in incidentov v prihodnosti in ne ugotavljanje krivde ali odgovornosti. Poročilo po potrebi vsebuje varnostna priporočila.
16(2)	A2.1.16.2	V poročilu je zagotovljena anonimnost vsakega posameznika, udeleženega v nesreči ali resnem incidentu.
16(3)	A2.1.16.3	Če so v okviru preiskave v zvezi z varnostjo poročila pripravljena še preden je preiskava končana, lahko organ za preiskave v zvezi z varnostjo pred njihovo objavo zbere pripombe zadevnih organov, zadevnega imetnika certifikata za načrt, proizvajalca in operaterja. Ti organi so glede vsebine posvetovanja dolžni varovati poklicne skrivnosti.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
16(4)	A2.1.16.4	Pred objavo končnega poročila preiskave v zvezi z varnostjo lahko organ zbere pripombe zadevnih organov, imetnika certifikata za načrt, proizvajalca in operaterja, ki so dolžni varovati poslovne skrivnosti glede vsebine posvetovanja. Pri zbiranju takih pripomb organ za preiskave v zvezi z varnostjo upošteva mednarodne standarde in priporočene prakse.
16(5)	A2.1.16.5	Občutljive informacije o varnosti se vključijo v poročilo le, če so bistvene za analizo nesreče ali resnega incidenta. Informacije ali deli informacij, ki niso pomembni za analizo, se ne razkrijejo.
16(6)	A2.1.16.6	Organ za preiskave v zvezi z varnostjo objavi končno poročilo v najkrajšem možnem času in, če je možno, najpozneje v 12 mesecih od datuma nesreče ali resnega incidenta.
16(7)	A2.1.16.7	Če končnega poročila ni mogoče objaviti v 12 mesecih, izda organ za preiskave v zvezi z varnostjo vmesno izjavo najmanj ob vsaki obletnici nesreče ali resnega incidenta, v kateri predstavi napredek preiskave in vsa morebitna vprašanja v zvezi z varnostjo.
16(8)	A2.1.16.7	Organ za preiskave v zvezi z varnostjo čim prej pošlje izvod končnih poročil in varnostnih priporočil: (a) organom za preiskave v zvezi z varnostjo in organom za civilno letalstvo zadevnih držav ter ICAO, v skladu z mednarodnimi standardi in priporočenimi praksami; (b) naslovnikom varnostnih priporočil iz poročila.
17(1)	A2.1.17.1	Med preiskavo v zvezi z varnostjo organ za preiskave v zvezi z varnostjo ustreznim organom, tudi tistim v tretjih državah, po ustreznem posvetovanju z zadevnimi stranmi, v datiranem dopisu priporoči katerikoli preventivni ukrep, za katerega meni, da se mora čim prej sprejeti za okrepitev varnosti v letalstvu.
17(2)	A2.1.17.2	Organ za preiskave v zvezi z varnostjo lahko izda tudi varnostna priporočila na podlagi študij ali analiz različnih preiskav ali drugih izvedenih dejavnosti.
17(3)	A2.1.17.3	Varnostno priporočilo v nobenem primeru ne predstavlja domneve o krivdi ali odgovornosti za nesrečo, resni incident ali incident.
18(1)	A2.1.18.1	Naslovnik varnostnega priporočila potrdi prejem dopisa in v 90 dneh od prejema tega dopisa obvesti organ za preiskave v zvezi z varnostjo, ki je izdal priporočilo, o sprejetih ali načrtovanih ukrepih in, kadar je to primerno, o potrebnem času za njihovo izvedbo, kakor tudi o razlogih, če ukrepi niso bili sprejeti.
18(2)	A2.1.18.2	Organ za preiskave v zvezi z varnostjo v 60 dneh od prejema odgovora obvesti naslovnika, ali je odgovor ustrezen in poda obrazložitev, kadar se ne strinja z odločitvijo, da se ukrepi ne sprejmejo.
20	A2.1.20.1	1. Letalski prevozniki iz EU in Izraela izvajajo postopke, ki omogočajo pripravo: (a) takoj ko je to mogoče, potrjenega seznama o vseh osebah na krovu, ki temelji na najboljših razpoložljivih informacijah; ter (b) seznama nevarnega blaga na zrakoplovu takoj po uradnem obvestilu, da se je zrakoplovu zgodila nesreča.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
		2. Da bi bili sorodniki potnikov lahko hitro obveščeni o prisotnosti njihovih sorodnikov na krovu letala, ki je bilo vključeno v nesrečo, letalske družbe omogočijo potnikom, da navedejo ime, priimek in naslov kontaktne osebe v primeru nesreče. Te informacije lahko letalske družbe uporabijo samo v primeru nesreče in se ne smejo posredovati tretjim stranem ali tržiti. 3. Ime osebe na zrakoplovu se ne sme javno objaviti, preden zadevni organi ne obvestijo sorodnikov te osebe. V skladu s pravom pogodbenice je seznam iz odstavka 1(a) zaupen in ime vsake osebe s tega seznama se lahko objavi le, če sorodniki zadevnih oseb temu niso ugovarjali.
21	A2.1.21.1	1. Da se zagotovi bolj celovit in usklajen odziv na nesreče, vsaka pogodbenica na nacionalni ravni pripravi načrt nujnih ukrepov v primeru nesreče v civilnem letalstvu. Tak načrt nujnih ukrepov vključuje tudi pomoč žrtvam nesreč v civilnem letalstvu in njihovim sorodnikom. 2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da imajo vse letalske družbe, registrirane na njenem ozemlju, načrt za pomoč žrtvam nesreč v civilnem letalstvu in njihovim sorodnikom. Ti načrti bi morali upoštevati zlasti psihološko podporo žrtvam nesreč v civilnem letalstvu in njihovim sorodnikom ter omogočiti letalski družbi, da se spopade z večjo nesrečo. Vsaka pogodbenica revidira načrte za pomoč letalskih prevoznikov, registriranih na svojem ozemlju. 3. Pogodbenica, ki ima zaradi smrtnih žrtev ali resnih poškodb svojih državljanov poseben interes v nesreči, ki se je zgodila na njenem ozemlju, je upravičena do imenovanja strokovnjaka, ki ima pravico: (a) obiskati prizorišče nesreče; (b) dostopa do dejanskih informacij, za katere organ, ki vodi preiskavo v zvezi z varnostjo, da soglasje k javnemu razkritju, in do informacij o poteku preiskave; (c) prejeti izvod končnega poročila. 4. Strokovnjak, imenovan na podlagi odstavka 3, lahko v skladu z veljavno zakonodajo pomaga pri identifikaciji žrtev in se udeležuje srečanj preživelih državljanov svoje države.
23	A2.1.23.1	Pogodbenica sprejme pravila za kazni, ki se uporabljajo za kršenje standardov in zahtev, ki se nanašajo na preiskave in preprečevanje nesreč in incidentov v civilnem letalstvu, določenih v tej prilogi. Predvidene kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

A.2.2: Direktiva 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2003 o poročanju o dogodkih v civilnem letalstvu

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
1	A2.2.1.1	Cilj te direktive je prispevati k izboljšanju varnosti v zračnem prometu, in sicer tako, da se zagotovi poročanje, zbiranje, shranjevanje, varovanje in razširjanje ustreznih varnostnih informacij. Edini namen poročanja o dogodkih je preprečevati nesreče in incidente, ne pa pripisovati krivdo ali odgovornost.
2	A2.2.2.1	Opredelitve iz člena 2 Direktive št. 2003/42/ES se uporabljajo za standarde in zahteve, ki se nanašajo na poročanje o dogodkih v civilnem letalstvu iz te priloge, kot je primerno in ustrezno.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
3	A2.2.3.1	Standardi in zahteve o poročanju o dogodkih v civilnem letalstvu, ki so določeni v tej prilogi, se uporabljajo za dogodke, ki ogrožajo ali ki bi, če se ne odpravijo, ogrozili zrakoplov, osebe v njem ali katero koli drugo osebo.
4(1)	A2.2.4.1	Pogodbenici zahtevata, da pristojnim organom dogodke prijavi vsaka oseba, ki sodeluje v dogodku ali vsaka oseba, ki ima dovoljenje v skladu z zakonom o zračnem prometu in član posadke, tudi če ni sodeloval v dogodku.
5(1)	A2.2.5.1	Pogodbenici imenujeta enega ali več pristojnih organov, ki vzpostavijo mehanizem za zbiranje, vrednotenje, obdelavo in shranjevanje sporočenih dogodkov.
5(2)–(3)	A2.2.5.2	Pristojni organi zbrana poročila shranijo v svojih podatkovnih bazah. V teh podatkovnih bazah se prav tako shranijo nesreče in resni incidenti.
6	A2.2.6.1	Izrael in države članice sodelujejo pri izmenjavi informacij o varnosti, kadar je to ustrezno. Podatkovna zbirka, ki jo uporablja Izrael, bi morala biti združljiva s programsko opremo ECCAIRS.
8(1)	A2.2.8.1	Pogodbenici v skladu s svojo nacionalno zakonodajo sprejmeta ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovita primerno zaupnost informacij, ki sta jih prejeli na podlagi Direktive št. 2003/42/ES. Te informacije uporabljata izključno za doseganje ciljev Direktive št. 2003/42/ES.
8(2)	A2.2.8.2	Ne glede na vrsto ali razvrstitev dogodka in nesreče ali resnega incidenta se imena ali naslovi posameznih oseb nikoli ne shranijo v podatkovno bazo, navedeno v standardu A2.2.5.2.
8(3)	A2.2.8.3	Brez poseganja v veljavne kazenskopravne predpise se pogodbenici vzdržita sprožanja postopkov v zvezi z nenaklepni ali nenamerni kršitvami zakona, s katerimi se seznanita samo zato, ker se je o njih poročalo v okviru sistema obveznega poročanja o dogodkih, razen v primerih hude malomarnosti.
9	A2.2.9.1	Vsaka pogodbenica vzpostavi sistem prostovoljnega poročanja o incidentih, da bi olajšala zbiranje podatkov o dejanskih ali možnih varnostnih pomanjkljivosti, ki morda niso bile ugotovljene v sistemu obveznega poročanja o incidentih.

DEL B: Upravljanje zračnega prometa

B.1: Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 549/2004 z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba (okvirna uredba), kakor je bila spremenjena Uredbo (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
1.1–1.3	B.1.1.1	A	Cilj pobude „Enotno evropsko nebo“ je okrepiti veljavne varnostne standarde v zračnem prometu, prispevati k trajnostnemu razvoju sistema zračnega prometa ter izboljšati celovito uspešnost upravljanja zračnega prometa (ATM – <i>air traffic management</i>) in sistema navigacijskih služb zračnega prometa (ANS – <i>air navigation services</i>) za splošni zračni promet v pogodbenicah ter tako ustreči zahtevam uporabnikov zračnega prostora. To enotno evropsko nebo vključuje usklajeno vseevropsko omrežje prog, upravljanje prog in sisteme za upravljanje zračnega prometa, ki temeljijo izključno na varnosti, učinkovitosti in tehničnih zahtevah v dobrobit vseh uporabnikov zračnega prostora. V prizadevanju za ta cilj Uredba št. 549/2004 vzpostavlja usklajen regulativni okvir za oblikovanje enotnega evropskega neba.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
			Uporaba Uredbe št. 549/2004 in ukrepov iz osnovnih predpisov o enotnem evropskem nebu (SES – <i>Single European Sky</i>) ne posega v suverenost pogodbenic nad njihovim zračnim prostorom ali v zahteve pogodbenic glede javnega reda ter varnostne in obrambne zadeve, kot določa člen 13. Uredba št. 549/2004 in ukrepi iz osnovnih uredb o SES ne vključujejo vojaških operacij in usposabljanja. Uporaba Uredbe št. 549/2004 in ukrepov iz Osnovnih uredb o SES ne posega v pravice in dolžnosti pogodbenic, ki izhajajo iz Čikaške konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu iz leta 1944 (Čikaška konvencija). V tem okviru je dodatni cilj pomagati pogodbenicam pri izpolnjevanju njihovih obveznosti iz Čikaške konvencije z oblikovanjem temelja za skupno razlago in enotno izvajanje njenih določb ter z zagotavljanjem, da bodo te določbe ustrezno upoštewane v Uredbi št. 549/2004 in predpisih za njeno izvajanje.
2	B.1.2.1	A	Opredelitve pojmov iz člena 2 Uredbe št. 549/2004 se uporabljajo za standarde in zahteve, ki se nanašajo na upravljanje zračnega prometa iz te priloge. Vsa sklicevanja na države članice se razumejo kot sklicevanje na pogodbenici.
4.1	B.1.4.1	A	Pogodbenici skupaj ali posamezno imenujeta ali ustanovita organ ali več organov, ki prevzamejo vlogo nacionalnega nadzornega organa, zadolženega za prevzem nalog, dodeljenih takšnemu organu v skladu z Uredbo št. 549/2004 in ukrepi iz člena 3 Uredbe št. 549/2004.
4.2	B.1.4.2	A	Nacionalni nadzorni organi so neodvisni od izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa. To neodvisnost se doseže z zadostnim ločevanjem nadzornih organov od izvajalcev služb, vsaj na funkcionalni ravni.
4.3	B.1.4.3	A	Nacionalni nadzorni organi svoja pooblastila izvajajo nepristransko, neodvisno in pregledno. To se doseže z uporabo ustreznih upravnih in nadzornih mehanizmov, tudi v okviru uprave pogodbenice. Vendar to nacionalnim nadzornim organom ne preprečuje, da svoje naloge izvajajo v okviru pravil organizacije nacionalnih organov civilnega letalstva ali drugih javnih organov.
4.4	B.1.4.4	A	Pogodbenici zagotovita, da imajo nacionalni nadzorni organi potrebne vire in zmogljivosti za učinkovito in pravočasno izvajanje nalog, ki so jim dodeljene v skladu z Uredbo št. 549/2004.
9	B.1.9.1	A	Kazni, ki jih pogodbenici določita za kršitve Uredbe št. 549/2004, ter ukrepov iz Osnovnih uredb o SES, ki jih zagrešijo zlasti uporabniki zračnega prostora in izvajalci služb, so učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
10	B.1.10.1	A	Pogodbenici, ki ukrepata skladno s svojo nacionalno zakonodajo, uvedeta posvetovalne mehanizme za ustrezno sodelovanje zainteresiranih strani, vključno s predstavniškimi organi strokovnega osebja, pri izvajanju enotnega evropskega neba.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
11.1	B.1.11.1	A	Za izboljšanje uspešnosti navigacijskih služb zračnega prometa in funkcij omrežja se določi načrt izvedbe za navigacijske službe zračnega prometa in funkcije omrežja. Ta načrt vključuje: (a) nacionalne načrte, vključno s cilji uspešnosti na bistvenih področjih varnosti, okolja, zmogljivosti in stroškovne učinkovitosti, za zagotavljanje skladnosti s pobudo SES ter (b) redni pregled, spremljanje in primerjanje uspešnosti navigacijskih služb zračnega prometa in funkcij omrežja.
11.2	B.1.11.2	A	Komisija lahko v skladu z regulativnim postopkom iz člena 5(3) Uredbe št. 549/2004 imenuje Eurocontrol ali drug nepristranski in pristojni organ, da deluje kot „organ za oceno uspešnosti“. Vloga organa za oceno uspešnosti je, da na zahtevo pomaga nacionalnim nadzornim organom pri izvajanju načrta izvedbe. Komisija zagotovi, da organ za oceno uspešnosti pri izvajanju nalog, ki mu jih naloži Komisija, deluje neodvisno.
11.3(b)	B.1.11.3	A	Nacionalne načrte iz standarda B.1.11.1 pripravi nacionalni nadzorni organ in sprejmeta pogodbenici. Ti načrti vključujejo obvezujoče nacionalne cilje in ustrezen sistem spodbud, kot jih sprejmeta pogodbenici. Načrti se oblikujejo ob posvetovanju z izvajalci storitev navigacijskih služb zračnega prometa, zastopniki uporabnikov zračnega prostora ter po potrebi z operatorji letališč in letališkimi koordinatorji.
11.3(d)	B.1.11.4	A	Referenčno obdobje za načrt izvedbe obsega najmanj tri leta in največ pet let. Če v tem obdobju nacionalni cilji niso izpolnjeni, pogodbenici in/ali nacionalni nadzorni organi uporabijo ustrezne ukrepe, ki so jih opredelili.
11.4	B.1.11.5	A	Naslednji postopki se uporabljajo za izvajanje načrta izvedbe: (a) zbiranje, preverjanje, proučevanje, vrednotenje in razširjanje ustreznih podatkov, povezanih z uspešnostjo navigacijskih služb zračnega prometa in funkcij omrežja, zbranih od vseh zadevnih strani, vključno z izvajalci storitev navigacijskih služb zračnega prometa, uporabniki zračnega prostora, operatorji letališč, nacionalnimi nadzornimi organi, pogodbenicama in Eurocontrolom; (b) izbor ustreznih ključnih področij uspešnosti na podlagi dokumenta ICAO št. 9854 „Operativni koncept upravljanja globalnega zračnega prometa“ in v skladu s področji, ki so opredeljena v okviru uspešnosti iz osrednjega načrta ATM, vključno s področji varnosti, okolja, zmogljivosti in stroškovne učinkovitosti, in ki so po potrebi prilagojena z namenom upoštevanja posebnih potreb enotnega evropskega neba in ustreznih ciljev za ta področja, ter opredelitev omejenega sklopa ključnih kazalnikov za merjenje uspešnosti; (c) ocena nacionalnih ciljev uspešnosti na podlagi nacionalnega načrta ter (d) spremljanje nacionalnih načrtov izvedbe, vključno z ustreznimi mehanizmi opozarjanja.
11.5	B.1.11.6	A	Pri pripravi načrta izvedbe se upošteva, da so storitve med letom, storitve na terminalih ter funkcije omrežja različne in bi jih bilo treba obravnavati kot take, po potrebi tudi za namene merjenja uspešnosti.
11.6	B.1.11.7	A	Uporabljajo se izvedbena pravila v zvezi z načrtom izvedbe iz Priloge IV k Evro-sredozemskemu letalskemu sporazumu med EU in Izraelom.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
13	B.1.13.1	A	Osnovne uredbe o SES pogodbenici ne preprečuje, da uporabi ukrepe, če so ti potrebni za varovanje bistvenih interesov varnostne ali obrambne politike. Takšni ukrepi so zlasti potrebni: — za nadzorovanje zračnega prostora v njeni pristojnosti, skladno z regionalnimi sporazumi o zračnem prometu ICAO, zlasti za sposobnost odkrivanja, prepoznavanja in presojanja vseh zrakoplovov, ki uporabljajo ta zračni prostor, z namenom zavarovati varnost letenja in sprejeti ukrepe za izpolnjevanje potreb varnostne in obrambne politike, — ob resnih notranjih nemirih z negativnim vplivom na ohranjanje zakonitosti in javnega reda, — v primeru vojne ali ob resni mednarodni napetosti, ki bi pomenila vojno nevarnost, — za izpolnjevanje mednarodnih obveznosti, ki jih je pogodbenica sprejela za ohranjanje miru in mednarodne varnosti, — za izvajanje vojaških operacij in vojaškega usposabljanja, vključno s sredstvi, ki so potrebna za vaje.

B.2: Uredba (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (Uredba o izvajanju služb), kakor je bila spremenjena Uredbo (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
2.1–2	B.2.2.1	A	Izvajanje inšpekcijskih pregledov in nadzora s strani nacionalnega nadzornega organa, da se zagotovi preverjanje skladnosti z Uredbo (ES) št. 550/2004, zlasti glede varnega in učinkovitega delovanja izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki izvajajo storitve, povezane z zračnim prostorom, ki je v pristojnosti pogodbenice. Zadevni izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa omogoči takšno delo.
2.3	B.2.2.2	B	Države, ki sodelujejo v funkcionalnem bloku zračnega prostora (FAB – <i>functional airspace block</i>), sprejmejo sporazume o nadzoru, ki zagotovijo inšpekcijske preglede in nadzor izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki opravljajo storitve v FAB.
2.4–6	B.2.2.3	A	Ureditve o nadzoru za preglede in nadzor izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa (ANSP – <i>Air Navigation Service Providers</i>) v državah, ki zagotavljajo storitve v zračnem prostor druge države, se sprejmejo med temi državami. Te ureditve vključujejo tudi ureditve za ravnanje v primerih neizpolnjevanja veljavnih zahtev.
4		A	Uporabljajo se izvedbena pravila v zvezi z varnostnimi zahtevami iz Priloge IV k Evro-sredozemskemu letalskemu sporazumu med EU in Izraelom.
7.1	B.2.7.1	A	Izvajalcem navigacijskih služb zračnega prometa dovoljenja izdata pogodbenici.
7.3	B.2.7.2	A	Nacionalni nadzorni organi izvajalcem navigacijskih služb zračnega prometa izdajo dovoljenja, ki so skladna z Uredbo št. 1035/2011 in veljavno nacionalno zakonodajo.
7.3	B.2.7.3	A	Dovoljenje se lahko izda za vsako posamezno vrsto storitve iz člena 2 Uredbe št. 549/2004 ali za sveženj takšnih storitev.
7.3	B.2.7.4	A	Dovoljenja se redno preverjajo.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
7.4 + Priloga II	B.2.7.5	A	Z dovoljenjem so določene pravice in obveznosti izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, zlasti nediskriminatorni dostop uporabnikov zračnega prostora do teh služb s posebnim poudarkom na varnosti. Pri izdaji dovoljenj se lahko upoštevajo le pogoji iz Priloge II k Uredbi št. 550/2004. Ti pogoji pa morajo biti objektivno opravičeni, nepristranski, sorazmerni in transparentni.
7.5	B.2.7.6	A	Pogodbenici lahko dovolita zagotavljanje storitev navigacijske službe zračnega prometa brez dovoljenja, kadar promet primarno ni splošni zračni promet.
7.6	B.2.7.7	B	Izdaja dovoljenj izvajalcem storitev navigacijskih služb zračnega prometa daje možnost, da svoje storitve ponudijo drugim pogodbenicam, drugim izvajalcem storitev navigacijskih služb, uporabnikom zračnega prostora in letališkim družbam na ozemlju pogodbenic.
7.7	B.2.7.8	A	Nacionalni nadzorni organi spremljajo skladnost z dovoljenjem.
7.7	B.2.7.9	A	Če nacionalni nadzorni organ ugotovi, da nosilec dovoljenja ne izpolnjuje več teh zahtev ali pogojev, sprejme primerne ukrepe ob zagotavljanju neprekinjenega delovanja služb. Ti ukrepi lahko vključujejo razveljavitev dovoljenja.
7.8	B.2.7.10	B	Pogodbenica prizna vsa spričevala, ki so bila v drugi pogodbenici izdana v skladu s standardi in zakonskimi zahtevami, ki se nanašajo na upravljanje zračnega prometa, določeno v tej Prilogi.
8.1	B.2.8.1	A	Pogodbenici zagotavljata izvajanje storitev zračnega prometa na ekskluzivni osnovi v specifičnih blokih zračnega prostora, ki je v njihovi pristojnosti. V ta namen pogodbenici določita izvajalca storitev služb zračnega prometa z veljavnim dovoljenjem v pogodbenicah.
8.2	B.2.8.2	B	Določbe, ki okviru pravnih sistemov določajo, da je (a) ANSP neposredno v lasti ali v večinski lasti določene države/njenih državljanov, (b) ima registriran urad/glavni kraj poslovanja v tej državi in (c) uporablja le zmogljivosti v tej državi članici, ANSP ne preprečujejo opravljanja čezmejnih storitev.
8.3	B.2.8.3	A	Pogodbenici opredelita pravice in obveznosti, ki jih morajo izpolnjevati določeni izvajalci storitev. Te obveznosti lahko vključujejo pogoje v zvezi s pravočasnim obveščanjem, ki omogočajo identifikacijo vseh premikov zrakoplovov v zračnem prostoru, ki je v njihovi pristojnosti.
8.4	B.2.8.4	A	Pogodbenici imata diskrecijsko pravico pri izbiri izvajalca storitev, pod pogojem, da ta izpolnjuje zahteve in pogoje iz standardov in zakonskih zahtev, ki se nanašajo na upravljanje zračnega prometa iz te priloge.
8.5	B.2.8.4	B	Za funkcionalne bloke zračnega prostora, opredeljene v skladu s členom 9a, ki so v zračnem prostoru v pristojnosti več kakor ene pogodbenice, pogodbenici v skladu z odstavkom 1 člena 8 Uredbe št. 550/2004 skupaj določita enega ali več izvajalcev storitev služb zračnega prometa vsaj en mesec pred vzpostavitvijo bloka zračnega prostora.
9	B.2.9.1	A	Pogodbenici lahko določita izvajalca meteoroloških služb, ki na ekskluzivni osnovi v celoti ali delno zagotavlja meteorološke podatke za celoten ali delni zračni prostor v njihovi pristojnosti ob upoštevanju varnostnih načel.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
9a.1	B.2.9a.1	B	Pogodbenici sprejmeta vse potrebne ukrepe za izvajanje funkcionalnih blokov zračnega prostora z namenom doseganja zahtevane zmogljivosti in učinkovitosti omrežja za upravljanje zračnega prometa na enotnem evropskem nebu in ohranitve visoke stopnje varnosti ter prispevanja k splošni uspešnosti sistema zračnega prometa in zmanjšanemu vplivu na okolje. Pogodbenici, kolikor je mogoče, tesno sodelujeta med sabo, zlasti pogodbenici, ki vzpostavljata sosednje funkcionalne bloke zračnega prostora, z namenom zagotovitve skladnosti s to določbo.
9a.2	B.2.9a.2	B	Funkcionalni bloki zračnega prostora: (a) se opirajo na varnostno analizo; (b) omogočajo optimalno uporabo zračnega prostora ob upoštevanju prometnih tokov v zračnem prometu; (c) zagotavljajo skladnost z evropskim omrežjem zračnih poti, ki je bilo vzpostavljeno v skladu s členom 6 uredbe o zračnem prostoru; (d) so na osnovi analiz stroškov in koristi upravičeni zaradi svoje dodane vrednosti, vključno z optimalno uporabo tehničnih in človeških virov; (e) zagotavljajo nemoten in prilagodljiv prenos pristojnosti za kontrolo zračnega prometa med enote službe zračnega prometa; (f) zagotavljajo združljivost med različnimi konfiguracijami zračnega prostora, med drugim z optimizacijo sedanjih letalskih informativnih območij; (g) so skladni s pogoji, ki izhajajo iz regionalnih sporazumov, sklenjenih v okviru ICAO; (h) upoštevajo regionalne sporazume, ki so veljavni na dan začetka veljavnosti Uredbe št. 550/2004; in (i) omogočajo skladnost s cilji uspešnosti.
9a.3	B.2.9a.3	B	Funkcionalni blok zračnega prostora se vzpostavi le z medsebojnim sporazumom vseh pogodbenic in po potrebi tretjih držav, ki so pristojne za kateri koli del zračnega prostora, vključenega v funkcionalni blok zračnega prostora. Pred vzpostavitvijo funkcionalnega bloka zračnega prostora pogodbenica ali pogodbenici drugim pogodbenicam in drugim zainteresiranim stranem zagotovijo ustrezne informacije in jim dajo priložnost, da predložijo svoje ugotovitve.
9a.4	B.2.9a.4	B	Kadar se funkcionalni blok zračnega prostora nanaša na zračni prostor, ki je v celoti ali delno v pristojnosti dveh ali več pogodbenic, sporazum, s katerim se vzpostavi funkcionalni blok zračnega prostora, vsebuje potrebne določbe o načinu spreminjanja tega bloka in načinu umika pogodbenice iz bloka, vključno s prehodnimi ureditvami.
9a.5	B.2.9a.5	B	Kadar nastanejo težave med dvema ali več pogodbenicami glede čezmejnega funkcionalnega bloka zračnega prostora, ki zadeva zračni prostor v njihovi pristojnosti, lahko zadevne pogodbenice skupaj predložijo zadevo Odboru za enotno nebo, da poda mnenje. Mnenje se naslovi na zadevne pogodbenice. Brez poseganja v standard B.2.9a.3 pogodbenice takšno mnenje upoštevajo v svojih prizadevanjih, da bi našle rešitev.
10.1	B.2.10.1	A	Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa lahko uporabljajo storitve drugih izvajalcev, ki so bili certificirani v pogodbenicah.
10.2	B.2.10.2	A	Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa formalno potrjujejo svoje delovne odnose s pisnimi sporazumi ali enakovrednimi pravnimi ureditvami, v katerih opredelijo specifične dolžnosti in naloge, ki jih vsak izvajalec prevzame, in omogočijo izmenjavo operativnih podatkov med temi izvajalci, če so ti podatki v zvezi s splošnim zračnim prometom. O sklenitvi teh ureditev je treba obvestiti zadevni nacionalni nadzorni organ ali organe.
10.3	B.2.10.3	A	V primerih izvajanja služb zračnega prometa se zahteva odobritev zadevnih pogodbenic. V primerih zagotavljanja meteoroloških storitev se zahteva odobritev zadevnih pogodbenic, če sta te določili izvajalca na ekskluzivni osnovi v skladu s standardom B.2.9.1.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
11	B.2.10.4	A	Pogodbenici v okviru skupne prometne politike sprejmeta potrebne ukrepe za zagotovitev, da bi se med pristojnimi civilnimi in vojaškimi organi sklenili ali obnovili pisni sporazumi ali enakovredne pravne ureditve za upravljanje specifičnih blokov zračnega prostora.
12(1)	B.2.12.1	A	Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa ne glede na svoj lastniški sistem ali pravno ureditev sestavijo računovodske izkaze, jih predložijo v revizijo in objavijo.
12(2)	B.2.12.2	A	V vseh primerih pa izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa objavijo letno poslovno poročilo in se pri njih redno izvajajo neodvisne revizije.
12(3)	B.2.12.3	A	Kadar izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa storitve izvajajo v svežnju, identificirajo in razkrijejo stroške in dohodke, ki izhajajo iz navigacijskih storitev, ki jih razčlenijo v skladu z veljavnim sistemom zaračunavanja pristojbin in, kadar je to primerno, vodijo konsolidirane računovodske izkaze za druge storitve, ki niso povezane z navigacijskimi službami zračnega prometa, kakor bi morali storiti, če bi zadevne storitve zagotavljala ločena podjetja.
12(4)	B.2.12.4	A	Pogodbenici določita pristojne organe, ki imajo pravico dostopa do računovodskih izkazov izvajalcev služb znotraj zračnega prostora v njuni pristojnosti.
13.1	B.2.13.1	B	Da bi zadostili potrebam pri svojem delovanju, si izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, uporabniki zračnega prostora in letališča izmenjujejo ustrezne operativne podatke za splošni zračni promet v realnem času. Ti podatki se uporabljajo samo za operativne namene.
13.2	B.2.13.2	B	Dostop do ustreznih operativnih podatkov se brez razlikovanja odobri ustreznim organom, certificiranim izvajalcem navigacijskih služb, uporabnikom zračnega prostora in letališčem.
13.3	B.2.13.3	B	Certificirani izvajalci služb, uporabniki zračnega prostora in letališča določijo standardne pogoje za dostop tudi do njihovih drugih operativnih podatkov, poleg tistih iz odstavka 1. Nacionalni nadzorni organi takšne standardne pogojeodobrijo. Podrobna pravila o takšnih pogojih se določijo, če je to primerno, v skladu s postopkom iz člena 5(3) okvirne uredbe.
18.1–18.2	B.2.18.1	A	Niti nacionalni nadzorni organi pogodbenic, ki delujejo v skladu s svojo nacionalno zakonodajo niti Komisija ne razkrijejo informacij zaupne narave, zlasti ne informacij o izvajalcih storitev navigacijskih služb zračnega prometa, njihovih poslovnih odnosih ali njihovih stroškovnih komponentah. To ne posega v pravico nacionalnih nadzornih organov pogodbenic ali Komisije, da razkrijejo informacije, kadar so te nujno potrebne za izvajanje njihovih nalog, vendar je v tem primeru razkritje sorazmerno in upošteva legitimen interes izvajalcev storitev navigacijskih služb zračnega prometa, uporabnikov zračnega prostora, letališč in drugih zadevnih zainteresiranih strani za varovanje njihove poslovne tajnosti.

B.3: Uredba (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (uredba o zračnem prostoru), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
1	B.3.1.1	A	Cilj je podpreti koncept postopno bolj integriranega operativnega zračnega prostora v kontekstu skupne prometne politike in uvesti skupne postopke za snovanje, načrtovanje in upravljanje, ki zagotavljajo učinkovito in varno upravljanje zračnega prometa. Z uporabo zračnega prostora se podpira delovanje navigacijskih služb zračnega prometa kot skladne in dosledne celote v skladu z Uredbo (ES) št. 550/2004. To velja za zračni prostor znotraj področij ICAO EUR in AFI, kjer države članice zagotavljajo službe zračnega prometa v skladu z Uredbo št. 550/2004 o zagotavljanju služb. Pogodbenici lahko Uredbo št. 551/2004 uporabljata tudi za zračni prostor znotraj drugih področij ICAO, ki so v njihovi pristojnosti, pod pogojem, da o tem obvestita Komisijo in druge pogodbenice.
3.1	B.3.3.1	B	Pogodbenici si prizadevata, da ICAO vzpostavi in prizna enotno letalsko informativno območje (EUIR).
3.2	B.3.3.2	B	EUIR je namenjeno pokrivanju zračnega prostora v pristojnosti pogodbenic v skladu s členom 1(3) Uredbe št. 551/2004 in lahko vključuje zračni prostor evropskih tretjih držav.
3.3	B.3.3.3	B	Vzpostavitev EUIR ne posega v pristojnost pogodbenic pri določanju izvajalcev storitev služb zračnega prometa za zračni prostor v njihovi pristojnosti v skladu s standardom B.2.8.1.
3.4	B.3.3.4	B	Pogodbenici ohranita svoje obveznosti do ICAO v okviru geografskih meja letalskih informativnih območij v zgornjem zračnem prostoru in letalskih informativnih območij, ki jim jih je zaupala ICAO.
3a	B.3.3a.1	A	Uporabljajo se izvedbena pravila v zvezi z elektronskimi letalskimi informacijami iz Priloge IV k Evro-sredozemskemu letalskemu sporazumu med EU in Izraelom.
4	B.3.4.1	A	Uporabljajo se izvedbena pravila o letalskih predpisih in razvrstitvi zračnega prostora iz Priloge IV k Evro-sredozemskemu letalskemu sporazumu med EU in Izraelom.
6.1	B.3.6.1	A	Funkcije omrežja za upravljanje zračnega prometa (ATM) omogočajo optimalno uporabo zračnega prostora in uporabnikom zračnega prostora zagotavljajo uporabo zaželenih letalskih prog, hkrati pa omogočajo največji dostop do zračnega prostora in navigacijskih storitev zračnega prometa. Namen funkcij omrežja je podpora pobudam na nacionalni ravni in ravni funkcionalnih blokov zračnega prostora. Izvajajo se ob upoštevanju ločevanja med regulativnimi in operativnimi nalogami.
6.2	B.3.6.2	A	Naloge, ki jih izvaja upravljavec omrežja za načrtovanje prog in upravljanje omejenih virov, kakor tudi možnost, da se npr. Eurocontrol imenuje kot upravljavec omrežja.
6.3	B.3.6.3	A	Komisija lahko dopolni seznam funkcij iz standarda B.3.6.2 po ustreznem posvetovanju z zainteresiranimi stranmi iz industrije. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb Uredbe št. 551/2004 z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 5(4) okvirne uredbe.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
6.4	B.3.6.4	A	Uporabljajo se podrobna pravila za izvajanje ukrepov iz člena 6 Uredbe št. 551/2004 o zračnem prostoru, razen tistih iz odstavkov 6 do 9 člena 6 Uredbe št. 551/2004 iz Priloge IV k Evro-sredozemskemu letalskemu sporazumu med EU in Izraelom. Ta izvedbena pravila se nanašajo zlasti na: (a) usklajevanje in urejanje postopkov za učinkovitejše upravljanje letalskih frekvenc, vključno z oblikovanjem načel in meril; (b) osrednjo funkcijo usklajevanja zgodnje identifikacije in reševanja potreb po frekvencah v pasovih, dodeljenih evropskemu splošnemu zračnemu prometu, za podporo oblikovanju in delovanju evropskega letalskega omrežja; (c) dodatne funkcije omrežja, kot jih opredeljuje osrednji načrt ATM; (d) podrobno ureditev za sprejemanje odločitev med pogodbenicami, izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in pristojnimi za upravljanje omrežja; (e) ureditev za posvetovanje z zainteresiranimi stranmi glede sprejemanja odločitev na nacionalni in evropski ravni, in (f) znotraj radijskega spektra, ki ga splošnemu zračnemu prometu dodeli Mednarodna telekomunikacijska zveza, razdelitev nalog in odgovornosti med pristojnimi za upravljanje omrežja in nacionalnimi upravljavci frekvenc, pri čemer je treba poskrbeti, da bodo pristojni za nacionalno upravljanje frekvenc še naprej izvajali naloge, ki so povezane z nacionalnim upravljanjem frekvenc in ne vplivajo na omrežje. V primerih, ko pride do vpliva na omrežje, nacionalni upravljavci frekvenc sodelujejo s pristojnimi za upravljanje omrežja, da bi omogočili optimalno uporabo frekvenc.
6.5	B.3.6.5	A	Vidiki načrtovanja zračnega prostora, razen tistih iz odstavka 2 člena 6 Uredbe št. 551/2004, se obravnavajo na nacionalni ravni ali ravni funkcionalnih blokov zračnega prostora. Ta postopek načrtovanja upošteva promet in njegovo zahtevnost, nacionalne ali funkcionalne načrte za učinkovitost blokov zračnega prostora ter vključuje popolno posvetovanje ustreznih uporabnikov zračnega prostora ali ustreznih skupin, ki zastopajo uporabnike zračnega prostora in po potrebi vojaške organe.
6.6	B.3.6.6	B	Pogodbenici Eurocontrolu ali drugemu nepristranskemu in pristojnemu organu naložita izvajanje upravljanja pretoka zračnega prometa, v ta namen pa ustrezno uredita nadzor.
6.7	B.3.6.7	A	Uporabljajo se izvedbena pravila za upravljanje pretoka zračnega prometa iz Priloge IV k Evro-sredozemskemu letalskemu sporazumu med EU in Izraelom.
7.1	B.3.7.1	A	Pogodbenici ob upoštevanju organiziranosti vojaških vidikov v svoji pristojnosti v okviru enotnega evropskega neba zagotavljata enotno uporabo koncepta prilagodljive uporabe zračnega prostora, kakor ga opredeljuje ICAO in razvija Eurocontrol z namenom, da bi olajšali upravljanje zračnega prostora in upravljanje zračnega prometa v okviru skupne prometne politike.
7.3	B.3.7.2	A	Uporabljajo se izvedbena pravila za prilagodljivo uporabo zračnega prostora iz Priloge IV k Evro-sredozemskemu letalskemu sporazumu med EU in Izraelom.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
8.1	B.3.8.1	A	Kadar uporaba člena 7 Uredbe št. 551/2004 povzroča pomembne operativne težave, lahko pogodbenici začasno ukinita takšno uporabo pod pogojem, da o tem takoj obvestita Skupni odbor.
8.2	B.3.8.2	A	Po uvedbi začasne ukinitve se lahko prilagodijo pravila, sprejeta v skladu s členom 7(3) Uredbe št. 551/2004, za zračni prostor v pristojnosti zadevnih pogodbenic.

B.4: Uredba (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (uredba o interoperabilnosti), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
1 + Priloga I	B.4.1.1	A	Znotraj področja uporabe okvirne uredbe se Uredba št. 552/2004 nanaša na interoperabilnost EATMN (Evropska mreža za upravljanje zračnega prometa). Uporablja se za sisteme, njihove sestavne dele in pripadajoče postopke, opredeljene v Prilogi I k Uredbi št. 552/2004. Cilj je doseči interoperabilnost med različnimi sistemi, sestavnimi deli in pripadajočimi postopki EATMN ob ustreznem upoštevanju zadevnih mednarodnih pravil ter zagotoviti koordinirano in hitro uvajanje novih, dogovorjenih in potrjenih konceptov obratovanja ali tehnologij za upravljanje zračnega prometa.
2 + Priloga II	B.4.2.1	A	EATMN, njeni sistemi ter njihovi sestavni deli in pripadajoči postopki morajo izpolnjevati bistvene zahteve. Bistvene zahteve so navedene v Prilogi II k Uredbi št. 552/2004.
3	B.4.3.1	A	Uporabljajo se izvedbena pravila za interoperabilnost iz Priloge IV k Evro-sredozemskemu letalskemu sporazumu med EU in Izraelom. Sistemi, sestavni deli in pripadajoči postopki so skladni z zadevnimi izvedbenimi pravili glede interoperabilnosti v svoji celotni dobi trajanja. Izvedbena pravila glede interoperabilnosti zlasti: (a) določajo morebitne specifične zahteve, ki dopolnjujejo ali izpopolnjujejo bistvene zahteve, zlasti glede varnosti, nemotenega delovanja in učinkovitosti; in/ali (b) opisujejo, kadar je to ustrezno, morebitne specifične zahteve, ki dopolnjujejo ali izpopolnjujejo bistvene zahteve, zlasti glede koordiniranega uvajanja novih, dogovorjenih in veljavnih konceptov obratovanja ali tehnologij; in/ali (c) določajo sestavne dele, kadar gre za sisteme; in/ali (d) opisujejo specifične postopke za ugotavljanje skladnosti, ki, kadar je to ustrezno, vključujejo priglase organe iz člena 8 Uredbe št. 552/2004, na podlagi modulov iz Sklepa 93/465/EGS, ki se uporabljajo za ugotavljanje skladnosti ali primernosti sestavnih delov za rabo in verifikacijo sistemov; in/ali (e) določajo pogoje za izvajanje, kadar je to ustrezno vključno z datumom, do katerega jih morajo izpolnjevati vsi zadevni udeleženci.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
			Pri pripravi, sprejemanju in revidiranju izvedbenih pravil glede interoperabilnosti je treba upoštevati ocenjene stroške in koristi tehničnih rešitev, s katerimi jih je mogoče izpolnjevati, zato da se opredeli najbolj funkcionalna rešitev ob upoštevanju ohranjanja dogovorjene visoke stopnje varnosti. Ocena stroškov in koristi teh rešitev za vse zadevne udeležence se priloži vsakemu osnutku izvedbenega pravila glede interoperabilnosti. Izvedbena pravila glede interoperabilnosti se uvedejo po postopku iz člena 8 okvirne uredbe.
4 (2)		A	Skladnost z bistvenimi zahtevami in/ali izvedbenimi pravili glede interoperabilnosti se predvideva za sisteme, skupaj s pripadajočimi postopki, ali sestavne dele, ki so skladni z zadevnimi specifikacijami Skupnosti in katerih sklicne številke so objavljene v <i>Uradnem listu Evropske unije</i>.
5 + Priloga III	B.4.5.1	A	Sestavnim delom je priložena ES-izjava o skladnosti ali primernosti za uporabo. Bistvene zahteve so navedene v Prilogi III k Uredbi št. 552/2004. Proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik s sedežem v pogodbenicah z ES-izjavo o skladnosti ali primernosti za uporabo zagotovi in izjavi, da je uporabil določbe iz bistvenih zahtev in zadevnih izvedbenih pravil glede interoperabilnosti. Skladnost z bistvenimi zahtevami in zadevnimi izvedbenimi pravili glede interoperabilnosti se predvideva za sestavne dele, ki jim je priložena ES-izjava o skladnosti ali primernosti za uporabo. Kadar je ustrezno, zadevna izvedbena pravila določajo naloge v zvezi z ugotavljanjem skladnosti ali primernosti sestavnih delov za uporabo, ki jih opravijo priglašeni organi iz člena 8 Uredbe št. 552/2004.
6 + Priloga IV	B.4.6.1	A	Sistemi so predmet ES-verifikacije s strani izvajalca navigacijskih služb zračnega prometa v skladu z zadevnimi izvedbenimi pravili glede interoperabilnosti za zagotovitev, da pri vključitvi v EATMN izpolnjujejo bistvene zahteve Uredbe št. 552/2004 in izvedbena pravila glede interoperabilnosti. Preden sistem začne obratovati, zadevni izvajalec storitev navigacijskih služb zračnega prometa sestavi ES-izjavo o verifikaciji, ki potrjuje skladnost, in jo predloži nacionalnemu nadzornemu organu skupaj s tehničnim spisom. Bistvene elementi iz te izjave in tehničnega spisa so navedeni v Prilogi IV k Uredbi št. 552/2004. Nacionalni nadzorni organ lahko zahteva morebitne dodatne informacije, potrebne za nadzor nad skladnostjo. Kadar je ustrezno, zadevna izvedbena pravila glede interoperabilnosti določajo naloge v zvezi z verifikacijo sistemov, ki jih opravijo priglašeni organi iz člena 8 Uredbe št. 552/2004. ES-izjava o verifikaciji ne posega v morebitno ugotavljanje, ki ga mora nacionalni nadzorni organ izvajati zaradi drugih razlogov kakor zaradi interoperabilnosti.
6a	B.4.6a.1	A	Certifikat, ki se izda v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu in se nanaša na komponente ali sisteme, se za namen členov 5 in 6 Uredbe št. 552/2004 šteje za ES-izjavo o skladnosti ali primernosti za uporabo ali za ES-izjavo o verifikaciji, če vključuje dokaze o skladnosti z bistvenimi zahtevami Uredbe št. 552/2004 in zadevnimi izvedbenimi pravili glede interoperabilnosti.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
7.1	B.4.7.1	A	Če nacionalni nadzorni organ ugotovi, da: (a) sestavni del, ki mu je priložena ES-izjava o skladnosti ali primernosti za uporabo, ali (b) sistem, ki mu je priložena ES-izjava o verifikaciji, ne izpolnjuje bistvenih zahtev in/ali zadevnih izvedbenih pravil glede interoperabilnosti, nacionalni nadzorni organ sprejme vse potrebne ukrepe, ob ustreznem upoštevanju potrebe po zagotovitvi varnosti in kontinuitete operacij, za omejitev področja uporabe zadevnega sestavnega dela ali sistema ali za prepoved njegove uporabe pri subjektih, za katere je organ odgovoren.
8.1	B.4.8.1	A	Pogodbenici Skupni odbor obvestita o organih, ki jih imenujeta za izvajanje nalog v zvezi z ugotavljanjem skladnosti ali primernosti za uporabo iz člena 5 Uredbe št. 552/2004 in/ali verifikacijo iz člena 6 Uredbe št. 552/2004, pri čemer navedeta področje odgovornosti vsakega organa in njegovo identifikacijsko številko, ki jo dodeli Komisija.
8.2	B.4.8.2	A	Pogodbenici uporabita merila iz Priloge V Uredbe št. 552/2004 za presojanje organov, ki bodo priglašeni. Šteje se, da organi, ki izpolnjujejo merila za ocenjevanje iz ustreznih evropskih standardov, izpolnjujejo navedena merila.
8.3 + Priloga V	B.4.8.3	A	Pogodbenici umakneta prigrasitev priglašene organa, ki ne izpolnjuje več meril iz Priloge V k Uredbi št. 552/2004. O tem nemudoma obvestita Skupni odbor.
8.4	B.4.8.4	A	Brez poseganja v zahteve iz odstavkov 1, 2 in 3 člena 8 Uredbe št. 552/2004 se lahko pogodbenici odločita za imenovanje organizacij, priznanih v skladu s členom 3 uredbe o zagotavljanju služb, kot priglašeni organov.

B.5: Uredba (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu in razveljavitvi Direktive Sveta 91/670/EGS, Uredbe (ES) št. 1592/2002 in Direktive št. 2004/36/ES, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1108/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 216/2008 v zvezi z aerodromi, upravljanjem zračnega prometa in navigacijskimi službami zračnega prometa ter o razveljavitvi Direktive št. 2006/23/ES

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
3	B.5.3.1	A	Opredelitve v členu 3(da), (e), (f), (g), (q), (r) in (s) Uredbe št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009, se uporabljajo za standarde in zahteve, ki se nanašajo na upravljanje zračnega prometa iz te priloge. Vsa sklicevanja na države članice se razumejo kot sklicevanja na pogodbenici.
8b(1)	B.5.8b.1	A	Izvajanje ATM/ANS je skladno z bistvenimi zahtevami iz Priloge Vb k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
8b(2)	B.5.8b.2	A	Izvajalci ATM/ANS morajo imeti certifikat v skladu z Uredbo št. 1035/2011 in veljavno nacionalno zakonodajo. Certifikat se izda, ko izvajalec dokaže, da je sposoben in ima sredstva za izvajanje obveznosti, povezanih s privilegiji izvajalca. Dodeljeni privilegiji in obseg storitev so navedeni v certifikatu.
8b(3)	B.5.8b.3	A	Z odstopanjem od standarda B.5.8b.2 lahko pogodbenici izvajalcem letalskih informacijskih storitev omogočita, da izjavijo, da so sposobni in imajo sredstva za izvajanje obveznosti, povezanih z izvajanjem storitev.
8b(4)	B.5.8b.4	B	Z ukrepi iz standarda B.5.8b.6 se lahko določi zahteva za certificiranje organizacij, ki izvajajo projektiranje, izdelavo in vzdrževanje sistemov in komponent ATM/ANS, povezanih z varnostjo. Certifikati za te organizacije se izdajo, ko te dokažejo, da so sposobne in imajo sredstva za izvajanje obveznosti, povezanih z njihovimi privilegiji. Dodeljeni privilegiji so navedeni v certifikatu.
8b(5)	B.5.8b.5	A	Z ukrepi iz standarda B.5.8b.6 se lahko določi zahteva za certificiranje oziroma potrditev izvajalca ATM/ANS v zvezi s sistemi in komponentami ATM/ANS, povezanih z varnostjo. Certifikat za te sisteme in komponente oziroma potrdilo se izda, ko prosilec dokaže, da so sistemi in komponente skladni s podrobnimi specifikacijami, določenimi za zagotavljanje skladnosti z bistvenimi zahtevami iz standarda B.5.8b.1.
8b(6)	B.5.8b.6	A	Uporabljajo se izvedbena pravila o ATM/ANS iz člena 8b(6) Uredbe št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009, navedena v Prilogi IV k Evro-sredozemskemu letalskemu sporazumu med EU in Izraelom.
8c(1)	B.5.8c.1	A	Kontrolorji zračnega prometa ter osebe in organizacije, ki so vključene v usposabljanje, preskušanje, preverjanje ali zdravstvene preglede kontrolorjev zračnega prometa, izpolnjujejo ustrezne bistvene zahteve iz Priloge Vb k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009.
8c(2)	B.5.8c.2	A	Kontrolorji zračnega prometa imajo za storitev, ki jo izvajajo, licenco in zdravniško spričevalo.
8c(3)	B.5.8c.3	A	Licenca iz standarda B.5.8c.2 se izda le, kadar prosilec za licenco dokaže, da izpolnjuje predpise, sprejete za zagotavljanje skladnosti z bistvenimi zahtevami glede teoretičnega znanja, praktičnih spretnosti, jezikovne usposobljenosti in izkušenj, kakor je določeno v Prilogi Vb k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009.
8c(4)	B.5.8c.4	A	Zdravniško spričevalo iz standarda B.5.8c.2 se izda le, kadar kontrolor zračnega prometa izpolnjuje predpise, sprejete za zagotavljanje skladnosti z bistvenimi zahtevami glede zdravstvene sposobnosti, kot je določeno v Prilogi Vb k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009. Takšna zdravniška spričevala lahko izdajo zdravniki ali zdravstveni centri za osebje v letalstvu.
8c(5)	B.5.8c.5	A	V licenci ali zdravniškem spričevalu so navedeni privilegiji, dodeljeni kontrolorju zračnega prometa, ter področje njegove veljavnosti.
8c(6)	B.5.8c.6	A	Usposobljenost organizacij za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa ter zdravnikov in zdravstvenih centrov za osebje v letalstvu za izvajanje obveznosti, povezanih z njihovimi privilegiji v zvezi z izdajanjem licenc in zdravniških spričeval, se prizna z izdajo certifikata.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Kategorija (oddelek A ali oddelek B dela B Priloge IV)	Standard
8c(7)	B.5.8c.7	A	Organizacijam za usposabljanje, zdravnikom in zdravstvenim centrom za kontrolorje zračnega prometa se izda certifikat, če dokažejo, da izpolnjujejo predpise, sprejete za zagotavljanje skladnosti z zadevnimi bistvenimi zahtevami iz Priloge Vb k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009. V njem so navedeni privilegiji, dodeljeni s certifikatom.
8c(8)	B.5.8c.8	A	Osebe, odgovorne za zagotavljanje praktičnega usposabljanja ali za oceno znanja kontrolorjev zračnega prometa, morajo imeti certifikat. Certifikat se izda, ko zadevna oseba dokaže, da izpolnjuje predpise, sprejete za zagotavljanje skladnosti z zadevnimi bistvenimi zahtevami iz Priloge Vb k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009. V njem so navedeni privilegiji, dodeljeni s certifikatom.
8c(9)	B.5.8c.9	A	Simulacijske naprave za usposabljanje so skladne z zadevnimi bistvenimi zahtevami iz Priloge Vb k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009.
8c(10)	B.5.8c.10	A/B ⁽¹⁾	Uporabljajo se izvedbena pravila iz člena 10 Uredbe št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009, navedena v Prilogi IV k Evro-sredozemskemu letalskemu sporazumu med EU in Izraelom.
Priloga Vb(1)	B.5.Vb.1	A	(a) Vsi zrakoplovi, razen tistih, ki opravljajo dejavnosti iz člena 1(2)(a) Uredbe št. 216/2008, se v vseh fazah leta ali na območju gibanja na letališču se upravljajo v skladu z veljavnimi skupnimi operativnimi pravili in vsemi veljavnimi postopki, določenimi za uporabo zadevnega zračnega prostora. (b) Vsi zrakoplovi, razen tistih, ki opravljajo dejavnosti iz člena 1(2)(a) Uredbe št. 216/2008, so opremljeni z zahtevanimi komponentami in se jih ustrezno upravlja. Komponente, ki se uporabljajo v okviru sistema ATM/ANS, so skladne z zahtevami iz točke 3 Priloge Vb k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009.
Priloga Vb(2)	B.5.Vb.2	A	Uporabljajo se bistvene zahteve iz Priloge Vb(2) k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009.
Priloga Vb(3)	B.5.Vb.3	A	Uporabljajo se bistvene zahteve iz Priloge Vb(3) k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009.
Priloga Vb(4)	B.5.Vb.4	A/B ⁽¹⁾	Uporabljajo se bistvene zahteve iz Priloge Vb(4) k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009.
Priloga Vb(5)	B.5.Vb.5	A	Uporabljajo se bistvene zahteve iz Priloge Vb(5) k Uredbi št. 216/2008, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1108/2009.

⁽¹⁾ Določbe, ki izhajajo iz ICAO SARP, se razvrstijo v kategorijo A. Vse druge določbe se razvrstijo v kategorijo B.

DEL C: Okolje

C.1: Direktiva 2002/30/ES o oblikovanju pravil in postopkov glede uvedbe s hrupom povezanih omejitev obratovanja na letališčih Skupnosti

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
3	C.1.3.1	Pogodbenici zagotovita pristojne organe, ki so odgovorni za zadeve glede uvedbe s hrupom povezanih omejitev obratovanja na letališčih.
4	C.1.4.1	Pogodbenici sprejmeta uravnoteženi pristop pri obravnavi problemov s hrupom na letališčih na njihovem ozemlju. Kot ukrep za urejanje hrupa lahko upoštevata tudi gospodarske spodbude.
	C.1.4.2	Pri obravnavi omejitev obratovanja pristojni organi upoštevajo verjetne stroške in koristi različnih razpoložljivih ukrepov in posebnosti posameznih letališč.
	C.1.4.3	Ukrepi ali kombinacija ukrepov ne smejo biti strožji, kakor je to potrebno za uresničitev okoljskega cilja, določenega za posamezno letališče. Biti morajo nedisriminatorni glede državljanstva ali identitete letalskega prevoznika ali proizvajalca zrakoplovov.
	C.1.4.4	Omejitve obratovanja na podlagi zmogljivosti temeljijo na ravni hrupa zrakoplova, ki se meri po certifikacijskem postopku, opravljenem v skladu z zvezkom 1 Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu.
5 + Priloge II (1–3)	C.1.5.1	Pri sprejemanju odločitve o omejitvah obratovanja se upoštevajo informacije iz odstavka 1 do 3 Priloge II k Direktivi št. 2002/30/ES, kolikor je smiselno in izvedljivo za zadevne omejitve obratovanja in značilnosti letališča.
7	C.1.7.1	Pravila o oceni omejitev obratovanja se ne uporabljajo za: (a) omejitve obratovanja, ki so bile že sprejete na dan začetka izvajanja tega standarda, potrjene s sklepom Skupnega odbora, kot je določeno v odstavku 5 Priloge II k Evro-sredozemskemu letalskemu sporazumu med EU in Izraelom; (b) manjše tehnične spremembe delnih omejitev obratovanja, ki nimajo večjega vpliva na stroške letalskih operaterjev na nobenem od danih letališč in so bile uvedene po začetku izvajanja tega standarda, kot je navedeno zgoraj.
9	C.1.9.1	V posameznih primerih lahko pogodbenici na letališčih, ki se nahajajo na njunem teritoriju, dovolita posamezne operacije zrakoplovom, ki jih sicer ne bi bilo mogoče izvesti na podlagi drugih določb Direktive 2002/30/EC: (a) zrakoplovom, katerih uporaba je tako izjemne narave, da bi bilo nesmiselno odreči začasno izjemo; (b) zrakoplovom, ki izvajajo nekomercialne lete, namenjene spremembam, popravilu ali vzdrževanju.
10	C.1.10.1	Pogodbenici zagotovita, da za uporabo omejitev obratovanja vzpostavita postopke za posvetovanja z zainteresiranimi stranmi v skladu z veljavnim nacionalnim pravom.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
11	C.1.11.1	Pogodbenica, ki se je na letališčih na njenem ozemlju odločila uvesti nove omejitve obratovanja, o tem takoj obvesti drugo pogodbenico.
12	C.1.12.1	Pogodbenici zagotovita pravico do pritožbe zoper odločitve glede omejitev obratovanja pred pritožbenim organom, ki ni organ, ki je sprejel sporno odločbo, v skladu z nacionalno zakonodajo in postopki.
Priloga II (1–3)		Informacije iz standarda C.1.5.1.

C.2: Direktiva št. 2006/93/ES o reguliranju uporabe letal, ki jo ureja del II poglavja 3 zvezka 1 Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, druga izdaja (1988)

Številka člena	Št. standarda	Standard
1	C.2.1.1	Uporabnost: a. letala z največjo vzletno maso (MTOM – <i>maximum take-off mass</i>) 34 000 kg ali več ali b. letala s potrjeno notranjo kapaciteto več kot 19 potniških sedežev.
2	C.2.2.2	Civilna podzvočna reaktivna letala morajo biti skladna s standardi iz dela II poglavja 3, zvezka 1 priloge 16 h Konvenciji.
3	C.2.3.1	Izjeme od zahteve za delovanje civilnih podzvočnih reaktivnih letal v skladu s standardi iz dela II poglavja 3, zvezka 1 priloge 16 h Konvenciji se lahko navedejo v primeru: (a) letal, za katera obstaja zgodovinski interes; (b) začasne uporabe letal, katerih uporaba je tako izjemne narave, da bi bilo nesmiselno odreči začasno izjemo; in (c) začasne uporabe letal na nekomercialnih letih namenjenih spremembam, popravilu ali vzdrževanju.
3	C.2.3.2	Pogodbenica obvesti pristojne organe druge pogodbenice v primeru priznanja izjeme v primeru zgodovinskega interesa. Vsaka pogodbenica prizna izjeme, ki jih dodeli druga pogodbenica za letala, ki so vpisana v registrih slednje.
5	C.2.5.1	Pogodbenici določita ustrezne ukrepe, ki se uporabljajo za kršitve določb nacionalne zakonodaje, sprejetih v skladu z Direktivo št. 2006/93/ES, in sprejmeta vse potrebne ukrepe, da zagotovita izvajanje teh ukrepov. Predvideni ukrepi morajo biti učinkoviti, sorazmerni in odvračilni.

DEL D: Odgovornost letalskega prevoznika

D.1: Uredba Sveta (ES) št. 2027/97 o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 889/2002

Številka člena	Št. standarda	Standard
2(1)(a), 2(1)(c) do (g)	D.1.2.1	Opredelitve v členu 2 se uporabljajo za regulativne zahteve in standarde, ki se nanašajo na odgovornost letalskih prevoznikov v primeru nesreč, kot je določeno v tej prilogi.

Številka člena	Št. standarda	Standard
3	D.1.3.1	Pogodbenici uporabljata Montrealsko konvencijo (1999), tudi za domače lete.
5	D.1.5.1	Pogodbenici zagotovita, da letalski prevozniki izplačajo predplačila fizičnim osebam, ki so upravičene do nadomestila, kakršno bi bilo potrebno za pokritje takojšnjih materialnih potreb, v sorazmerju z materialno škodo, ki jo je oseba utrpela.
6	D.1.6.1	Pogodbenici zagotovita, da vsi letalski prevozniki zagotovijo, da bo povzetek glavnih določb, ki urejajo odgovornost do potnikov in njihove prtljage, na voljo potnikom na vseh prodajnih mestih.

DEL E: Pravice potrošnikov

E.1: Direktiva št. 90/314/EGS o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
1	E.1.1.1	Približevanje zakonov in drugih predpisov pogodbenic, ki se nanašajo na pakete, ki se prodajajo ali ponujajo v prodajo na ozemlju pogodbenic.
2	E.1.2.1	Opredelitve pojmov iz člena 2 Direktive št. 90/314/EGS se uporabljajo za standarde in zahteve, ki se nanašajo na paketna potovanja, organizirane počitnice in izlete, navedene v tej prilogi, kot je to primerno. Za namene te priloge se za „paket“ uporablja naslednja opredelitev: „paket“ pomeni vnaprej dogovorjeno kombinacijo dveh ali več naslednjih elementov, ne glede na to, ali so ti prodani ali ponujeni v prodajo za skupno ceno: a) prevoz; b) nastanitev; c) druge turistične storitve, ki niso pomožne k prevozu ali nastanitvi in predstavljajo pomemben del turističnega paketa. Deljeno zaračunavanje različnih elementov istega turističnega paketa organizatorja potovanja ali turističnega agenta ne odvezuje obveznosti po tej prilogi.
3	E.1.3.1	Organizator potovanja in turistični agent morata zagotoviti popolne in točne informacije. Katalog, ki je na voljo potrošniku, je berljiv, razumljiv in točno opredeljuje tako ceno kot druge ustrezne informacije o: (a) kraju potovanja in načinih, lastnostih in vrstah prevoza, ki se uporablja; (b) vrsti nastanitve, njeni lokaciji, kategoriji ali stopnji kakovosti nastanitve in glavnih značilnostih, odobritvi in turistični klasifikaciji; (c) urniku obrokov; (d) načrtu potovanja; (e) splošnih informacijah glede zahtev za potne listine in vizume ter zdravstvenih formalnosti, ki so potrebne za potovanje in bivanje; (f) denarnem znesku ali odstotku cene, ki se plača ob rezervaciji in časovnih rokih za plačilo razlike; (g) najmanjšem zahtevanem številu oseb za izvedbo turističnega paketa ter o skrajnem roku za posredovanje obvestila potrošniku v primeru odpovedi.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
		Posredovane informacije so zavezujoče, razen če so izpolnjeni naslednji pogoji: — so bile spremembe podrobnosti jasno posredovane potrošniku pred sklenitvijo pogodbe, kar je posebej navedeno v katalogu, — so spremembe narejene pozneje sporazumno med pogodbenimi strankami.
4(1), 4(2)	E.1.4.1	Organizator potovanja in/ali turistični agent pred sklenitvijo pogodbe v pisni ali drugi ustrezni obliki potrošniku zagotovi splošne informacije o veljavnih zahtevah za potne listine in vizume ter zlasti o rokih za njihovo pridobitev kot tudi informacije o zdravstvenih formalnostih, potrebnih za potovanje in bivanje; Organizator potovanja in/ali turistični agent potrošniku pravočasno pred začetkom potovanja v pisni ali drugi ustrezni obliki zagotovi naslednje informacije: (i) čase in kraje vmesnih postankov in prevoznih povezav kakor tudi podrobnosti o mestu, ki ga zaseda potnik (tj. kabina ali mesto na ladji, spalni oddelek na vlaku); (ii) ime, naslov in telefonsko številko lokalnega predstavnika organizatorja potovanja in/ali turističnega agenta, če tega ni, pa lokalnih agencij, na katere se lahko potrošnik obrne v težavah. Če takšni predstavniki ali agencije ne obstajajo, mora imeti potrošnik v vsakem primeru telefonsko številko za nujne primere ali kakšen drug podatek, ki mu bo omogočal, da stopi v stik z organizatorjem potovanja in/ali turističnim agentom: (iii) v primeru mladoletnikov, ki potujejo ali bivajo na tujem, vse potrebne informacije, ki omogočajo neposreden stik z otrokom ali z osebo, odgovorno za otroka v kraju bivanja. Odvisno od posameznega turističnega paketa pogodba vsebuje vsaj spodaj navedene elemente, če so pomembni za posamezni turistični paket: (a) kraj potovanja ali potovanj in, kadar so vključena obdobja bivanja, ustrezna obdobja z datumi; (b) način, lastnosti in vrsto prevoza, ki se bo uporabil, datume, čas ter mesto odhoda in vrnitve; (c) če turistični paket vključuje nastanitev, njeno lokacijo, turistično kategorijo ali stopnjo kakovosti nastanitve, glavne značilnosti, skladnost s pravili pogodbenice gostiteljice in urnik obrokov; (d) če se zahteva najmanjše število oseb za izvedbo turističnega paketa, je treba vključiti rok za obvestilo potrošniku v primeru odpovedi; (e) načrt potovanja; (f) obiske, izlete ali druge storitve, ki so vključene v skupno dogovorjeno ceno turističnega paketa; (g) ime in naslov organizatorja potovanja, turističnega agenta in, kadar je ustrezno, zavarovalnice; (h) ceno turističnega paketa, navedbo o možnosti spremembe cene iz standarda E.1.4.2 in navedbo kakršnih koli dajatev, taks ali pristojbin za nekatere storitve (pristajalne pristojbine, pristojbine za pristajanje, vkrcanje ali izkrcanje v pristaniščih in na letališčih, turistične takse), kadar takšni stroški niso vključeni v turistični paket; (i) časovni okvir plačil in način plačila; (j) posebne zahteve, ki jih je organizatorju potovanja ali turističnemu agentu ob rezervaciji sporočil potrošnik in sta jih oba sprejela; (k) rok, v katerem se mora potrošnik pritožiti glede napak pri izpolnitvi ali nepravilni izpolnitvi pogodbe. Vsi pogodbeni pogoji se določijo pisno ali v drugi obliki, ki je razumljiva in dostopna potrošniku in se mu morajo sporočiti pred sklenitvijo pogodbe; potrošnik prejme izvod teh pogojev.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
4(4)	E.1.4.2	Prepoved spreminjanja cene, razen če pogodba izrecno predvideva možnost spremembe cene navzgor ali navzdol in natančno določa, kako se izračuna spremenjena cena, pri čemer so spremembe cen upravičene le ob spremembah: — prevoznih stroškov, vključno s ceno goriva, — dajatev, taks ali pristojbin, ki se zaračunavajo za nekatere storitve, kot so pristajalne pristojbine, pristojbine za vkrcanje ali izkrcanje v pristaniščih in na letališčih; — menjalniških tečajev, ki se uporabljajo pri določenem turističnem paketu, — stroškov hotelske namestitve. Z zakonodajo pogodbenice se določi časovno obdobje pred navedenim datumom odhoda, v katerem se pogodbeni cena ne poveča pod pogojem, da je potrošnik plačal celotno ceno paketa.
4(5)	E.1.4.3	V primeru sprememb bistvenih pogojev pogodbe pred odhodom ima potrošnik pravico, da: — bodisi odstopi od pogodbe brez pogodbene kazni — bodisi sprejme dodatno klavzulo k pogodbi, ki opredeljuje spremembe in njihov vpliv na ceno.
4(6)	E.1.4.4	V primeru odpovedi paketa pred dogovorjenim datumom odhoda iz razlogov, ki niso krivda potrošnika, ima potrošnik pravico: a) nadomestnega turističnega paketa enake ali višje kakovosti, kadar mu organizator potovanja in/ali turistični agent lahko ponudita takšen nadomestni turistični paket. Če je ponujen nadomestni turistični paket nižje kakovosti, organizator potovanja razliko v ceni povrne potrošniku; b) do čim prejšnje povrnitve vseh zneskov, ki jih je plačal po pogodbi. V tem primeru je potrošnik upravičen, da mu bodisi organizator potovanja bodisi turistični agent, odvisno od zakonodaje zadevne pogodbenice, zaradi neizvedbe pogodbe povrne stroške razen če: (i) je do odpovedi prišlo zaradi števila oseb, ki je manjše od minimalnega zahtevanega števila za izvedbo turističnega paketa, in je potrošnik o odpovedi obveščen pisno in v roku, opredeljenem v opisu turističnega paketa; ali (ii) je do odpovedi prišlo, razen v primeru prevelikega števila rezervacij, zaradi višje sile, tj. nenavadnih in nepredvidljivih okoliščin zunaj vpliva stranke, ki ta razlog uveljavlja, katere posledice so bile neizbežne, čeprav je bilo vse izvedeno z vso potrebno skrbnostjo.
4(7)	E.1.4.5	V primeru, da po odhodu pomemben del pogodbeno dogovorjenih storitev ni zagotovljen ali če organizator potovanja ugotovi, da ne bo mogel priskrbeti pomembnega dela dogovorjenih storitev, je potrošnik upravičen do: ustreznih nadomestnih aranžmajev za nadaljevanje turističnega potovanja brez dodatnih stroškov za potrošnika in, kadar je to mogoče, do povrnitve razlike med ponujenimi in dobavljenimi storitvami. Če ni mogoče pripraviti takšne nadomestne aranžmaje ali teh potrošnik iz utemeljenih razlogov ne sprejme, organizator potovanja, če je možno, potrošniku brez dodatnih stroškov zagotovi ustrezen prevoz nazaj na mesto odhoda ali na drugo povratno mesto, s katerim potrošnik soglaša, in mu povrne škodo.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
5(1)	E.1.5.1	Pogodbenici sprejmeta potrebne ukrepe za zagotovitev odgovornosti organizatorja potovanja in/ali turističnega agenta do potrošnika za pravilno izpolnjevanje obveznosti iz pogodbe, ne glede na to, ali mora obveznost izpolniti organizator potovanja in/ali turistični agent ali drugi izvajalci storitev, brez poseganja v pravico organizatorja potovanja in/ali turističnega agenta, da ukrepa proti drugim izvajalcem storitev.
5(2)–5(4)	E.1.5.2	Potrošnik ima pravico do odškodnine v primeru neizpolnjevanja ali neustreznega izpolnjevanja pogodbe, razen če so izpolnjeni določeni pogoji iz Direktive št. 90/314/EGS. Pogodbeni organizator potovanja in/ali turistični agent je dolžan nuditi takojšnjo pomoč potrošniku v težavah, tudi kadar organizator potovanja ali turistični agent ni odgovoren za škodo, ker je takšne napake mogoče pripisati tretji stranki, ki ni povezana z zagotavljanjem pogodbenih storitev, ter so nepredvidljive in se jim ni mogoče izogniti ali ker so takšne napake posledica višje sile, določene v standardu E.1.4.4, ali zaradi dogodka, ki ga organizator potovanja in/ali turistični agent ali izvajalec storitev kljub skrbnemu ravnanju ni mogel predvideti ali preprečiti.
6	E.1.6.1	V primeru pritožbe mora organizator potovanja in/ali turistični agent čim prej narediti vse potrebno za ustrezno rešitev.

E.3: Uredba (ES) št. 261/2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
1	E.3.1.1	Uvaja minimalne pravice potnikov ob: (a) zavrnitvi vkrcanja proti njihovi volji; (b) odpovedi njihovega leta; (c) zamudi njihovega leta.
2	E.3.2.1	Opredelitve iz člena 2 Uredbe (ES) št. 261/2004 se uporabljajo za standarde in zahteve, ki se nanašajo na določitev skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov it te priloge, kot je primerno in ustrezno.
3(2)–(3)	E.3.3.1	Regulativne zahteve in standardi se uporabljajo pod pogojem, da: (a) imajo potniki potrjeno rezervacijo na zadevnem letu in se, razen v primeru odpovedi leta iz člena 5 Uredbe (ES) št. 261/2004, prijavijo na let, — je potnik, kot je določeno in ob navedenem času, s strani letalskega prevoznika, organizatorja potovanja ali pooblaščenega potovalnega agenta prejel obvestilo in je bilo dokazano, da ga je prejel, oziroma če čas ni naveden, — najpozneje v določenem časovnem obdobju, ki se določi v veljavni zakonodaji pogodbenice pred najavljenim časom odhoda; ali (b) je potnike letalski prevoznik ali organizator potovanja premestil iz rezerviranega leta na drug let, ne glede na razlog.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
		Regulativne zahteve in standardi se ne uporabljajo za potnike, ki potujejo brezplačno ali po znižani tarifi, ki ni neposredno ali posredno na voljo javnosti. Vendar se uporabljajo za potnike, katerim je letalski prevoznik ali organizator potovanja izdal vozovnice v okviru programa zvestega potnika ali v okviru drugega komercialnega programa.
4(1)	E.3.4.1	Kadar dejanski letalski prevoznik utemeljeno pričakuje zavrnitev vkrcanja na letu, najprej pozove prostovoljce, da se odpovejo svojim rezervacijam v zameno za storitve pod pogoji, o katerih se dogovorita zadevni potnik in dejanski letalski prevoznik. Prostovoljcem se pomaga v skladu s členom 8 Uredbe (ES) št. 261/2004. Takšna pomoč se dodatno nudi poleg storitev, navedenih v tem standardu.
4(2)	E.3.4.2	Kadar število prostovoljcev ni zadostno za vkrcanje preostalih potnikov z rezervacijo, dejanski letalski prevoznik lahko zavrne vkrcanje potnikov proti njihovi volji.
4(3)	E.3.4.3	V primeru zavrnitve vkrcanja potnikov proti njihovi volji dejanski letalski prevoznik tem potnikom povrne stroške in jim pomaga (potnikom se ponudijo povračilo stroškov vozovnice skupaj s povratnim letom, če je to potrebno ali sprememba potovanja pod primerljivimi pogoji prevoza do končne destinacije takoj, ko je to mogoče ali sprememba potovanja pod primerljivimi pogoji prevoza do končne destinacije pozneje, ko potnikom ustreza glede na razpoložljivost sedežev; obroki hrane in osvežilni napitki; dva telefonska klica, telefaks/e-pošta; hotelska nastanitve, kadar je ta potrebna, ter prevoz med letališčem in krajem nastanitve) v skladu z veljavno zakonodajo pogodbenice.
5(1)	E.3.5.1	V primeru odpovedi leta se: (a) zadevnim potnikom ponudi pomoč dejanskega letalskega prevoznika ((i) potnik ima na izbiro povračilo stroškov vozovnice skupaj s povratnim letom, če je to potrebno ali spremembo potovanja pod primerljivimi pogoji prevoza do končne destinacije takoj, ko je to mogoče ali spremembo potovanja pod primerljivimi pogoji prevoza do končne destinacije pozneje, ko potnikom ustreza, glede na razpoložljivost sedežev; ter (ii) v primeru spremembe potovanja obroke hrane in osvežilne napitke, dva telefonska klica, telefaks/e-pošta in hotelsko nastanitev, kadar je ta potrebna, ter prevoz med letališčem in krajem nastanitve) in (b) potniki imajo pravico do odškodnine, ki jim jo mora plačati dejanski letalski prevoznik, razen če niso bili o odpovedi obveščeni dovolj zgodaj pred predvidenim časom odhoda (točen čas se določi v zakonodaji zadevne pogodbenice) ali so bili o tem obveščeni pozneje in jim je bila ponujena sprememba potovanja, ki jim omogoča odhod in prihod na končno destinacijo v določenem časovnem obdobju (ki je primerljiv s predvidenim časom odhoda in prihoda), kar se določi z zadevno zakonodajo pogodbenice.
5(2)	E.3.5.2	Kadar so potniki obveščeni o odpovedi leta, jim je treba zagotoviti informacije o drugih možnostih prevoza.
5(3)	E.3.5.3	Dejanski letalski prevoznik ni obvezan plačati odškodnine, če lahko dokaže, da so za odpoved leta krive izredne razmere, ki se jim se ne bi bilo mogoče izogniti, tudi če bi bili sprejeti vsi ustrezni ukrepi.
5(4)	E.3.5.4	Dokazno breme glede obveščanja potnikov o odpovedi leta in glede roka, v katerem je to storil, nosi dejanski letalski prevoznik.
6	E.3.6.1	Kadar dejanski letalski prevoznik utemeljeno pričakuje, da bo imel let zamudo dveh ali več ur glede na predviden čas odhoda, potnikom ponudi pomoč dejanski letalski prevoznik (obroke in osvežilne pijače in dva telefonska klica, telefaks/e-pošta); kadar je zamuda najmanj pet ur, ima potnik na izbiro čakanje na svoj prvotni let ali povračilo stroškov vozovnice skupaj s povratnim letom, če je to potrebno, dodatno pomoč pri nastanitvi v hotelu, kadar je treba prenočiti eno ali dve noči, ter prevoz med letališčem in krajem nastanitve.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
7	E.3.7.1	Kadar je treba plačati odškodnino, potniki prejmejo odškodnino, ki znaša: (a) 1 250 ILS ali 250 EUR za lete do vključno 2 000 kilometrov; (b) 2 000 ILS ali 400 EUR za lete med 2 000 in 4 500 kilometrov; (c) 3 000 ILS ali 600 EUR za lete, ki niso zajeti v točkah (a) ali (b). Za določitev oddaljenosti, ki jo je treba upoštevati, se šteje zadnji kraj, na katerega bo potnik zaradi zavrnitve vkrcanja ali odpovedi leta prispel z zamudo glede na predvideni vozni red letov. Kadar se potnikom ponudi sprememba potovanja do njihove končne destinacije z alternativnim letom, pri čemer nov čas prihoda ne presega predvidenega časa prihoda prvotno rezerviranega leta, kot to v zadevni zakonodaji določi pogodbenica, dejanski letalski prevoznik lahko zniža odškodnino za 50 %. Odškodnina se izplača v gotovini, z elektronskim bančnim nakazilom ali čeki ali, s pisnim soglasjem potnika, s potovalnim vavčerjem in/ali drugimi storitvami.
8(3)	E.3.8.1	Kadar ima mesto, naselje ali regija več letališč in dejanski letalski prevoznik ponudi potniku let na drugo letališče od tistega, za katerega je imel rezervacijo, tedaj dejanski letalski prevoznik nosi stroške prevoza potnika od alternativnega letališča bodisi do tistega, za katerega je imel rezervacijo, bodisi do drugega bližnjega kraja, o katerem se dogovori s potnikom.
10(1)	E.3.10.1	Če dejanski letalski prevoznik namesti potnika v višjem razredu, kakor ga zagotavlja njegova vozovnica, ne sme zahtevati nobenega doplačila.
10(2)	E.3.10.2	Če dejanski letalski prevoznik namesti potnika v nižjem razredu, kakor ga zagotavlja njegova vozovnica, zagotovi povračilo v skladu z veljavno zakonodajo pogodbenice.
11(1)	E.3.11.1	Dejanski letalski prevoznik prednostno zagotavlja prevoz osebam z zmanjšano zmožnostjo gibanja in vsem osebam ali psom vodičem, ki jih spremljajo, kakor tudi otrokom brez spremstva.
11(2), 9(3)	E.3.11.2	V primeru zavrnitve vkrcanja, odpovedi leta in zamud imajo osebe z omejeno mobilnostjo ali osebe, ki jih spremljajo, kakor tudi otroci brez spremstva pravico do oskrbe, kakor hitro je mogoče. Pri oskrbovanju dejanski letalski prevoznik še zlasti posveča pozornost potrebam oseb z zmanjšano zmožnostjo gibanja in osebam, ki jih spremljajo, ter tudi potrebam otrok brez spremstva.
12	E.3.12.1	Standardi iz Uredbe št. 261/2004 se uporabljajo brez poseganja v pravice potnika do dodatne odškodnine. Odškodnina, ki je odobrena na podlagi Uredbe št. 261/2004, se lahko odšteje od takšne odškodnine. Brez poseganja v ustrezna načela in pravila nacionalne zakonodaje se zgornje določbe ne uporabljajo za potnike, ki so se prostovoljno odpovedali rezervaciji v skladu s členom 4(1) Uredbe št. 261/2004.
13	E.3.13.1	Kadar dejanski letalski prevoznik plača odškodnino ali izpolni druge obveznosti, ki so mu naložene na podlagi Uredbe št. 261/2004, se nobena določba te uredbe ne sme razlagati kot omejevalna za njegovo pravico, da zahteva odškodnino od vsake osebe, vključno s tretjimi osebami, v skladu z veljavno zakonodajo. Zlasti Uredba št. 261/2004 nikakor ne omejuje pravice dejanskega letalskega prevoznika, da zahteva povračilo stroškov od organizatorja potovanja ali druge osebe, s katero ima dejanski letalski prevoznik sklenjeno pogodbo. Prav tako se nobena določba navedene uredbe ne sme razlagati kot omejevalna za pravico organizatorja potovanja ali tretje osebe, razen potnika, s katerimi je dejanski letalski prevoznik sklenil pogodbo, da zahteva povračilo stroškov ali odškodnino od dejanskega letalskega prevoznika v skladu z veljavnimi zakoni.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
14(1)	E.3.14.1	Dejanski letalski prevoznik zagotovi, da je pri okencih za prijavo na lete na vidnem mestu dobro čitljivo obvestilo z naslednjim besedilom ali podobno vsebino: „Ob zavrnitvi vkrcanja, odpovedi ali zamudi vašega leta se obrnite na osebo pri okencu za prijavo na lete ali pri izhodu za vkrcanje in zahtevajte obvestilo o vaših pravicah, zlasti glede odškodnine in pomoči“.
14(2)	E.3.14.2	Dejanski letalski prevoznik, ki zavrne vkrcanje ali odpove let, vsakemu prizadetemu potniku posreduje pisno obvestilo o pravilih za odškodnino in pomoč v skladu z Uredbo št. 261/2004. Prav tako se vsakemu potniku, ki je prizadet zaradi znatne zamude, zagotovi enako obvestilo.
15	E.3.15.1	Obveznosti do potnikov na podlagi te uredbe ni mogoče omejiti ali se jim odpovedati z odstopanjem ali restriktivno klavzulo v pogodbi o prevozu. Če se takšno odstopanje ali restriktivna klavzula vseeno uporabi za potnika ali če potnik ni pravilno obveščen o svojih pravicah in zaradi tega sprejme odškodnino, ki je nižja od predvidene z Uredbo št. 261/2004, ima ta potnik pravico sprožiti potrebne postopke pri pristojnih sodiščih ali organih za pridobitev dodatne odškodnine.
16	E.3.16.1	Pogodbenice zagotovijo izvrševanje teh regulativnih zahtev in standardov, ki izhajajo iz Uredbe št. 261/2004. Izvršilni ukrepi, ki lahko vključujejo izvršilne ukrepe na podlagi sodb sodišča s področja civilnega prava, so učinkoviti, sorazmerni in odvračilni.

E.4: Uredba (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
1(1)	E.4.1.1	Določitev pravil za zaščito in zagotavljanje pomoči invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu, za njihovo zaščito pred diskriminacijo in da se jim zagotovi pomoč.
2	E.4.2.1	Opredelitve iz člena 2 Uredbe (ES) št. 1107/2006 se uporabljajo za standarde in zahteve, ki se nanašajo na pravice invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu iz te priloge, kot je primerno in ustrezno.
3	E.4.3.1	Letalski prevoznik ali njegov agent ali organizator potovanja zaradi invalidnosti ne zavrne sprejetja rezervacije za let ali vkrcanja invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo, pod pogojem, da ima ta oseba veljavno vozovnico in rezervacijo.
4(1)	E.4.4.1	Letalski prevoznik, njegov agent ali organizator potovanja lahko zaradi invalidnosti ali omejene mobilnosti zavrne sprejetje rezervacije ali vkrcanje invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo: (a) zaradi izpolnjevanja veljavnih varnostnih zahtev, določenih z mednarodnim ali nacionalnim pravom, ali zaradi izpolnjevanja varnostnih zahtev organa, ki je zadevnemu letalskemu prevozniku izdal pričevalo letalskega prevoznika; b) če velikost letala ali njegovih vrat fizično onemogoča vkrcanje oziroma prevoz te invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo. V primeru zavrnitve sprejetja rezervacije na podlagi točke (a) ali (b) si letalski prevoznik, njegov agent ali organizator potovanja po najboljših močeh prizadeva, da zadevni osebi predlaga drugo sprejemljivo možnost.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
		Invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo, katere vkrcanje je bilo zavrnjeno zaradi invalidnosti ali omejene mobilnosti, in vsaka oseba, ki jo spremlja, imata pravico do povračila stroškov ali spremembe poti, kakor je predvideno v členu 8 Uredbe (ES) št. 261/2004. Pravica do možnosti povratnega leta ali spremembe poti je pogojena z izpolnjevanjem vseh varnostnih zahtev.
4(2)	E.4.4.2	Da bi izpolnili veljavne varnostne zahteve, določene z mednarodnim ali nacionalnim pravom, ali da bi izpolnili varnostne zahteve, ki jih določa organ, ki je izdal spričevalo letalskega prevoznika zadevnemu letalskemu prevozniku, lahko letalski prevoznik ali njegov zastopnik ali organizator potovanja zahteva, da invalidno osebo ali osebo z zmanjšano mobilnostjo spremlja druga oseba, ki lahko tej osebi zagotovi potrebno pomoč.
4(3)	E.4.4.3	Prevozniki ali njihovi zastopniki potnikom zagotovijo informacije glede varnostnih pravil, ki se uporabljajo za prevoz invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo, kot tudi vse morebitne omejitve, ki veljajo za njihov prevoz ali njihovo opremo za gibanje, zaradi velikosti letala. Organizator potovanja zagotovi dostop do takšnih varnostnih pravil in omejitev za lete, ki jih organizira, prodaja ali ponuja in so vključeni v paketno potovanje, organizirane počitnice ali izlete.
4(4)	E.4.4.4	Kadar letalski prevoznik, njegov zastopnik ali organizator potovanja uveljavlja odstopanje od standarda E.4.4.1 ali E.4.4.2, o svojih razlogih nemudoma obvesti invalidno osebo ali osebo z omejeno mobilnostjo. Letalski prevoznik, njegov agent ali organizator potovanja na zahtevo invalidno osebo ali osebo z omejeno mobilnostjo o teh razlogih pisno obvesti v določenem roku od zahteve, ki je čim krajši in ga z zadevno zakonodajo določi pogodbenica, ob upoštevanju interesov oseb z omejeno mobilnostjo.
5(1)–5(2)	E.4.5.1	Vodstveni organ letališča, ob upoštevanju lokalnih pogojev, določi točke prihoda in odhoda znotraj meja letališča ali na točki pod neposrednim nadzorom vodstvenega organa, tako znotraj kot zunaj zgradb terminala, kjer lahko invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo enostavno sporočijo svoj prihod na letališče in zahtevajo pomoč. Točke prihoda in odhoda se jasno označijo in nudijo potnikom v dostopnih oblikah osnovne podatke o letališču.
6(1)	E.4.6.1	Letalski prevozniki, njihovi agentje in organizatorji potovanja sprejmejo vse potrebne ukrepe, da lahko na vseh njihovih prodajnih mestih na ozemljih pogodbenic, za katera se uporablja Pogodba, vključno s telefonsko in internetno prodajo, lahko ustrezno sprejemajo prijave potrebe po pomoči invalidnim osebam ali osebam z omejeno mobilnostjo.
6(2)–6(3)	E.4.6.2	Kadar letalski prevoznik ali njegov agent ali organizator potovanja prejme predhodno prijavo za pomoč, podatek pred objavljenim časom odhoda leta posreduje: (a) vodstvenim organom letališč odhoda, prihoda in tranzita ter (b) dejanskemu letalskemu prevozniku, če ta prevoznik ni sprejel rezervacije, razen če ob prejemu prijave identiteta dejanskega letalskega prevoznika ni znana, pri čemer se v tem primeru podatek posreduje, kakor hitro je to izvedljivo. Natančne opredelitve in specifikacije pojma „predhodna prijava“ se določijo v zadevnih predpisih in postopkih pogodbenic.
6(4) + Priloga I		Dejanski letalski prevoznik v najkrajšem možnem času po odhodu leta obvesti vodstveni organ namembnega letališča, če se ta nahaja na ozemlju pogodbenice, o številu invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo na zadevnem letu, ki potrebujejo pomoč, opredeljeno v Prilogi I k Uredbi št. 1107/2006, ter o vrsti te pomoči.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
7(1)	E.4.7.1	Ko invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo prispe na letališče zaradi potovanja po zraku, je vodstveni organ letališča dolžan zagotoviti pomoč, opredeljeno v Prilogi I k Uredbi št. 1107/2006, na takšen način, da se lahko ta oseba vkrca na let, za katerega ima rezervacijo, pod pogojem, da je zadevni letalski prevoznik ali njegov agent ali organizator potovanja prejel predhodno prijavo o posebnih potrebah osebe po tovrstni pomoči. To obvestilo velja tudi za povratni let, če je let v obe smeri opravljen pri istem letalskem prevozniku. Natančne opredelitve in specifikacije pojma „predhodna prijava“ se določijo v zadevnih predpisih in postopkih pogodbenic.
7(2)	E.4.7.2	Če je potrebno spremstvo izšolanega psa pomočnika, se zahtevi ugotovi pod pogojem, da je bila ustrezna prijava sporočena letalskemu prevozniku, njegovemu agentu ali organizatorju potovanja v skladu z veljavnimi nacionalnimi predpisi, ki urejajo prevoz psov pomočnikov na krovu zrakoplova, če tovrstni predpisi obstajajo.
7(3)	E.4.7.3	Če vodstveni organ ne prejme obvestila v skladu z zadevnimi nacionalnimi predpisi, si po najboljših močeh prizadeva, da priskrbi pomoč na način, da se zadevna oseba lahko vkrca na let, za katerega ima rezervacijo.
7(4)	E.4.7.4	Določbe iz standarda E.4.7.1 se uporabljajo pod pogojem, da: (a) se oseba javi pri okencu za prijavo na let, (b) oseba pravočasno prispe do točk znotraj meja letališča, določenih v skladu s standardom E.4.5.1 Natančne opredelitve in specifikacije pojma „pravočasno“ se določijo v zadevnih predpisih in postopkih pogodbenic.
7(5)	E.4.7.5	Kadar je invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo v tranzitu skozi letališče pogodbenice ali jo letalski prevoznik ali organizator potovanja prestavi z leta, za katerega ima rezervacijo, na drug let, je vodstveni organ odgovoren za zagotavljanje pomoči, določene v Prilogi I k Uredbi št. 1107/2006, na način, da se oseba lahko vkrca na let, za katerega ima rezervacijo.
7(6)–7(7)	E.4.7.6	Kadar invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo dospe z letalskim prevozom na letališče pogodbenice, je vodstveni organ letališča dolžan priskrbeti pomoč, določeno v Prilogi I k Uredbi št. 1107/2006, na način, da lahko ta oseba doseže točko odhoda z letališča iz standarda E.4.5.1. Priskrbljena pomoč mora biti čim bolj prilagojena posebnim potrebam posameznega potnika.
8	E.4.8.1	Vodstveni organ letališča je odgovoren, da invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo brez doplačila zagotovi pomoč, opredeljeno v Prilogi I k Uredbi št. 1107/2006. Vodstveni organ lahko takšno pomoč zagotavlja sam. Lahko pa v skladu s svojo odgovornostjo in ob upoštevanju izpolnjevanja standardov kakovosti iz standarda E.4.9.1 sklene pogodbo z eno ali več ponudniki za zagotavljanje pomoči. V sodelovanju z uporabniki letališča prek odbora uporabnikov letališča, kadar ta obstaja, lahko vodstveni organ takšno pogodbo ali takšne pogodbe sklene na lastno pobudo ali na zahtevo drugih, vključno na zahtevo letalskega prevoznika, in ob upoštevanju obstoječih storitev na zadevnem letališču. V primeru zavrnitve takšne zahteve vodstveni organ poda pisno obrazložitev.
9	E.4.9.1	Z izjemo letališč, katerih letni promet je manj kot 150 000 komercialnih potnikov, vodstveni organ v sodelovanju z uporabniki letališča prek odbora uporabnikov letališča, kadar ta obstaja, in z organizacijami, ki zastopajo invalidne potnike in potnike z omejeno mobilnostjo, določi standarde kakovosti za pomoč, določeno v Prilogi I k Uredbi št. 1107/2006, ter določi potrebna sredstva za njihovo izpolnjevanje.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
		Pri določanju teh standardov je treba v celoti upoštevati mednarodno priznane usmeritve in kodekse ravnanja za olajšanje prevoza invalidnih oseb ali oseb z omejeno mobilnostjo, zlasti Kodeks ECAC o pravilih ravnanja pri zemeljski oskrbi oseb z omejeno mobilnostjo ECAC. Vodstveni organ letališča objavi svoje standarde kakovosti. Letalski prevoznik in vodstveni organ letališča se lahko sporazumeta, da vodstveni organ potnikom, ki jih letalski prevoznik prevaža na letališče ali z njega, zagotavlja pomoč višjega standarda od navedenih zgoraj ali da jim poleg storitev, določenih v Prilogi I k Uredbi št. 1107/2006, zagotavlja dodatne storitve.
10 + Priloga II	E.4.10.1	Letalski prevoznik invalidni osebi ali osebi z omejeno mobilnostjo, ki prihaja na letališče, odhaja z njega ali je v tranzitu skozi letališče, za katerega se uporablja Uredba št. 1107/2006, zagotavlja pomoč iz Priloge II k navedeni uredbi brez doplačila, pod pogojem, da oseba izpolnjuje pogoje, določene v standardih E.4.7.1, E.4.7.2 in E.4.7.4.
11	E.4.11.1	Letalski prevozniki in vodstveni organi letališč: (a) zagotovijo, da ima vse njihovo osebje, vključno z zaposlenimi pri katerem koli podizvajalcu, ki neposredno nudi pomoč invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo, ustrezno znanje o potrebah oseb z različnimi vrstami invalidnosti ali omejeno mobilnostjo; (b) zagotovijo, da ima vse njihovo osebje, ki dela na letališčih in ima neposredno opraviti s potniki, možnost usposabljanja na področju enakopravnosti invalidnih oseb in ozaveščanja o invalidnosti; (c) zagotovijo, da ob zaposlitvi vsi novi sodelavci obiščejo tečaj usposabljanja o invalidnosti, zaposlenim pa po potrebi omogočijo tečaje za obnovitev znanja.
12	E.4.12.1	Če se invalidski vozički ali druga oprema za gibanje ali pripomočki pri oskrbi na letališču ali med letalskim prevozom na krovu zrakoplova izgubijo ali poškodujejo, se potniku, ki je lastnik te opreme, povrne škoda v skladu s pravili mednarodnega in nacionalnega prava.
13	E.4.13.1	Obveznosti do invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo na podlagi Uredbe št. 1107/2006 ni mogoče omejevati ali jih opustiti.
14	E.4.14.1	Vsaka pogodbenica imenuje organ ali organe, ki so odgovorni za izvrševanje Uredbe št. 1107/2006 glede letov, ki odhajajo z letališč ali prihajajo na letališča na njenem ozemlju. Kadar je to primerno, ta organ ali organi sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev spoštovanja pravic invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo, vključno z izpolnjevanjem standardov kakovosti iz standarda E.4.9.1. Pogodbenici se medsebojno obvestita o imenovanem organu ali organih.
15	E.4.15.1	Invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo, ki meni, da je prišlo do kršitve Uredbe št. 1107/2006, lahko o zadevi obvesti vodstveni organ letališča oziroma zadevnega letalskega prevoznika. Če invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo na ta način ne doseže zadovoljive rešitve, se lahko glede domnevne kršitve te uredbe pritoži pri katerem koli organu ali organih, ki so bili imenovani v skladu s standardom E.4.14.1. Pogodbenici sprejmeta ukrepe za obveščanje invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo o njihovih pravicah na podlagi Uredbe št. 1107/2006 in o možnosti pritožbe pri imenovanem organu ali organih.

Številka člena	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
16	E.4.16.1	Pogodbenici določita pravila o kaznih za kršitve določb Uredbe št. 1107/2006 in sprejmeta vse potrebne ukrepe za zagotavljanje njihovega izvrševanja. Tako določene kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Pogodbenica na zahtevo druge pogodbenice sporoči določbe glede kazni drugi pogodbenici.

DEL F:

F.1: Direktiva Sveta 2000/79/ES z dne 27. novembra 2000 o Evropskem sporazumu o razporejanju delovnega časa mobilnih delavcev v civilnem letalstvu, ki so ga sklenili AEA (Združenje evropskih letalskih prevoznikov), ETF (Evropska federacija delavcev v prometu), ECA (Evropsko združenje pilotov), ERA (Evropsko združenje regionalnih letalskih prevoznikov) in IACA (Mednarodno združenje letalskih prevoznikov)

Št. Klavzule (Priloga)	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
1	F.1.1.1	Standardi in zahteve, določene v tej prilogi, se uporabljajo za delovni čas mobilnega osebja v civilnem letalstvu.
2	F.1.2.1	Opredelitve iz klavzule 2 Direktive Sveta št. 2000/79/ES se uporabljajo za standarde in zahteve, ki se nanašajo na delovni čas mobilnega osebja v civilnem letalstvu iz te priloge, kot je primerno in ustrezno.
3(1)	F.1.3.1	Člani letalske posadke v civilnem letalstvu imajo pravico do najmanj štiritedenskega plačanega letnega dopusta v skladu s pogoji upravičenosti in dodeljevanja takega dopusta, ki jih določa nacionalna zakonodaja in/ali praksa. Člani kabinskega osebja v civilnem letalstvu imajo pravico do plačanega letnega dopusta v skladu z veljavno zakonodajo pogodbenice.
4(1a)	F.1.4.1	Mobilno osebje v civilnem letalstvu ima pravico do brezplačnega zdravstvenega pregleda pred prvim nastopom dela in nato v rednih presledkih.
4(1b)	F.1.4.2	Mobilno osebje v civilnem letalstvu, ki ima zdravstvene težave, za katere se ugotovi, da so povezane z dejstvom, da delajo tudi ponoči, se vedno, ko je to mogoče, premesti na ustrezno mobilno ali nemobilno dnevno delo.
4(2)	F.1.4.3	Pri brezplačnem zdravstvenem pregledu je treba upoštevati zdravniško zaupnost.
4(3)	F.1.4.4	Brezplačen zdravstveni pregled se lahko opravi v okviru nacionalnega zdravstvenega sistema.
5(1)	F.1.5.1	Mobilnemu osebju v civilnem letalstvu se zagotovi varnost in zdravje pri delu, ki ustreza naravi dela.
5(2)	F.1.5.2	Za varnost in zdravje pri delu ima mobilno osebje v civilnem letalstvu ves čas na razpolago ustrezne službe ali opremo za varovanje in preventivo.
6	F.1.6.1	Sprejmejo se potrebni ukrepi, ki zagotovijo, da delodajalec, ki namerava organizirati delo po določenem vzorcu, upošteva splošno načelo prilagoditve dela delavcu.

Št. Klavzule (Priloga)	Št. standarda (del/zakonodaja/ člen/ standard)	Standard
7	F.1.7.1	Če pristojne oblasti to zahtevajo, se jim predložijo podatki o posebnih vzorcih dela mobilnega osebja v civilnem letalstvu.
8(1)	F.1.8.1	Delovni čas je treba presoјati brez poseganja v bodočo zakonodajo pogodbenic s področja omejevanja letenja in delovnega časa in zahtev glede počitka ter v povezavi z nacionalno zakonodajo s tega področja, ki jo je treba upoštevati v vseh navedenih zadevah.
8(2)	F.1.8.2	Največji skupni čas letenja je omejen na 900 ur. V ta namen „skupni čas letenja“ pomeni čas mobilnega uslužbenca v pilotski kabini (za člane letalske posadke) ali potniški kabini (za člane kabinskega osebja) od trenutka, ko se zrakoplov prvič premakne s parkirnega prostora za vzlet, do takrat, ko se ustavi na določenem parkirnem prostoru in se vsi motorji ugasnejo. Odstopanje v višini 15 % za člane letalske posadke in 20 % za člane kabinskega osebja od števil iz tega standarda se šteje za enakovredno standardu.
8(3)	F.1.8.3	Najdaljši letni delovni čas je treba med letom razporediti, kar se da enakomerno.
9	F.1.9.1	Mobilno osebje v civilnem letalstvu ima proste dneve brez delovnih obveznosti in dežurstev, o katerih je obveščeno vnaprej, in sicer: (a) najmanj 7 dni v vsakem koledarskem mesecu, v katere je lahko vključen počitek, predpisan z zakonom; in (b) najmanj 96 dni v vsakem koledarskem letu, v katere je lahko vključen počitek, predpisan z zakonom. Odstopanje v višini 20 % od števil iz tega standarda se šteje za enakovredno standardu.